

Miek Dorrestein

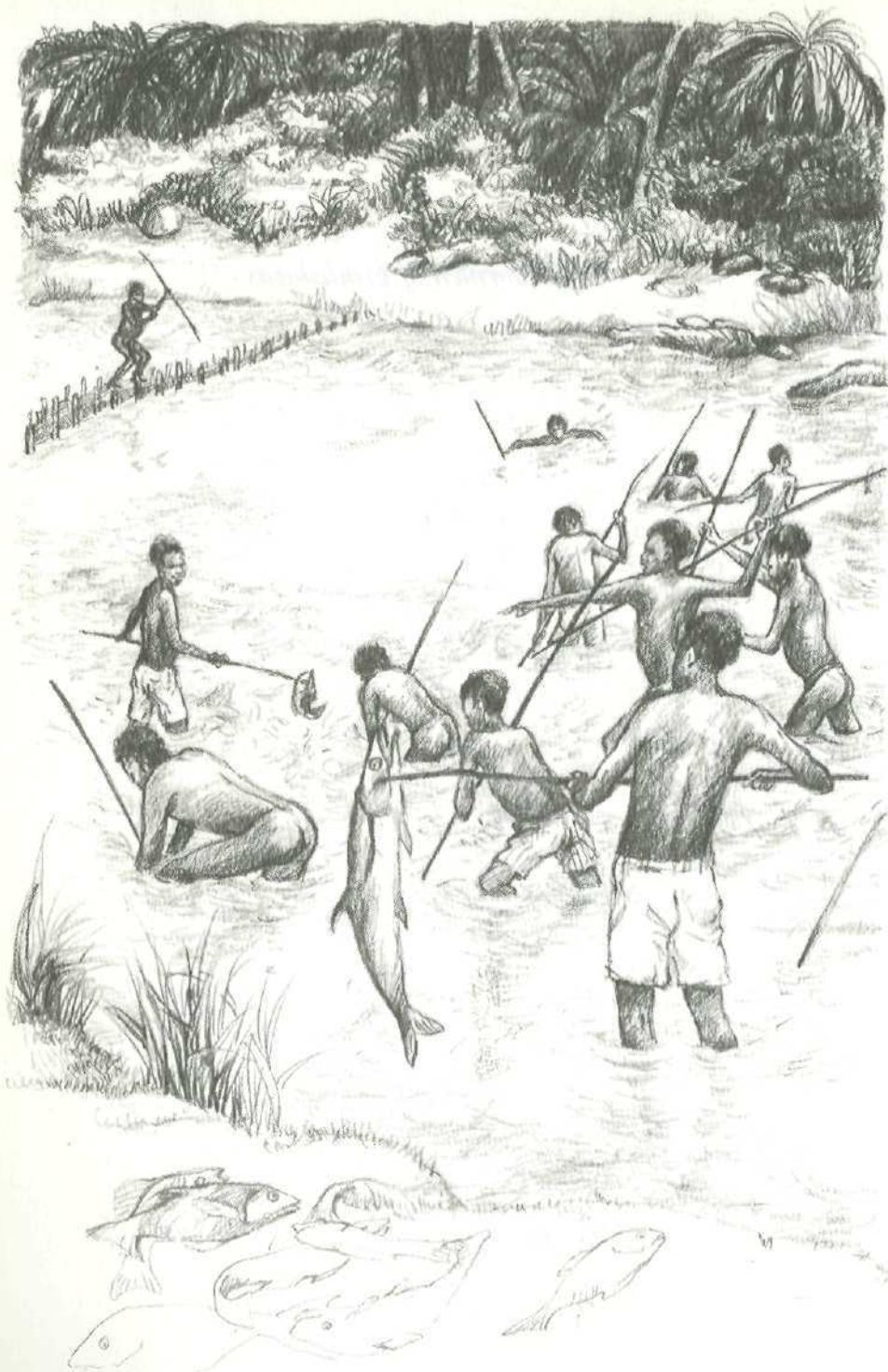
Paalwormen of pindakaas

met tekeningen van Hanna Benthem

Ploegsm

Paalwormen of pindakaas

Miek Dorrestein

Paalwormen of pindakaas

met tekeningen van Hanna Benthem

Uitgeverij Ploegsma Amsterdam

Voor Wardje

Van dezelfde schrijfster verscheen:

Geesten houden niet van regen
(Vermeld op de erelijst van de Europese Jeugdboekenprijs)
De belofte van de lange haren
Ik wil hier weg

ISBN 90 216 0764 6

© Tekst: Miek Dorrestein, 1982

© Illustraties: Hanna Benthem, 1982

Copyright van deze uitgave: Uitgeverij Ploegsma bv, Amsterdam
Verspreiding in België: C. de Vries-Brouwers pvba, Antwerpen

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Hoofdstuk 1

Hans hurkte op een dikke boomwortel en tuurde vol aandacht in de bruine modder. Vliegen en muggen zoemden om hem heen, maar hij lette er niet op. Met een stok peuterde hij in een gaatje in de bodem.

„Krab, krab, waar zit je nou? Welk gaatje is van jou?” zong hij zachtjes. Maar de grote, rode krabben lieten zich niet zien en nog minder voelen. Volgens David moesten ze zich aan zijn stok vastgrijpen en dan kon hij ze zomaar uit hun holletje wippen. Ja, bij David lukte dat wel. Die had er al twee gevangen en Primus een.

Ongeduldig veegde Hans het zweet van zijn gezicht. Pfft, wat was het heet! Fel scheen de zon door de naaldvormige bladeren van de metershoge casuaris-bomen en brandde op zijn rug en schouders. Hij schoof op tot hij in de smalle schaduw van een stam zat. Verderop klauterden Davis en Primus over hoge steltwortels en omgevallen bomen, hun neus bijna in de smurrie. Zouden ze die beesten ruiken of konden ze dwars door de bodem kijken? Hans sloeg kribbig naar een mug, die in zijn arm stak. Echt gemeen dat David hem nooit precies wou vertellen hoe hij het deed. Dat kon je niet uitleggen, zei hij, dat wist je of je wist het niet. Kletskoek! David was alleen maar bang dat Hans er misschien meer zou vangen. Want David wilde graag altijd de beste zijn. Je kon reuze veel lol met hem hebben als je hem de baas liet spelen, en als er geen andere jongens bij waren.

„David, hoe weet je nou welk gaatje het goeie is,” probeerde hij nog eens. Want hij zag wel dat de jongens er soms een paar oversloegen en dan ineens...

Zie je wel, daar gebeurde het weer. Hup, de stok de grond in en ze hadden er een te pakken. Een kanjer van een krab! David

zette zijn voet op het harde schild en boog de scharen en poten naar achteren. Daarna wikkelde hij de krab in een groot blad. Primus stond al klaar met een taaie plantestengel, waarmee het pakje stevig werd dichtgebonden. „Alsjeblieft,” zei David trots.

„Vastbinden kan ik ook wel,” zei Hans jaloers.

„En waar ze zitten, dat weet het kleinste kind hier al,” riep David pesterig en hij ging weer verder met zijn speurtocht. Hij bedoelde natuurlijk het kleinste Papoeakind, maar Hans was een Hollandse jongen. Zijn vader was hoofd van het Nederlandse bestuur aan de zuidkust van Nieuw Guinea. Dat gebied bestond uit een lange, smalle strook vloedbossen en gele stranden waar tussen een hele rij dorpen lag.

David was een Papoease jongen. Maar hij woonde al vanaf zijn vijfde jaar bij de familie Snelders in het grote, houten huis naast het bestuurskantoor. Dat David en Hans geen broers waren kon je wel zien. Zo licht en blond als Hans was, zo donkerbruin was David, met kleine stijve krulletjes in zijn zwarte haar. Voor pap en mam waren ze hetzelfde. Zeiden ze. En David die daar altijd scherp op lette, moest toegeven dat het waar was. Hij was gewoon een broertje van Hans en Marja. En zelfs als de oma en opa uit Holland een pakje stuurden, zat er altijd iets voor David in.

Alleen de Papoea's, zowel de grote mensen als de kinderen, schenen dat niet te begrijpen. Want waar ze ook kwamen, altijd trokken Hans en Marja alle aandacht. Dan werd David jaloers en probeerde hij op allerlei manieren te laten merken dat hij ook bij de familie hoorde.

„David,” schreeuwde Hans opeens opgetogen. „David, Primus, ik heb er een.” Ongelovig keken de jongens elkaar aan. Ze gingen er op af en het bleek waar te zijn.

„Voorzichtig,” waarschuwde David, „laat mij hem er maar uithalen.” Bazig wilde hij de stok van Hans overnemen.

„Nee, dat doe ik zelf,” riep Hans kwaad. „Dat kan ik best.” Hij duwde David zo hard weg dat hijzelf van de stam gleed en

achterover in de modder viel. Jasses, wat was dat vies! Hij wist niet hoe gauw hij overeind moest krabbelen uit de kleffe, lauwe brij, die zich aan hem vast zoog. Kwaad klom hij weer op de stam. David en Primus waren weggerend en stonden een eind verder hem uit te lachen.

„Wat een grote krab komt daar aan,” riep David. „Zo een heb ik nog nooit gezien.” En ook Primus had veel lol.

„Lafbekken,” schold Hans razend, „durf maar eens hier te komen. Dan duw ik jullie koppen in die rotzooi tot je stikt. Moet je zien hoe ik er uitzie.” Van zijn haren tot zijn tenen zat hij onder de stinkende blubber.

„Dat deed je toch zelf, man,” schreeuwde Primus terug.

„Het is je eigen schuld. Ik wilde je nog wel helpen,” riep David en hij probeerde verongelijkt te kijken.

„Ja, je malle moer,” schreeuwde Hans. „Waar heb je mijn krab gelaten?”

„Hier.” David stak de stok omhoog waar de krab nog aan bungelde. „Als je je rustig houdt krijg je hem terug. Anders gooi ik hem weg, hoor.”

„Ja, durf eens!” Hans kwam dreigend op hem af en rukte de stok uit zijn handen. „Hij is van mij. Ik had hem het eerst.” David stond al klaar om zich te verdedigen, maar dat was niet nodig. Snuivend en mopperend ging Hans met zijn krab aan het werk, terwijl de jongens stil toekeken.

„Hier,” zei Primus behulpzaam en hij gaf hem een lange vezel.

Met een nors gezicht probeerde Hans de krab vast te snoeren, maar alleen viel dat niet mee.

„Wacht, ik houd hem vast.” David was al even gediensstig. Ze wilden het zeker weer goed maken. Maar van Hans konden ze allebei de boom in. Met het pakje in zijn hand bekeek hij zichzelf nog eens.

„Hoe moet ik dat nou schoon krijgen? Ik kan zo niet naar huis.”

„Het is toch maar modder,” zei Primus verbaasd.

„Ja maar, dan ziet mijn moeder dat ik in het bos ben geweest.”

„Nou en?” Primus snapte er niets van.

„Hans zijn moeder vindt het te gevaarlijk,” legde David uit. „Ze denkt altijd dat je hier kan verdrinken.” Hij zei het wat minachtend. Mam kende het vloedbos niet eens. Ze kwam er nooit, ook al lag het vlak achter hun tuin. Met hoog water was het pas gevaarlijk. Allicht, dan werd het bos overstromd door het opkomende water vanuit de zee. Maar nu bij eb was het hoogstens een beetje modderig. „Wij gaan altijd stiekem naar het bos,” zei hij.

„O,” zei Primus en hij krabde eens in zijn krulletjes. „En wat doen jullie dan met die krabben?”

„Opeten natuurlijk,” snauwde Hans.

„Dat doen we altijd achter de school,” zei David. „Daar hebben we een geheim plekje waar niemand ons kan zien.”

„Nou, laten we daar dan maar heen gaan,” stelde Primus voor. „Bij school staan de regenvaten vol water, dan kun je jezelf daar meteen schoon maken.”

„Als dat gekke mens van Rejaan ons maar niet ziet,” zei Hans benauwd. „Want die doet altijd of al dat water van haar is.”

De vrouw van de onderwijzer was niet mis. Als ze zag dat een kind iets ondeugends deed, begon ze zo hard te schreeuwen en te schelden, dat je het aan de ander kant van het dorp kon horen.

„Dat water is niet van haar,” zei David. „Het is van de school en dus ook van ons. Vooruit Primus, haal jij de andere krabben, dan gaan wij vast vooruit.”

Primus deed het, ook al hield hij niet van dat gecommandeer. Maar David was David van toean Bestuur en daarom durfde hij niet tegen te sputteren.

„We zitten bij de scheve kokospalm,” riep David hem nog na. „En breng ook vuur mee.”

Dat werd Primus toch te gek. „Vuur, waar moet ik dat

vandaan halen?" riep hij nijdig. Toch niet ergens uit het dorp. Dan moest David het zelf maar gaan halen.

Hans en David liepen het vloedbos uit. De modder begon al te drogen, zodat de harde korst langs Hans zijn benen schuurde.

„Je loopt of je een drol in je broek hebt," zei David grinnikend.

„Hoe zou jij dan lopen?" vroeg Hans verontwaardigd.

Aan het eind van het bos, bij de laatste rij struiken keken ze eerst of alles veilig was. Niemand te zien. Niet op het mulle zandpad dat dwars door het dorp liep tussen twee rijen huizen. Ook niet bij de school met het aluminium dak, dat zo schitterde in de zon, dat je er tranen van in je ogen kreeg. En ook niet bij het huis van de onderwijzer er tegenover. Iedereen sliep op dit hete middaguur. Zelfs de hoge kokospalmen met hun donker-groene kronen leken roerloos te dromen.

„Ja," fluisterde David, „gauw."

Op hun blote voeten renden ze geluidloos de weg over naar de achterkant van de school. Daar stonden vier grote benzinevaten onder het uiteinde van de dakgoot. Ze waren allemaal vol, want het had gisteren nog hard geregend.

David kroop onder de school en scharrelde tussen de palen. „Kijk eens wat ik gevonden heb." Trots liet hij een oude emmer zien. „Er zit wel een gat in de bodem maar dat geeft niet. Kom maar eens hier."

Voor Hans goed begreep wat hij van plan was, schepte hij de emmer vol water en plensde die over hem heen.

„Goed zo," juichte Hans, „lekker. Doe dat nog eens."

„Om de beurt," besliste David. „Nou jij bij mij." De ene emmer na de andere kiepten ze over elkaar leeg. Dat werd een gespetter en een schreeuwen en lachen, totdat opeens mevrouw Rejaan zich liet horen.

„Akeeeii!" gilte ze over het schoolterrein, „willen jullie dat laten, smeerlappen. Al dat goeie drinkwater om jullie vuile lijf te wassen. Hebben ze in het bestuurshuis geen badkamer? Jullie

moeten niet denken dat je alles mag omdat je vader toean Bestuur is. Akeeri, maak dat..." Ze ging nog een hele poos door, maar de jongens hielden zich achter de vaten verstopt. Toen het eindelijk stil werd gluurde David om een hoekje.

„Gauw weg," siste hij, „daar komt ze aan."

Een witte en een zwarte schim vlogen diep gebukt door het hoge gras. Zo ver mogelijk van de school vandaan. Bij de scheve kokospalm ploften ze hijgend neer.

„Wat een schreeuwlelijk," riep Hans. „Die moet commandant in de kazerne worden."

„Akeei," deed David haar na. „Voorwaarts mars!" Hij liet zich achterover vallen en trapte met zijn benen in de lucht. „Een twee, een twee."

„Maar ik ben tenminste weer schoon," zei Hans opgelucht. „Waar blijft Primus?"

Even later kwam hij aanzetten. Het tasje met de krabben bungelde op zijn rug. In de ene hand had hij een gloeiend stuk hout en in de andere een blik water.

„Weet je waar dit vandaan komt?" riep hij triomfantelijk. „Dat raden jullie nooit. Uit de keuken van mevrouw Rejaan. Toen ze aan de voordeur tegen jullie stond te schelden ben ik gauw op de achtergalerij gekropen. In de keuken had ze net dit blik water op het vuur gezet. Dat heb ik toen maar meegenomen, met een stukje hout."

De jongens lachten. „Zal die even opkijken," riep Hans.

„Misschien denkt ze, dat een boze geest dat blik heeft meegenomen," zei David.

„Nou, die boze geest ben ik dan," zei Primus glunderend. Hij klopte zich trots op zijn bruine ribbenkast. „Ik ben de machtige setan. Iedereen is bang voor mij." Dreigend liet hij zijn ogen rollen.

De jongens gingen aan het werk. Dank zij het gloeiende hout van mevrouw Rejaan brandde er al gauw een knetterend vuurtje. Ze draaiden de krabben de poten uit en mikten alles tezamen in

het blik water dat op het vuur stond. Het moest nu verder gaar koken. David en Primus zaten er op hun hurken bij, maar Hans kon nooit zo lang stil zitten.

„Ik ga wat dikkere takken zoeken,” zei hij. „Dan is het vlugger gaar.” Hij verdween tussen de struiken. Opeens hoorden ze hem roepen: „Hee jongens, de vlag gaat uit. Pap is terug. Ik ga naar huis, hoor.” Een hevig geritsel en weg was hij. Primus keek ongelovig.

„Allemaal smoesjes,” zei David. „Hij houdt ons gewoon voor de gek.” Maar toch stond hij op en hij tuurde hoog op zijn tenen over de struiken heen. Hans had gelijk. De top van de vlaggemast op het erf van het bestuurshuis was nog net te zien en daaraan wapperde slap en traag een rood-wit-blauwe vlag. Die hing daar alleen als toean Bestuur thuis was. Dus... was hij weer terug van zijn reis naar Hollandia, de hoofdstad. Misschien had hij wat meegebracht.

„Wajna,” riep David. Hij maakte een luchtsprong en rende Hans achterna.

„Akei,” zei Primus verbaasd. „Jullie denken toch niet dat ik je die krabben achterna breng.” Hij wachtte nog een poosje, maar Hans en David lieten zich niet meer zien. Toen de krabben gaar waren, goot hij het water over het vuur zodat het sissend doofde. Daarna wikkelde hij de plantestengels, die om de krabben hadden gezeten, om het blik en hij maakte er een hengel van.

„Bedankt jongens,” zei hij grinnikend, „als jullie nog wat willen hebben moet je gauw zijn.” Hij duwde de takken van de struiken opzij en verdween snel met zijn buit naar het dorp.

„Pap, pap,” schreeuwden David en Hans zo hard ze konden toen er een lange man uit het bestuurskantoor kwam. Hij droeg een wit uniform en een platte pet. Hij zwaaide en bleef op hen wachten.

„Hai bandieten.” Hij ving ze allebei op, greep hen bij hun

nek en schudde ze vrolijk door elkaar. „Wat hebben jullie uitgespookt in de veertien dagen dat ik weg was. Hebben jullie goed op de vrouwen en het huis gepast?”

„Ja hoor,” riep Hans uitgelaten, „we hebben alle dieven doodgeschoten!”

„Goed zo,” zei zijn vader lachend. „Kom nou maar mee, dan gaan we mam verrassen. En ik snak naar een ijskoud biertje.” Onder het lopen trok Hans de arm van zijn vader om zich heen. Fijn dat hij weer thuis was.

„Mag ik de pet?” bedelde David. Dat mocht. De pet was natuurlijk veel te groot. David kon nog net onder de rand uit kijken. Trots marcheerde hij achter pap en Hans aan. Nu was hij toean Bestuur en hij inspecteerde de erewacht.

Marja, die op de galerij voor het huis zat te spelen, kwam juichend van blijdschap op hen afgerend.

Pap tilde haar op en gooide haar hoog de lucht in. „Dag vrouwtje. Waar is mamma?”

„Achter in de keuken bij Oda. Wat heb je meegebracht, pap?”

„Een doos vol spinnen,” antwoordde hij plagend.

„Hoi, hoi,” riep Hans luidruchtig, „vanavond eten we spinnesoep. Hee David, hoor je dat?”

Maar David hoorde niets. Stram rechtop liep hij achter hen aan de treden van het bordes op. Daar keerde hij zich om. Bij het hek stonden een paar kinderen met open mond naar hem te kijken. Hij sprong in de houding, salueerde en stapte naar binnen.

Van de achtergalerij kwam Hans' moeder aandraven en achter haar verscheen de glunderende snoet van Oda, Davids oudere zus die in huis hielp.

„Schat, wat heerlijk,” riep mam stralend. „Ik had je nog niet verwacht. Hoe ben je gekomen?”

„Met de boot van de Chinees,” zei Hans' vader. Hij zette Marja neer en hij en zijn vrouw vlogen elkaar om de hals. David

keek gauw een andere kant op. Van dat gezoen moest hij niets hebben. Hoe vaak hij het ook gezien had, hij wende er niet aan. Papoea's deden dat nooit. Ze vonden het gek. Met grote, stijve passen liep hij de kamer door. De pet onder zijn arm geklemd, zoals pap dat ook altijd deed. Op het bureau in de werkkamer legde hij de pet voorzichtig neer. Daarna ging hij in de grote leunstoel zitten, die er achter stond. Later werd hij ook toean Bestuur. Dan kon je lekker over iedereen de baas spelen. Zelfs de dokter, de pastoor, de politiecommandant, allemaal Hollanders, moesten dan naar hem luisteren. En niet te vergeten de Chinees, die vlak bij de rivier een winkel had en een echte motorboot bezat. En die hem altijd wegjoeg als hij alleen maar wilde zien wat andere mensen kochten. Hij morrelde aan de laatjes van het bureau, maar ze zaten allemaal op slot. Hij stond op. Ze zouden nu toch wel uitgezoend zijn. Langzaam slenterde hij naar de zitkamer. Ze zaten gelukkig allebei in een stoel te praten. Marja was alweer bij haar vader op schoot geklommen en Hans schonk hem een biertje in.

Stil ging David erbij zitten. Jammer dat pap zo onverwacht vroeg was teruggekomen. Ze hadden hem pas de volgende week met het vliegtuig verwacht. Bij mam deden ze altijd wat ze wilden. Maar pap was veel strenger, die hoefde maar te kijken en dan vlogen ze voor hem.

„Goh, wat een heerlijk nieuws,” roep mam opgetogen. „Dus over een maand zit je opvolger al hier. Ik kan het bijna niet geloven.” Ze keek de kamer rond. Straks zouden andere mensen in deze stoelen zitten.

„En gaan wij dan voorgoed weg,” vroeg Hans. „Komen we hier nooit meer terug?”

„Waarheen? Ik wil ook mee.” Marja hield even op met duimen.

„Natuurlijk ga jij mee naar Holland,” zei haar vader. „Opa en oma kijken hun ogen uit als ze jou zien, want jij was nog een baby toen wij vertrokken. Ze kennen je vast niet meer.”

„Mij ook niet,” zei Hans, „want ik was toen nog maar drie jaar en nou ben ik bijna tien.”

„En mij kennen ze helemaal nog niet,” lachte David. Hij nam aan dat hij ook meeding naar Holland. Hij was op vakantie-tochtjes naar verder gelegen dorpen ook altijd mee geweest. Dus waarom nu dan niet? Maar toen zag hij hoe pap en mam elkaar aankeken, met hoog opgetrokken wenkbrauwen. Waarom deden ze dat? Waarom keek mam opeens zo vreemd, zo medelijdend naar hem? Hij werd er bang van.

„Opa en oma zullen jouw nooit leren kennen, David,” zei pap ernstig. „Alleen van foto's, want wij hebben besloten dat jij hier blijft in je eigen mooie land, bij je eigen mensen. Dat is veel beter voor jou. Ons land is veel te koud. Je moet er geboren zijn om het er prettig te vinden.”

David wist niet wat hij hoorde. Was dat een grapje, of... Verward keek hij van pap naar mam. Maar toen zij treurig ja knikte, begreep hij dat het menens was.

„Waarom mag ik niet mee?” vroeg hij en hij begon te huilen. „Ik heb toch niks gedaan.”

„Ach,” riep mam, „hij denkt dat het voor straf is.”

„Hoe kom je daarbij kerel,” vroeg pap verbaasd. „Je hebt niets verkeerd gedaan en we zijn ook niet boos op je. Wij hadden je graag meegenomen, en we zullen jou echt missen. Maar toch is het beter dat je hier blijft, ook al geloof je er nu niets van. Je wilt toch later toean Bestuur worden. Dan moet je in Hollandia naar de bestuurschool, want die heb je in Nederland niet. Kom eens hier.” Hij schoof Marja van zijn schoot en stak zijn hand uit naar David. Maar die bleef stokstijf zitten. Hij wilde niet getroost worden. Hij wilde mee.

„Ik wil best wat anders worden,” riep hij wanhopig.

„Daar gaat het niet om,” zei pap geduldig. „Wie een hele tijd in een ander land heeft gewoond voelt zich nergens meer thuis. Reken maar dat wij in Holland ook moeilijk zullen wenen. Dat willen wij jou niet aandoen.”

„Maar dan blijft hij toch voor altijd bij ons,” opperde Hans. Hij begreep het al evenmin als David.

„Het kan niet, jongens,” zei pap beslist. David snikte nog harder.

Hans vond het zo zielig dat hij nijdig uitviel: „Ik vind jullie echt gemeen. David is mijn broer, dat hebben jullie zelf altijd gezegd. En als hij niet mee mag, ga ik ook niet naar dat rot Holland. Daar, nou weten jullie het.” Woedend stampte hij op de grond.

„Kalm een beetje,” zei zijn vader. „Je hebt gelijk, wij hebben David altijd als jullie broertje beschouwd, maar alleen voor zolang wij hier zouden wonen. Jullie weten allebei dat hij nog familie heeft. Zijn vader...”

„Die wilde hem niet eens hebben,” viel Hans hem verontwaardigd in de reden. „Die heeft David zelf afgegeven toen hij klein was.”

„Nee, hij heeft hem naar het ziekenhuis gebracht, omdat Davids moeder gestorven was en er niemand anders voor hem kon zorgen,” verbeterde mam. „Hij was al bijna dood van de honger. Herinner jij je dat nog, David?”

Maar David schudde van nee. Hij had er nooit meer aan willen denken en nu zeker niet. Mam praatte rustig door. „Toen jij weer beter was, kon je natuurlijk niet in het ziekenhuis blijven. Je vader was nog steeds alleen en hij moest ook al voor Oda zorgen. Daarom hebben wij jou zolang bij ons genomen. Zo zit dat.”

David keek niet op. Hij prutste zenuwachtig aan het rotan van de stoelleuning. „Waar moet ik dan blijven?” vroeg hij benauwd.

„Je gaat terug naar je vader. Die is nu weer hertrouwd. En dan kun je hier op school de zesde klas ook nog afmaken.”

„Dat wil ik niet,” bromde David.

„Waarom niet?”

„Die... die vrouw heeft mij nog... nog nooit wat gegeven.”

Hij stotterde van kwaadheid. „Nog geen kruimel sago of een stukje vis.”

„Maar dat hoefde toch ook niet,” zei mam verbaasd. „Je had bij ons genoeg te eten.” Mam snapte nooit iets. David haalde luidruchtig zijn neus op.

„Je begrijpt het niet,” zei pap. „Bij Papoea's heeft het een betekenis als je iemand sago geeft. Maar je moet er later altijd iets voor terugdoen. David mag blij zijn dat ze hem nooit iets gegeven heeft. Want als jij groot bent, jongen, en je gaat geld verdienen dan willen je vader en moeder en de hele familie iedere cent met jou delen. Nu kunnen ze in ieder geval nooit zeggen dat ze vanaf je geboorte voor je hebben gezorgd.”

„Ja maar,” zei Hans, „als hij dan nu teruggaat naar zijn vader.”

„Dat is maar voor een jaar,” zei pap. „Na de zesde klas gaat David naar Hollandia om verder te leren.”

„Ik doe het toch niet,” zei David koppig.

„Kan hij niet bij die nieuwe mensen wonen,” riep Hans opeens.

„Mijn opvolger is niet getrouwd,” zei pap. „En het is ook nog maar de vraag of Oda bij hem kan werken. Misschien heeft hij liever een huisjongen.”

Ja, Oda was er ook nog. Daar had niemand aan gedacht. Maar Oda had in ieder geval een dak om onder te slapen, want zij was altijd bij haar vader gebleven. Ook toen hij opnieuw trouwde met die vreemde vrouw uit Kokenau. De familie van Davids moeder was daar erg boos over. Zijn vader had na de dood van zijn vrouw met haar jongere zus, tante Martha, moeten trouwen, vonden ze. Want tante Martha was toen een weduwe met twee kleine kinderen. Zo deed iedereen dat aan de zuidkust. De familie van Davids gestorven moeder, zijn grootmoeder, tantes en ooms woonden allemaal in Pikapoe. Dat was wel drie, vier uur varen met de prauw. Maar die hadden hem wel af en toe sago en vis gebracht. Dat deden ze om David er aan te herinneren dat

hij bij de Pikapoefamilie hoorde en niet bij die van Kokenau.

Er werd op de deur geklopt. De oppasser van pap bracht zijn bagage. „Mooi,” zei pap opgewekt. „Zullen we meteen maar eens kijken of er wat voor jullie in zit?”

Marja vloog er op af, maar David snauwde: „Ik hoef geen cadeautje.” Hij stond op en liep weg. Hans was benieuwd wat pap daar wel van zou zeggen.

Maar mam zei sussend: „Ach, laat hem maar. Hij moet eerst zijn teleurstelling verwerken. Straks wil hij het wel.”

„Ik begrijp hem niet,” bromde pap rommelend in zijn koffer. „Er is toch nooit gezegd dat hij mee naar Holland zou gaan. Hij moet dat idee maar gauw uit zijn hoofd zetten. Hier Marja, dat is voor jou. Vangen Hans.”

„David is stout, he mam,” zei Marja, terwijl ze het papier losscheurde. „O kijk eens wat een mooi tasje!”

„Nee, hij is niet stout,” zei mam met een zucht. „Alleen erg verdrietig, maar dat gaat wel weer over.”

Hans pakte een zakmes uit. Hij probeerde het op zijn duim, het was mooi en goed scherp ook, maar zo plezierig als anders om wat te krijgen, was het vandaag niet.

Intussen zat David huilend op de rand van zijn bed. Stik maar met je cadeautje, dacht hij woedend. Vreet het maar op voor mijn part. Ik wil niks meer van jullie hebben. Net doen of ik er bij hoor, he. Maar als jullie naar Holland gaan, ben ik ineens een vreemde. Ik was toch altijd jullie oudste zoon? En nou opeens heb ik een eigen vader, die in het dorp woont. Als jullie maar niet denken, dat ik daar naar toe ga. Het is niet eens mijn vader meer, sinds hij met die vreemde vrouw getrouwd is. Maar daar snappen jullie toch niks van!

David was zijn vader vaak genoeg in het dorp tegen gekomen. Dan keek hij expres een andere kant uit, of hij spuugde op de grond. Trouwens hij wilde niet eens meer in Kokenau wonen en naar school gaan. Wat zouden de kinderen hem allemaal uitlachen. En stom genoeg had hij vanmorgen op zijn nieuwe

rekenschrift 'David Snelders' geschreven. Dat had hij nog nooit eerder gedaan. De onderwijzer deed dat altijd zelf. En die noemde hem David Wamiauta. Dat was zijn Papoeanaam. De naam van zijn moeders familie.

„Wat ben je aan het doen?” vroeg Hans bij de deur.

„Niks.”

Hans bleef staan. „Ik heb het aan Oda verteld,” zei hij. „Ze wil met je praten. Kom je?”

„Nee,” zei David en hij ging met zijn rug naar de deur zitten. Wat viel er te praten. Hij mocht niet mee. Punt uit. Mam zou hij misschien wel kunnen ompraten, maar pap niet. Als die nee zei, bleef het nee. En hij was de baas.

Hans ging opzij om Oda door te laten, want ze was natuurlijk gekomen. Oda trok vaak met hen op, als ze tijd had tenminste. Ze ging wel eens mee naar het bos. En vaak genoeg rookte ze een 'sjekkie' met de jongens achter in de tuin. Ze verraadde hen ook nooit, als zij iets hadden uitgespookt dat vooral pap niet mocht weten. En ze hielp als er moeilijkheden waren, want Oda was ouder. Al vijftien jaar. Misschien wist ze nu ook wel raad. Benieuwd ging Hans op zijn eigen bed zitten tegenover dat van David. Maar voorlopig bleef het stil. David haalde af en toe zijn neus op en bleef stug naar de grond zitten turen. Oda hing tegen de deurpost aan en liet haar vingers om de beurt knakken.

Na een poosje bromde David: „Ik ben maloe.” Hans wist wel wat dat betekende. David voelde zich diep beledigd en beschaamd. En hij wilde dat ze hem met rust lieten. Maar Oda ging niet weg en dus bleef Hans ook maar zitten.

Hij vroeg alleen verbaasd: „Waarom? Niemand heeft je uitgelachen. We vinden het allemaal rot voor je.”

„Het is anders jullie schuld,” zei David snauwend.

„Toch niet van mij,” riep Hans. „Ik wist er helemaal niets van. Ik heb nog wel gezegd dat ik ook niet meega.”

„Je zal wel moeten,” zei Oda somber. Zij vond het ook niet leuk dat de familie Snelders wegging. Maar voor haar was het

minder erg dan voor David.

„Ik kan me toch wel verstoppen,” bedacht Hans, „en een briefje achterlaten, dat ze mij maar niet moeten zoeken. En dan schrijf ik erbij, dat ik pas te voorschijn kom als David ook mee mag.”

„Dat kan niet,” zei Oda beslist.

„Jij kunt je niet eens verstoppen,” zei David minachtend. „Ze vinden jou zo.” Dat was waar. David hoefde maar achter een boom te gaan staan en je zag hem niet meer, maar Hans viel altijd op door zijn blonde haar en blanke huid.

„En als jij je nou eens verstoppt in een koffer,” stelde Hans voor. „Dan draag ik jou wel naar het vliegtuig. En dan kom je er pas uit als we al een tijd gevlogen hebben.”

„Dat kan niet,” zei Oda weer.

En David riep kwaad: „Houd toch op met je flauwe plannetjes. Ik wil niet eens meer mee. Ik zoek zelf wel uit waar ik ga wonen. Maar in ieder geval niet bij mijn vader.”

„Waarom niet?” vroeg Hans. „Het is toch je eigen vader.”

„Nietwaar!” David vloog op. „Hij had in Pikapoe moeten blijven en met mijn jongste tante moeten trouwen. Met dat gierige wijf uit Kokenau wil ik niets te maken hebben.”

„Zij ook niet met jou, denk ik,” zei Oda. „Ze is mij ook liever kwijt. Maar ik heb al een ander plaatsje.” Ze deed geheimzinnig. „Ik wil niet bij de nieuwe toean Bestuur werken. Die ken ik niet.”

Hans zuchtte. „Het is moeilijk, hoor,” zei hij zorgelijk.

„Helemaal niet,” zei David, hoewel hij nog lang geen oplossing zag. Maar dat hoefde Hans niet te weten. „Ga jij nou maar weg,” zei hij, „jij hoeft je er niet mee te bemoeien.”

„Dit is net zo goed mijn kamer,” zei Hans. „En ik blijf hier zitten.” Hij trok zijn benen op het bed.

„Dan gaan wij wel weg,” zei David. Hij stond op en liep de kamer uit, samen met Oda. Achter de keuken gingen ze zitten smoezen.

Nou krijg ik ook nog de schuld, dacht Hans verdrietig, en ik kan er toch niks aan doen.

Oda had wel een oplossing bij de hand. „Weet je wat jij moet doen,” zei ze. „Je moet teruggaan naar Pikapoe, naar je grootmoeder. Daar ben je geboren en daar hoor je thuis. Niet hier.”

„Ja,” zei David, „daar heb ik ook al even aan gedacht, maar misschien willen zij me ook niet hebben. En wat dan?”

„Natuurlijk wel,” meende Oda, „ze hebben vaak genoeg sago-koeken voor je meegebracht. Voor jou wel, niet voor mij,” zei ze er wat jaloers achteraan. Het was maar goed dat ze overdag altijd bij de familie Snelders had kunnen werken, want de vrouw waarmee haar vader hertrouwd was, deed helemaal niet aardig tegen haar.

„We komen er gauw genoeg achter of ze je willen,” zei ze, „want de mensen van Pikapoe komen binnenkort bomen brengen voor de zagerij. En als ze dan op het bestuurskantoor worden uitbetaald, kunnen we hun een boodschap meegeven voor je grootmoeder.”

David knikte. Er zat niets anders op, maar hij zag er wel tegenop. Zijn grootmoeder had hij nooit meer gezien sinds zijn vader hem naar het ziekenhuis had gebracht. Hij kende haar vast niet meer. Zijn ooms en tantes had hij af en toe ontmoet als ze hout of sago kwamen brengen, maar dat waren maar korte bezoeken.

„Ga jij niet mee naar Pikapoe,” vroeg hij, „jij bent er toch ook geboren.” Dan hoefde hij er tenminste niet alleen naar toe.

„Ze zien me aankomen,” zei Oda spottend. „Ik blijf mooi hier, maar niet bij mijn vader.”

„Waar dan?”

„Als de familie Snelders vertrokken is, ga ik bij de vrouw van de politiecommandant werken. Ik mag daar ook wonen. Ze hebben een bediendekamertje op de achtergalerij.” Ze giechelde.

David staaarde haar verbaasd aan. „Vind je dat leuk,” vroeg

hij. „In je eentje op een kamertje.”

Oda knikte vrolijk. „Ja, want daar heb ik een goed uitzicht op de kazerne en op alles wat daar gebeurt.” Grinnikend stootte ze hem aan. „Snap je het nou nog niet?”

Ineens begreep hij het. Had ze soms een oogje op een van de agenten. „Wie is het?” vroeg hij nieuwsgierig. Samen met Hans kwam hij bijna iedere dag in de kazerne. Ze deden vaak mee als de agenten gingen sporten. Hij kende ze allemaal.

„Nico Aipuru,” fluisterde ze in zijn oor. „Maar het is geheim, hoor.” Meteen stond ze op en ze holde naar de keuken.

Nico Aipuru, dacht David verbaasd. Wat vond ze daar nou aan, die slome. Wacht eens, kwam die niet uit Pikapoe? Als zijn vader dat maar goed vond. Nou ja, dat moest Oda zelf maar uitzoeken. Hij had voorlopig genoeg zorgen aan zijn hoofd. Eerst maar een kijken of ze hem in Pikapoe wilden hebben.

Hoofdstuk 2

Het grote nieuws over het vertrek van de familie Snelders was al gauw bekend. Hans zorgde er wel voor dat de hele school het te weten kwam. Met bengelende benen zat hij op de rand van de galerij, terwijl de kinderen om hem heen dromden. David stond wat apart en luisterde ook. Alleen om te zorgen dat Hans niets over hem zou zeggen.

„In de winter gaan we sneeuwballen gooien en schaatsen op het ijs,” vertelde Hans opgewonden. „En we gaan in Amsterdam wonen. Een hele grote stad met duizenden mensen. En de huizen zijn daar allemaal van steen.”

De kinderen keken hem niet al te snugger aan. Waar had hij het over? Sneeuw en ijs had iets met koud te maken, dat wisten ze wel. De Chinees bewaarde ijsblokjes in de koelkast van zijn

winkel. En sneeuw was iets wits, dat je bij helder weer op de toppen van de bergen kon zien liggen. Maar een stad met zoveel mensen! In Kokenau woonden er ongeveer driehonderd. Dat was het grootste dorp aan de zuidkust. Stenen konden ze zich helemaal niet voorstellen. In Nieuw-Guinea werden de huizen gemaakt van hout en gaba-gaba, de harde nerf van een palmbiad.

„Gaat David ook mee?” vroegen ze.

„Nee, David gaat naar...” Hans stopte geschrokken. David keek hem dreigend aan. ‘Waag het eens’, zeiden zijn ogen. Hans haalde zijn schouders op. „Vraag het hem zelf maar,” besloot hij en hij wipte van de galerij af.

David begon opeens heel gek te lachen en te springen en riep: „Jullie raden nooit waar ik heen ga. Lekker heel ver weg. Veel verder dan hij.” Hij wees op Hans.

„Zeker naar de maan,” roep Primus en alle kinderen begonnen te joelen. Ze hadden de opschepperij van David wel door. Maar David herinnerde zich opeens weer de krabben en greep Primus bij zijn bloesje. „Vertel jij maar liever waar onze krabben gebleven zijn,” schreeuwde hij, blij dat hij over iets anders kon beginnen.

„Hier,” grijnsde Primus en hij klopte op zijn bolle buik.

„Heb jij onze krabben opgegeten,” riep Hans verontwaardigd uit.

Primus rukte zich los en deed een stap achteruit. „Dan hadden jullie maar niet moeten weglopen,” verdedigde hij zich.

„Opvreter!” David greep hem nu in zijn haar.

„Lelijke schrok.” Hans traptte hem tegen zijn schenen.

Ha, een vechtpartijtje, dachten alle kinderen en ze kwamen er om heen staan. Meneer Rejaan sloeg op de gong. De kinderen keken teleurgesteld, maar Primus haalde opgelucht adem.

„Ik krijg je nog wel,” beloofde David voor hij de klas in stapte. Maar na schooltijd dacht hij er al niet meer aan.

Thuis maakte mam er een complete warboel van. Met een rode

kleur en natte haarpieken draafde ze van de ene kamer naar de andere. Ze haalde alles overhoop om in te pakken of weg te doen. Oda ging blij naar huis met een stel afgedankte jurken en schoenen, terwijl mam achter de naaimachine zat om nieuwe kleren te maken. Ze moesten er allemaal netjes uitzien als ze in Holland aankwamen.

David zat jaloers te kijken toen Hans zijn nieuwe broek paste. Een lange nog wel. „En ik dan,” vroeg hij verongelijkt, „krijg ik niks?”

„He, David, zeur niet zo,” zei mam kribbig. „Natuurlijk krijg jij ook wat je nodig hebt, maar ik kan niet alles tegelijk. Jij komt later aan de beurt.”

David liep kwaad weg. Zie je wel dat hij helemaal niet meeteelde! Hij wachtte zijn beurt niet af, maar verzamelde zelf al het een en ander. Ook zijn kast haalde hij leeg en alles verstopte hij achter in de tuin. Zo bang was hij dat ze straks zouden zeggen, dat hij alles terug moest geven wat hij ooit van pap en mam gekregen had.

„Je bent gek,” zei Hans. „Wat moet mam met jouw spullen? En ik trek jouw kleren niet aan, want in Holland dragen we veel dikkere kleren. Truien en dikke, wollen sokken.”

Maar David gaf geen antwoord. Hij zei bijna niets meer. En een lachje kon er helemaal niet meer af. Hij was boos en maloe. En dat liet hij ook goed merken. Pap en mam begrepen dat wel en zeiden er niet veel van. Maar mam miste wel steeds meer wasgoed.

„Oda, nou zijn er al drie handdoeken weg en een kussensloop en een overhemd van meneer, weet jij daar iets van?”

„Nee mevrouw,” zei Oda. Maar ze had David met zijn kleren bezig gezien en vermoedde wel waar dat verdwenen wasgoed gebleven was. Maar ze zei niets. Mam kwam er echter zelf achter. Vanuit de keuken zag ze David iets van de waslijn gissen en er vlug mee weg hollen. Ze ging kijken en vond hem toen met het verdwenen kussensloop vol kleren. David schrok.

„Maar jongen toch,” zei mam en ze hurkte voor hem neer. Dat vond David idioot. Ze hoefde zich niet kleiner te maken en ook niet zo lief tegen hem te praten: Dat ze hem zo goed begreep. En dat hij niet bang hoefde te zijn dat ze hem alles zou afpakken. Hij mocht meenemen wat van hem was. Ze zou hem een koffer geven met een slot er op. Maar dan moest hij niet meer zo boos kijken. „Wij zullen er nog een paar prettige weken van maken, David,” zei ze. „We moeten met de beste herinneringen uit elkaar gaan. We hebben het al die jaren met jou erbij zo gezellig gehad. Vind je ook niet?”

David zei geen ja of nee. Mam zuchtte, stond op en liet hem gaan. Die avond lag er een splinternieuwe koffer op zijn bed. Uit de winkel van de Chinees. Dat viel dus mee, maar het kon dat andere toch niet goed maken.

David en Oda hielden het bestuurskantoor scherp in de gaten. Iedere dag zaten er mensen in de schaduw van de mangabomen op toean Snelders te wachten. Nu hij wegging wilden ze allerlei zaken met hem bespreken. Pap had er er druk mee. Maar de mensen van Pikapoe lieten op zich wachten.

Eindelijk, na een week, wenkte Oda David toen hij uit school kwam. Vlug wipte hij de keuken in.

„Ze zijn er,” mompelde zij, terwijl ze in een pan roerde. „Twee van je ooms zijn erbij.”

„En?” vroeg David angstig. „Heb je al met ze gepraat?”

Oda proefde van de soep en knikte, maar seinde tegelijk met haar ogen een waarschuwing. Hans kwam er aan.

„Wat eten we vandaag,” vroeg die en hij tilde nieuwsgierig een deksel op.

„Alles wat lekker is,” riep mam, die ook de keuken binnenliep. „Vooruit, handen wassen jullie en aan tafel.”

Na het eten zocht ieder zijn bed op voor de siësta. Het was te heet om iets anders te doen. Ook de jongens gingen braaf op bed liggen. Hans bladerde lusteloos in een stripboek, dat oma hem

had gestuurd en wat hij al minstens tien keer had gelezen. Af te toe keek hij naar David, die aan zijn katapult frunnikte. Er viel met David niets leuks meer te beleven. Hij mocht niet eens meer in zijn buurt komen. Het liefst zat David alleen op de galerij te koekeloeren, of zwierf bij de rivier rond. Hij was wat van plan, dat was zeker. Iets dat niemand mocht weten. Flauw hoor, want geheimen hadden ze altijd samen besproken.

„Wat ben je aan het doen,” vroeg Hans om toch maar iets te zeggen.

„Niks,” zei David kortaf.

„Zullen we nog eens stiekem naar het bos gaan?”

„Nee!”

Hans gooide zijn boek in een hoek en keerde zich naar David. „Wat ben jij een sjagrijn geworden, zeg.”

David zei niets. Hij borg zijn katapult onder het kussen en stond op.

„Wat ga je doen?”

„Niks.” Hij ging de kamer uit, sloot zachtjes de deur en ging vlug naar Oda.

„Wat zeiden ze,” vroeg hij.

„Nou, niet veel,” antwoordde Oda. „Oom Paulus wil dat je zelf komt. Hij wacht op je bij de rivier. Maar dan moet je wel direct gaan, want met opkomend water vertrekken ze weer.”

„Waren ze kwaad?” wilde David eerst nog weten. „Hoe keken ze?”

„Gewoon. Akei, jongen, sta niet zo te bibberen. Ze zullen je heus niets doen. Ga maar gauw, anders zijn ze weg.”

David was al verdwenen. Net voordat Hans zijn nieuwsgierige neus liet zien en fluisterde: „Waar gaat David heen. Ik ga mee.”

„Nee,” zei Oda verschrikt.

Maar Hans rende David al achterna. Zo'n stiekemer, dacht hij. Voor het eten had David ook al met Oda staan smoezen. Nu wilde hij weten wat er aan de hand was. Hij ging hem lekker bespioneren.

David draafde door het stille dorp. Alle huizen waren gesloten. De mensen waren vissen of brandhout halen. Een paar honden gromden toen hij langskwam, maar ze waren te lui om op te staan. Aan het eind van het dorp, waar de rivier lag te schitteren in de zon, bleef David staan. Zijn hart bonkte en dat kwam niet alleen van het rennen. Met een arm boven zijn ogen tuurde hij rond. Drie, vier prauwen lagen half op de oever, maar mensen zag hij niet. Toen hoorde hij gemompel en hij ontdekte hen op de galerij voor de winkel van de Chinees. Langzaam liep hij er naar toe. Hij merkte niet dat Hans zich vlug achter een boom verschool.

Een stuk of tien mannen lagen lui op de houten vloer te roken en te kletsen. Ze deden net of ze David niet zagen, die verlegen onderaan het trapje bleef staan. Een man ging rechtop zitten. Dat was oom Paulus. Van onder zijn borstelige wenkbrauwen bekeek hij David van boven tot onder. Die werd nog zenuwachtiger dan hij al was. Hij vouwde zijn armen over elkaar, liet ze weer zakken. Hij krabbelde in zijn haar en trok met zijn teen strepen in het zand.

„Zo,” zei oom Paulus toen hij uitgekeken was, „daar ben je dan. Je bent groot geworden. Zo te zien is je mond ook groot genoeg om je eigen woordje te zeggen. Of ben je zo'n deftige toean geworden, dat je eerst je bediende stuurt.”

Oom Petrus, die achterover op zijn ellebogen steunde, grinnikte.

David gluurde omhoog. Oom Petrus was nog erg jong, eigenlijk geen man waar je oom tegen zegt. Hij keek hem lachend aan en ook oom Paulus keek niet kwaad.

„Ik ben maloe,” mompelde David. Dat was echt geen smoesje. Hij was het liefst in het verste, het donkerste hoekje van het bos weggekropen. De mannen keken daar niet van op. Petrus trok een splinter uit de vloer en begon er op te kauwen. Oom Paulus wachtte op uitleg. David ging op zijn andere been staan. „Ze gaan allemaal weg en ik mag niet mee. En nou, nou weet ik

niet waar ik heen moet.”

Het klonk vreselijk zielig, maar Petrus zei nuchter: „Dat is anders duidelijk genoeg. Je komt bij ons wonen, bij je familie. Of zijn wij te min voor je?”

David keek hem met open mond aan. Ging het zo gemakkelijk? Hij had gemopper verwacht en een heleboel vervelende vragen. Nou, dat viel mee. Maar zijn opluchting duurde niet lang. Blijkbaar had Petrus voor zijn beurt gesproken, want oom Paulus zei honend: „Dat is gauw geregeld. Dan neem jij hem zeker?” Petrus was nog niet getrouwd en woonde bij oom Paulus in huis.

„Nou ja,” bromde Petrus beteuterd. „Ik bedoel natuurlijk dat hij terug moet komen naar Pikapoe. Waar zou hij anders heen moeten?”

„Toean Snelders zegt dat ik in Kokenau moet blijven, bij mijn vader,” zei David half huilend.

Oom Paulus fronste zijn wenkbrauwen: „Jouw vader? Wie is dat?”

David zei niets. Hij snufte en een traan gleed langzaam over zijn wang naar beneden. Zwijgend zaten ze allemaal naar hem te kijken. Ook de andere mannen. David voelde zich opgelaten.

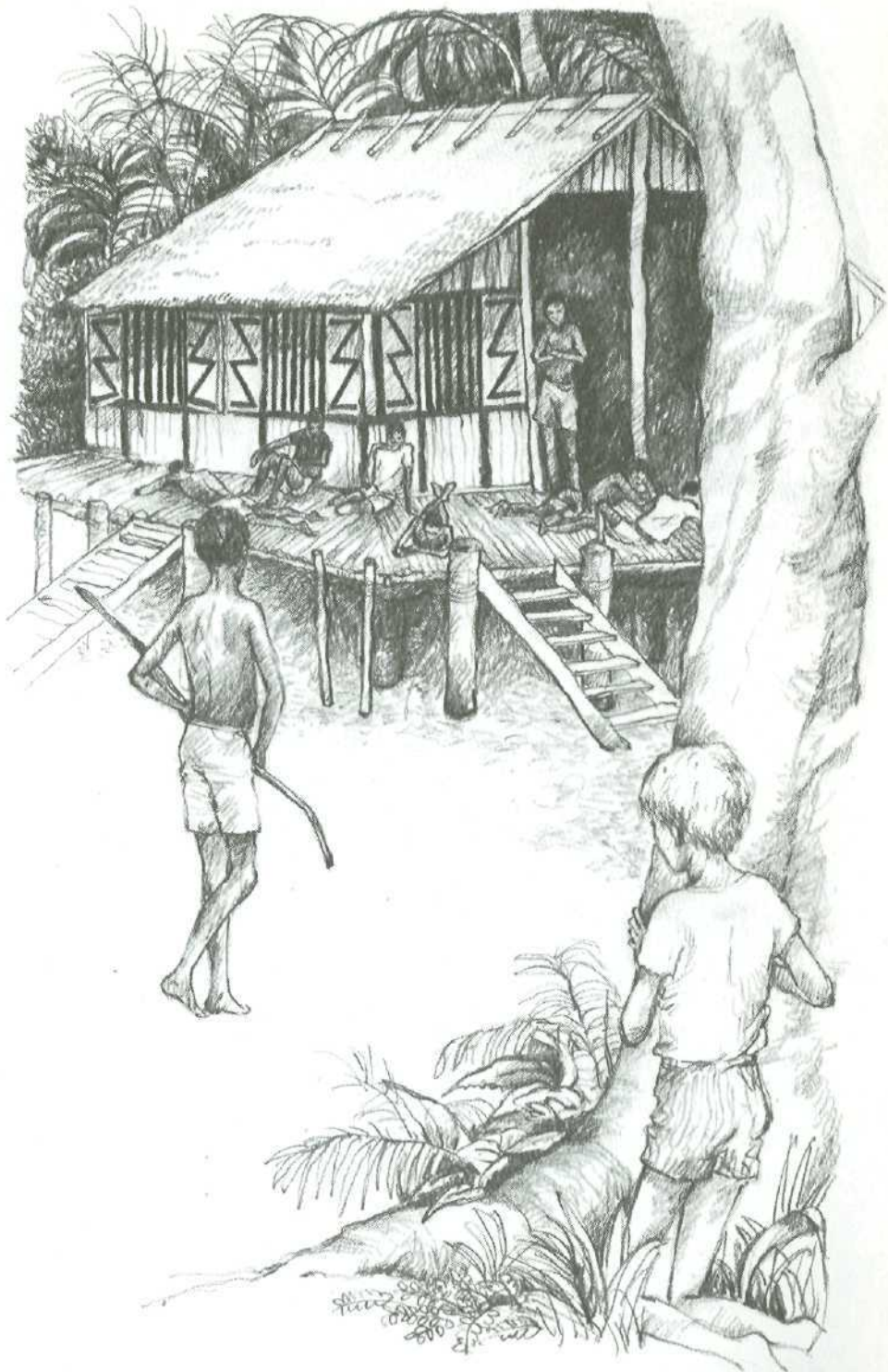
Toen zei oom Paulus: „Je hebt zeker niet gezegd dat je in Pikapoe thuis hoort.”

„Dat snappen ze niet,” zei David bokkig.

„Maar ze moeten het wel weten. Toean Bestuur en zijn vrouw hebben je als hun eigen kind behandeld. Je kunt niet zomaar weglopen. En ik wil er geen soesah om krijgen. Ik weet ook niet hoe je grootmoeder en je tantes erover denken, want zij moeten voor eten zorgen.”

David stond er bij als een geslagen hond. Hij begreep er niets van. Ging het nu door of niet. „Maar ik kan hier niet blijven,” riep hij wanhopig. „Niemand wil me hebben.”

Nu bemoeiden de anderen zich ermee. „Er is sago genoeg,” bromde er een.

En een ander zei: „Ik snap jullie niet. Die jongen ziet er gezond en stevig uit. De oude vrouw kan nog veel plezier van hem hebben.”

Petrus knikte. Dat was ook zijn idee.

„Jullie weten hoe vrouwen zijn,” verdedigde oom Paulus zich. „Zelfs als ze het goed vinden, hebben ze nog van alles te vitten. Ze willen altijd het laatste woord. En toean Bestuur moet het ook goed vinden.”

„Maar dan moet jij hem uitleggen waarom David bij ons moet komen,” vond Petrus.

Daar moest oom Paulus even over nadenken. Hij wilde David eigenlijk wel meenemen, maar hij had er niet veel zin in om dat aan toean Bestuur te gaan vertellen. Je wist bij Hollanders nooit hoe dat zou uitpakken.

„Goed,” zei hij tenslotte, „dat doe ik dan de volgende keer wel.”

„Nee nou!” riep David en hij stampte op de grond zodat het stof omhoog wolkte. Hij schrok er zelf van. Zo kon hij wel tegen mam schreeuwen om zijn zin te krijgen, maar niet tegen oom Paulus begreep hij te laat. Nou had hij alles natuurlijk verprutst. Hij liet zijn hoofd hangen en zag niet dat de mannen grijsden.

„Heb je die manieren daarginds geleerd,” vroeg oom Paulus verstrooid. „Dan wordt het tijd dat wij je die weer aferen.” Hij stond op, rekte zich uit en snauwde tegen Petrus: „Waar wacht je op? Je denkt toch niet dat ik alleen met toean Bestuur ga praten. Het was jouw idee.” Hij sloeg de richting in van het dorp. Petrus en David keken elkaar sprakeloos aan, en toen holden ze hem na. De rest van de mannen bleef zitten.

„Als het te laat wordt, gaan we weg,” riep er een. Oom Paulus gaf geen antwoord.

„Halt!” Hans sprong van achter een boom te voorschijn.

David grinnikte: „Ik had je allang gezien.”

Spijtig gaf Hans de boom een trap, alsof die er iets aan kon

doen dat hij zo'n opvallende witte kuif had. „Maar je weet niet, hoe lang ik hier al stond,” riep hij. „Ik heb lekker alles gezien.”

„Wel gezien, maar niet gehoord,” zei David geheimzinnig.

„Wat dan?” Nieuwsgierig liep Hans met hem mee.

David kon het grote nieuws niet voor zich houden. „Ik ga naar Pikapoe.”

Hans dacht dat het zomaar een dagje uit was. „Mag ik ook mee?” vroeg hij.

David lachte hem uit. „Nee jongetje, ga jij maar naar Holland. Ik ga fijn naar Pikapoe. Wajna!” Hij sprong in de lucht van pure opluchting dat het gelukt was.

Petrus keek om. „Het is nog niet zo ver,” waarschuwde hij.

Maar David begon Hans alvast opgewonden te vertellen wat een heerlijk leven hem in Pikapoe te wachten stond. Nooit meer naar school, maar vissen, jagen, voetballen. Gewoon doen waar je zin in hebt. Pikapoe beschreef hij als een eeuwigdurend feest. Maar goed dat zijn ooms geen Nederlands verstonden.

Hans was diep onder de indruk. Toen ze de tuin inkwamen, rende hij vooruit. „Mam, pap,” schreeuwde hij, „David gaat naar Pikapoe. Zijn ooms komen hem halen.”

„Wat krijgen we nu,” riep mam verschrikt. En pap zei: „Dat zullen we nog wel eens zien.” Ze zetten hun glas ijskoffie neer en kwamen naar de galerij. Daar stonden de mannen te wachten met David die achter hen was weggekropen.

Oom Paulus voerde het woord, zonder zich te laten opjagen door het ongeduldig op en neer wippen van toean Snelders.

Die lui doen altijd of ze tweehonderd jaar te leven hebben, dacht pap kribbig. „Dus kort en goed,” viel hij oom Paulus in de reden, „jullie willen David hebben. Ik vind dat zijn vader de meeste rechten heeft, maar ik weet ook dat jullie daar anders over denken. Hier, in dit land zijn de vrouwen de baas.”

Dat zouden ze wel willen, dacht Petrus.

En oom Paulus zei: „Daar gaat het niet om. Dit kind draagt de naam van zijn moeder en daarom moet hij wonen op de

erfgrond van zijn moeder. En dat is de grond van zijn grootmoeder. Die leeft nog, dus...

„Ja, ja,” riep toean Snelders. Als die man nu weer ging uitleggen hoe het allemaal in elkaar zat, stonden ze hier vanavond nog. En hij had het toch al zo druk. Het voornaamste was dat David een thuis vond, waar hij het naar zijn zin had.

„Maar hoe moet het dan met je school, David,” bemoeide mam zich ermee.

„In Pikapoe is ook een school,” zei oom Paulus.

„Maar deze in Kokenau is de beste van heel de zuidkust,” zei ze. „Je wou toch later naar de bestuurschool. Laat je eens zien.”

David schuifelde naar voren. Dat gezeur over die bestuurschool. „Ik kan ook wel politie worden, of motorist,” zei hij bokkig.

„Zeker motorist op een prauw,” zei pap. „Nou ja, je moet het zelf maar weten.”

„Maar een kind van elf jaar kan toch niet alleen over zijn toekomst beslissen,” riep mam verwijtend.

Dat kan ik best. Waar bemoeien jullie je mee, dacht David. Maar hij hield zijn mond stijf dicht. Pap schudde zijn hoofd. Hij begreep er niets van. Ze hadden altijd alles voor David gedaan, waarom deed die jongen nou zo ondankbaar.

„Ik weet niet waarom,” zei hij verongelijkt tegen zijn vrouw, „maar kennelijk wil David hier zo gauw mogelijk weg. Van mij mag het. Ga je spullen maar pakken. Veertien dagen eerder of later maakt ook niets uit. Ik vind het alleen jammer dat het op deze manier moet.”

David vloog weg. Hij hoorde de protesten van mam niet. Het pakken was gauw gebeurd. Zijn kleren zaten allang in zijn koffer. Nu nog zijn katapult, slinger, een doosje met vishaakjes, het nylon snoer en andere kleine spulletjes.

Terwijl hij alles bij elkaar graaide, leunde Hans verdrietig tegen de muur. „Ik vind het niets leuk, David,” mopperde hij. „Je had best kunnen wachten tot wij ook weggingen. Nou ben

ik alleen." Want Marja telde niet meer, vond hij.

David pakte zijn boog en maakte de gespannen pees los. „Als ik gewacht had tot jullie weggingen was ik veel allener geweest," zei hij. En opeens, waarom wist hij zelf ook niet, gaf hij Hans zijn boog. „Hier neem maar, ik maak wel een andere."

„Meen je dat, zei Hans verrast. „Tjee, David, dank je wel, hoor. Die neem ik mee naar Holland. Pap, kijk eens wat ik van David gekregen heb." Opgetogen holde hij weg. Hij vergat helemaal David iets terug te geven.

Mam kwam met een kussen en een deken aan. „En je muskietennet. Zorg dat iemand het boven je bed ophangt, of waar je dan ook slaapt. En pas een beetje op je kleren. Je nieuwe bloesjes kun je alvast meenemen en je broek krijg je zodra die klaar is." Ze ratelde maar door. Opeens trok ze hem naar zich toe en ze gaf hem op iedere wang een dikke zoen. Verschrikkelijk, vond David, om je dood te schamen! Gelukkig dat zijn ooms het niet gezien hadden.

„Zul je nog eens aan ons denken," vroeg mam terwijl ze hem bij zijn schouders vasthield. „Kijk me eens aan, je bent toch niet meer boos. Het is echt veel beter zo. Je zult vast wel gauw wennen en wij schrijven je. Doe jij dat ook?"

David knikte maar wat. Met een zucht liet ze hem los en hij veegde gauw zijn wang af. Eindelijk konden ze vertrekken. Hij gaf ze allemaal een hand en bromde: „Dank jullie wel voor alles."

De ooms hesen zijn koffer en een groot pak op hun schouder, zelf droeg hij de opgerolde deken. Vanaf de galerij zwaaiden ze hem na. Pap, mam, Hans en Marja. „Daag, dag David."

Oda stond bij het hek en gaf hem twee gebakken vissen mee. Ze hilde.

David keek strak naar de gespierde benen van Petrus, die voor hem uit stapten. Ze vonden het niet erg dat ik wegging, maakte hij zichzelf wijs, anders hadden ze me niet laten gaan. Ze zijn blij dat ik weg ben. En Hans heeft me niet eens een aandenken teruggegeven. Hij knipperde met zijn ogen en slikte. Maar dat

nare gevoel in zijn buik raakte hij niet kwijt.

Ze kwamen langs het huis van zijn vader. Daar was gelukkig niemand thuis. Maar ook Paulus vond het vervelend. „Ik had het hem zelf willen zeggen, dat je mee gaat naar Pikapoe,” zei hij tegen David. „Dat mag hij gerust weten, ook al heeft hij zich weinig van je aangetrokken.”

„Dat kan Oda wel doen,” zei Petrus. „Die weet het ook.”

Toen ze bij de rivier kwamen, waren de andere mannen al vertrokken. Ze gooiden hun spullen in de prauw van oom Paulus. Ze legden een stuk gloeiend hout op een laagje zand voor in de boot. David ging in het midden op de bodem zitten. Hij paste precies tussen de twee boorden en kon nog net over de rand kijken. Terwijl de ooms met hun lange peddels de boot afduwden, zag hij boven de hoge oever de bruine bladerdaken van het dorp langzaam verdwijnen. Een paar witte rookslerten, die boven de donkergroene bossen zweefden, leken hem na te wuiven. Oom Paulus stond achterin de prauw en Petrus voorin. Gelijktijdig staken ze de peddels in het water en de prauw schoot met rukken vooruit.

„We mogen wel opschieten,” bromde oom Paulus, „het water staat behoorlijk laag.

„Als we maar eenmaal voorbij klapper één zijn, dan redden we het,” zei Petrus zonder om te kijken. David kende dat punt wel. Klapper één was een palmboom, die midden tussen de mangrovebomen stond en er ver boven uitstak. Daar was het meest ondiepe stuk van de rivier, dat bij eb helemaal droog viel.

Het was stil op het water. Enkele prauwen passeerden op weg naar huis. De grote mensen roeiden rustig door en keken nauwelijks naar hen. Alleen de kinderen staarden stil naar David, die gekke gezichten tegen hen trok.

Wat ging dat roeien langzaam. Pap gebruikte altijd een buitenboordmotor. Dan ging het wel tien keer zo vlug. Dat was pas varen, met die golven, de frisse wind en het lawaai van de motor! Het dreunde tegen de bomen op, zodat alle dieren in en

bij het water er in paniek vandoor gingen. Maar nu zag hij op een tak een dikke, logge kroonduif zitten, met de rug naar hen toe. Ze keek niet eens om. Ginds over het water zwierde een groepje bonte loeries, krijgend van plezier. Verderop in het bos kakellachte een boskip. David zat stil te kijken. Was klapper één nog niet te zien? Het water zakte snel. Aan weerskanten doken meer en meer modderbanken op, donkerrood glanzend in het licht van de ondergaande zon. Ze zigzagden met hun boot over de rivier, heel precies de vaargeul following. Na een poosje hielden de mannen op met roeien. Ze gebruikten hun peddels nu als vaarbomen. Steeds vaker schuurde de prauwbodem over zand. Het werd spannend. Zouden ze het halen?

Daar was klapper één, wuivend boven de boomkruinen. Een zwart silhouet tegen de donkerende avondhemel. Kwamen ze er nog langs? David hield zijn adem in alsof hij zichzelf en de boot daardoor lichter kon maken. Opeens een schok...

Petrus viel bijna voorover. „We zitten vast,” zei hij laconiek.

„En wat nou?” vroeg David verschrikt.

„Uitstappen en lopen,” zei Petrus lachend.

„Ja, ik ben er daar gek,” riep David schel. „In het donker zeker. En als er dan eens een krokodil zit?” Hij keek om naar oom Paulus. Die krabde hoorbaar op zijn hoofd. Zien kon je hem nauwelijks meer.

„We kunnen ook niet in de prauw blijven zitten,” bromde hij. „Als er een krokodil zit, zwiept hij ons zo omver.”

David's nekharen gingen overeind staan. „Wat dan?” vroeg hij benauwd.

„De boom in,” zei oom Paulus en hij tuurde de donkere bosrand af.

„Ik heb een zaklantaarn,” herinnerde David zich opeens. „Wacht.” Zenuwachtig graaide hij in zijn koffer en gaf hem aan oom Paulus. Een dunne lichtstraal dwaalde over de modderige oever, bescheen bomen en struiken langs de kant en bleef steken bij een brede mangrove, die niet ver van hen vandaan op hoge

wortelpoten in het ondiepe water stond. Een dikke afgebroken tak stak over de rivier, met lange slierten lianen, die als een gordijn omlaag hingen.

„Die daar,” zei oom Paulus. „Jij eerst, David. Je kunt toch wel klimmen, he.”

„Natuurlijk,” zei David. Hij wilde niets liever. Schichtig keek hij om zich heen. Het duurde hem al veel te lang eer ze de prauw hadden omgetrokken, tot hij met een punt tussen de steltwortels lag. Terwijl oom Paulus hem bijlichtte, kroop hij er op, greep een liaan en klom omhoog.

„Akei...” Hij viel bijna naar beneden. Boven zijn hoofd vloog klapperend een vogel op. Trillend klom hij verder tot aan de onderste tak. Daar sloeg hij een been overheen en hees zich er bovenop.

„Ik zit,” riep hij opgelucht naar beneden. Petrus had intussen de prauw stevig vastgesnoerd en nu klommen de twee mannen achter elkaar naar boven. Oom Paulus klemde de staaflantaarn tussen zijn tanden. Net toen hij zich op de tak hees, kletterde het ding omlaag en plonsde in het water. Langzaam doofde het licht.

„Dag lantaarn,” zei Petrus en oom Paulus gromde iets onverstaanbaars.

Er zaten drie nieuwe batterijen in, die David uit het bureau van pap had gepikt. Wat zou Hans een lol hebben als hij dat wist. Nijdig scharrelde hij tussen de bladeren tot hij een goed plekje gevonden had, in de oksel van de tak met zijn rug tegen de stam. Ook de twee anderen zochten een makkelijke zit. En toen werd het afwachten.

Met wijdopen ogen tuurde David om zich heen. Door de bladeren boven zijn hoofd zag hij de helder fonkelende sterrenhemel. Beneden gloeide een rood vuurpuntje vóór in de prauw. En overal in het bos hoorde hij geluiden. Het gesjirp van de krekels met af en toe het gesnerp van een cicadekever er tussendoor. Maar hij hoorde ook piepen, krassen, ritselen, kraken en

steunen. Doodeng! Geesten bestaan niet, beweerde pap altijd. Maar had hij wel eens in het stikdonker op een boomtak bij een halfdroge rivier gezeten? Het was helemaal niet koud, maar toch had David kippevel over zijn hele lijf.

„Hoelang moeten we hier blijven zitten,” vroeg hij met een bibberende stem.

„Tot het water weer stijgt, natuurlijk,” zei de spottende stem van Petrus schuin boven zijn hoofd.

„Duurt dat lang?”

„Tot ver na middernacht.”

David zuchtte. In Kokenau stond zijn lege bed en in het andere lag Hans misschien al te pitten. Of nee, zo laat was het nog niet. Misschien zaten ze nu te eten. Brood met pindakaas. Hmm! Zijn maag knorde van de honger. De vis van Oda lag beneden in de prauw, maar voor geen honderd-duizend-miljoen nieuwe lantaarns ging hij die ophalen.

„Je valt toch niet in slaap,” vroeg oom Paulus wantrouwig.

„Natuurlijk niet,” zei David en hij strekte zijn rug. Slapen als je zo'n honger had, hoe kon dat nou? De tijd kroop voorbij en het werd steeds moeilijker om zijn ogen open te houden. Af en toe zeiden de mannen iets tegen elkaar en dan schrok hij wakker uit een dommel.

Opeens veerde hij op. Er was iets. Dat voelde hij en hij hoorde het nu ook. Een schurend sliffend geluid door het slijk. Hij gluurde omlaag. De bedding was droog op enkele plassen na, die glommen in het sterrenschijnsel. Aan de overkant maakte zich iets los uit de zwarte schaduw van de oever.

„Een krokodil,” bromde oom Paulus heel zacht.

David rilde. Hij schoof zachtjes wat dichtër naar oom Paulus. Gespannen volgden ze de lange, donkere schim die recht overstak. Naar hun boom, of liever naar de prauw die er onder lag. Hij verdween in het duister. Nog even zagen ze de zwiepende staart. Toen een bons, geschraap van nagels langs hout. Het gloeiende vuurpuntje schommelde heftig heen en weer. Geluid

van klappende kaken, gekraak en geritsel en daarna stilte. Zo stil, dat David het bonzen van zijn hart kon horen. Hij keek en keek tot zijn ogen ervan traanden, maar hij zag niets.

„Is-ie weg?” fluisterde hij.

„Ssst, nog niet.”

Weer een bons. Nu tegen de wortels, want de boom schudde ervan. David kromp ineen en oom Paulus greep zijn arm vast. Als dat beest nog lang bezig bleef, donderde de hele boom om. En dan... Ijskoud zweet liep over Davids lijf.

„Daar, daar gaat-ie,” fluisterde hij opgewonden. Ze zagen hoe de zwarte gedaante uit de schaduw te voorschijn kwam en half glijdend, half kruipend, onverwacht snel verdween in de richting vanwaar zij gekomen waren.

„Pfff,” deed David in een diepe, trillende zucht. Oom Paulus liet hem los. Ze durfden eindelijk te gaan verzitten en ook schuin boven hen, waar Petrus zat, klonk geritsel.

„Ik hoop dat hij wegblijft,” zei oom Paulus hoorbaar opgelucht.

„En ik,” zei David. „Akei, wat was ik bang.”

„Bang? Waarvoor?” vroeg Petrus smalend. „Krokodillen kunnen niet klimmen. Jammer dat we geen harpoen bij ons hadden dan hadden we hem mooi kunnen raken.”

Moet je hem horen, dacht David verontwaardigd. Alsof hij het niet in zijn broek deed van angst. Oom Paulus was wel bang geweest, anders had hij nooit zo hard geknepen. Hij wreef over zijn pijnlijke arm.

„Hij heeft de prauw omgegooid,” zei oom Paulus naar beneden turend. „Ik zie het vuur niet meer. Ik hoop niet dat hij kapot is.”

„Ik weet wel iemand die durft te gaan kijken,” zei David. „Als die krokodil dan nog terugkomt, kan Petrus hem meteen vangen.”

„Ga zelf kijken,” bromde Petrus, maar oom Paulus grinnikte hardop.

Ze waren nu in ieder geval weer klaar wakker. Dat dacht David tenminste, want opeens schrok hij weer. Maar nu was het oom Paulus, die over hem heen stapte en naar beneden klom.

Petrus volgde. „Kom op,” zei hij en hij gaf David plagerig een stomp, zodat hij bijna uit de boom viel. „Het water is hoog genoeg. We gaan naar huis.”

David wreef zijn ogen uit. Er hing een grauwe schemer, het werd langzaam dag. Onderaan de voet van de boom kabbelde het water alsof het nooit weggeweest was. Oom Paulus keerde de prauw om, die half onder water op zijn kant lag. En Petrus viste de bagage tussen de wortels uit. Alles drijfnat natuurlijk. Maar erger was het gapende gat bij de punt van de prauw. Ze propten er een handdoek en een paar stukken hout in. Sloom keek David toe. Te slaperig om te protesteren. Ze deden maar raak met zijn spullen.

Even later waren ze onderweg. Met de stroom mee schoten ze flink op. En doordat David voortdurend moest blijven hozen, waren ze gauwer in Pikapoe dan hij gedacht had.

Over een smal bospad liepen ze naar het dorp. Alle honden kwamen blaffend aangerend. Die roken natuurlijk de vreemdeling. David vond het niet prettig, dat gesnuffel rond zijn benen.

„Weg jullie!” Petrus joeg ze met een paar stappen op de vlucht. Ze jankten zo hard dat hier en daar mensen uit hun huizen kwamen. David hoorde ze mopperen. Het was ook nog zo vroeg. De meesten sliepen natuurlijk nog. Op zijn tenen sloop hij achter zijn ooms aan. Die sjouwden het hele dorp door totaan het achterste huis. Daar gooiden ze zijn spullen op de galerij neer. De deur ging open.

„Zijn jullie daar eindelijk? Hebben jullie hem meegebracht,” hoorde David een vrouw vragen. Hoe wisten ze dat hij meekwam? Och, van de mannen natuurlijk, die eerder vertrokken waren. Het was tante Martha, die later met oom Paulus getrouwd was. Ze boog zich naar binnen en riep: „Ja grootmoeder, hij is er.”

Twee kleine jongens kwamen ook naar buiten. Ze bleven vanaf de galerij naar hem staan gluren. Zenuwachtig wreef David zijn voeten over elkaar. Wat moest hij nou doen? Naar binnen gaan of niet? De ooms waren achter het huis verdwenen om hun peddels op te bergen.

Opeens hoorde hij een krakende stem ongeduldig roepen: „Waar is die jongen nou? Hij denkt toch niet dat ik met mijn oude benen naar hem toe kom. Weet hij niet hoe het hoort?”

„Kom.” Tante Martha wenkte. „Je grootmoeder wil je zien.” Struikelend beklom David het trapje en stapte het huis binnen. In het midden van de hobbelige houten vloer brandde een vuur. Ernaast zat een rimpelig, oud vrouwtje in een grauwe lap gewikkeld. Een paar felle kraalogen tuurden naar David.

„Zo,” zei ze, „ben je daar eindelijk. Waarom heb je mij zo lang laten wachten?” Het klonk niet erg hartelijk. David kon geen woord uitbrengen. Dus dat lelijke, vinnige wijfje was zijn grootmoeder. Maar opeens stak ze haar stokmagere armen naar hem uit en ze begon te zingen. Het was een welkomstlied voor hem. David verstond het niet helemaal, maar dat hoefde ook niet. Hij begreep dat ze blij was met zijn komst. Er liepen zelfs tranen uit haar ogen en daarom moest hij zelf ook bijna huilen. Verlegen hurkte hij bij haar neer en liet zich door haar ruwe, bevende handen betasten en strelen.

„Wat ben je groot geworden,” zei ze zacht. „Het kind van mijn dochter. Je bent nu mijn zoon.” En opeens riep ze weer fel: „Je blijft voorgoed hier, hoor je. Waag het niet er weer vandoor te gaan.” David schrok ervan. Akei, wat keek ze nu weer boos. Maar toen zag grootmoeder opeens al haar familieleden op een kluit bij de deur staan. Oom Paulus, tante Martha, Petrus, de kinderen en nog een oom en tante, die David niet kende.

„Wat staan jullie te gapen,” riep ze. „Geef dat kind te eten. Hoe weet hij anders dat hij welkom is.”

„Ja, ja,” zei tante Martha sussend. „Het staat al vanaf gisteren voor hem klaar.” Van het rek boven het vuur pakte ze een

bord met sagokoeken en gebakken vis en ze zette dat voor David neer.

„Hier jongen, dat is voor jou. Eet maar.”

David keek verlegen van de een naar de ander. Was dat voor hem alleen. En zijn ooms dan?

„Nou, lust je geen sago meer?” vroeg oom Paulus. Toen greep David met twee handen een sagokoek vast en hij zette er gretig zijn tanden in. Akei, wat had hij een honger. Heel de familie keek hoe hij alles naar binnen schrokte en grootmoeder knorde tevreden.

Nu kregen de mannen te eten, maar het waren gewone sago-koeken, die ze zelf moesten roosteren. Intussen vertelden ze wat er allemaal gebeurd was. David zat er met tranende ogen bij te gapen. Tante Martha zag het en zei: „Ga jij maar slapen. Waar is je slaapmat.”

„Alles is nat geworden,” zei David verlegen. „Mijn kussen, deken en het muskietennet. Maar een slaapmat heb ik niet. Ik sliep altijd op een bed met een matras.”

„Akei,” riep grootmoeder verontwaardigd, „kon die rijke toean geen slaapmat voor jou kopen?”

„Niet erg hoor,” zei tante Martha. „Ik maak er wel een voor je. Voorlopig kun je wel op die van Lucas en Jonas slapen.” Ze rolde een mat voor hem uit, achter in het huis. En ze joeg de twee jongens naar buiten. „Vooruit jullie, ga spelen. David wil slapen en je vader en oom ook.”

David schoof nog wat heen en weer eer hij op de harde grond zijn draai gevonden had. Toen nog een diepe zucht en hij sliep.

Hoofdstuk 3

David ontdekte al gauw dat het leven in Pikapoe anders in elkaar zat dan in Kokenau. Hij kon doen en laten waar hij zin in had. In het vloedbos rondscharrelen om garnalen, slakken, kreeften en krabbetjes te zoeken. Hij kon jagen en vissen zoveel als hij maar wilde. En hij mocht ook liggen luieren in het warme, witte zand voor het huis. Toch waren er andere dingen die hij niet mocht. Dingen die hij niet wist, en die zijn familie hem niet al te zachtzinnig bijbracht.

Op een middag kwam hij terug van een strooptocht in het bos. De tas met slakken en garnalen slingerde langs zijn benen. Hij had honger. Maar er was niemand thuis. Zelfs grootmoeder was er niet. Wie weet hoe lang tante Martha nog wegbleef. Als hij alvast eens begon?

Op het rek boven de vuurplaats vond hij een aangebroken koker met sago. Hij trok de bladeren weg, die de gevlochten koker afsloten en haalde er een kluit sago uit. Daarna legde hij een paar spanen in de hete as en hij blies tot ze vlam vatten. Net wilde hij de sagobal in het vuur leggen, toen hij stemmen hoorde. Lucas en Jonas verschenen het eerst om de hoek van het huis.

„Hoe kom jij aan die sago?” riep Jonas meteen.

„Gepakt, uit het rek daar.”

„Dat mag helemaal niet,” riep Lucas. „Als mama dat ziet!”

„Als ik toch ho...” Verder kwam David niet, want de sagobal zeilde met een boog over de weg en verdween onder het huis van een andere oom en tante.

„Akeii,” schreeuwde tante Martha verontwaardigd. „Hoe krijg je het in je kop om mijn sago weg te halen. Dat durven grote mannen nog niet eens. Verdwijen voor ik je poten breek, lelijke dief!”

David wilde niets liever, want tante Martha zag er uit of ze het ook zou doen.

Maar grootmoeder, die net kwam aanlopen, hield hem met haar stok tegen. „Hee, hee, wacht eens even. Wat is er gebeurd?”

„Die daar, heeft sago gestolen,” schreeuwde tante Martha razend van woede. „Is het niet genoeg dat we hem als een eigen kind hebben aangenomen? Ook al wilde zijn vader niet met mij trouwen. Moet hij ons ook nog bestelen? Ik mag lijden dat zijn handen wegrotten.” Ze trok de baby, die in een doek op haar rug zat, aan zijn armpje over haar hoofd en legde hem op de grond, waar hij meteen begon te krijsen.

Nu verschenen ook oom Paulus en Petrus. Allemaal keken ze boos naar David, die van pure zenuwen op zijn benen stond te trillen. Wat had hij voor vreselijks gedaan, vroeg hij zich radeeloos af.

„Is dat waar? Waarom heb jij sago gepakt?” vroeg grootmoeder streng.

„Ik had honger,” zei David bedeesd.

„Hij had honger,” zei tante Martha honend met de handen in haar zij. „De grote toean had honger.” David kromp in elkaar van haar schelle stem.

„Ik wist niet dat het niet mocht,” riep hij huilend. „Echt niet.”

„Dat zal jij niet weten,” riep tante Martha weer. „Vertel dat maar aan de honden, die gappen ook wat ze krijgen kunnen.”

„Ja, ja, houd nou maar op,” bromde grootmoeder. „Ga liever eten klaarmaken. Daar wachten we allemaal op.”

„Dat vind ik ook,” zei oom Paulus. „Het is nu wel mooi geweest. Wij hebben niks gedaan.” Hij nam de baby op schoot. Ook de anderen gingen alvast klaarzitten. David kroop snikkend en snotterend in een hoekje. Tante Martha ging luidkeels mopperend aan het werk. Ze smeed een pan op het vuur, kwakte er een kluit sago in en begon woest te roeren.

„Zo,” zei grootmoeder toen ze haar stijve benen kreunend en krakend onder zich gevouwen had, „waarom weet je niet dat je

zelf geen sago mag pakken. Dat is toch de taak van de vrouwen.”

„Bij toean Snelders aten wij nooit sago,” zei David snikkend.

Wat? De hele familie zat sprakeloos. Tante Martha hield zelfs op met mopperen. „Wat aten jullie dan?” vroeg ze.

„Brood en rijst. En als we honger hadden mochten we gerust iets uit de koelkast of de broodtrommel pakken.”

Grootmoeder wist niet hoe ze het had. „Wat een vreemde mensen,” zei ze met haar krakende stem. „Leerden ze hun kinderen niet hoe het hoorde?”

„Jawel,” zei David. „Pap was erg streng.”

„Wat is brood?” vroeg Lucas. Hoe moest David dat uitleggen, als ze niet eens wisten wat meel was. Alleen oom Paulus en Petrus hadden meel gezien in de winkel van de Chinees. Rijst kenden ze wel.

Grootmoeder had het ook ooit gegeten. „Flauwe kost,” mompelde ze, „daar kun je je buik niet mee vullen.” Toch zag David er gezond uit.

„Is brood lekker?” vroeg Jonas.

„Heel lekker,” antwoordde David en het water liep hem in de mond. „Vooral met pindakaas er op. Maar sago vind ik ook lekker, hoor.”

„Dat hebben we gemerkt,” zei oom Paulus droog. Er werd alweer stilletjes gegrinnikt.

„Wat aten jullie nog meer?” Grootmoeder was ongerust. „Misschien heb je wel dingen gegeten die verboden zijn. Je kunt niet alles eten.” Misschien was David daarom zo vreemd, dacht ze zorgelijk.

„Vis en vlees,” somde David op. „En bananen, citroenen, kokos, ananas en papaja. Alles wat jullie ook eten. Maar geen paalwormen of sagolarven. Die vinden ze vies.” Hij vertelde maar niet dat Hans eens gezegd had: 'Getsie bah, het lijkt wel snot'.

De stemming was opgeklaard. Ze schenen nu een beetje te

begrijpen, dat hij bij de familie Snelders heel anders had geleefd dan zij hier.

Tante Martha had de sagopap klaar. Ze kregen ieder hun portie. David ook. „Al heb je het niet verdiend,” zei ze.

Toen hij daarna zijn zelfgevangen slakken onder de familie verdeelde werd zijn fout helemaal vergeven.

„Laat nou maar eens zien wat je in je koffer hebt,” zeurde Jonas, nadat hij het laatste slakkehuisje had leeggepeuterd. David begreep dat hij nu niet kon weigeren. Hij sleepte de koffer naar buiten en haalde alles er uit.

Nu moesten de andere oom en tante, die vanuit de verte met belangstelling de herrie gevolgd hadden, opeens nodig hun benen strekken. Ze slenterden naar het huis van grootmoeder en keken jaloers toe. Geen wonder dat die jongen zo verwaand was!

„Akei,” riep Lucas opgewonden, „je hebt zes bloesjes, vier broeken, vier handdoeken, een paar slippers en zeep. Oooh en nog veel meer. Wat ben jij rijk!”

„Mag ik een broek,” bedelde Jonas. „Kijk eens wat een scheur er in de mijne zit.” Hij trok hem gauw verder en liet iedereen zien hoe zijn blote billen er uit puilden.

Wat kon David anders doen dan uitdeling houden. Ze mochten allemaal iets hebben. Oom Paulus pakte meteen zijn beste vishaak. Petrus een zonnebril met een gebarsten glas. Grootmoeder en tante Martha graaiden allebei een handdoek weg en de jongens natuurlijk een broek en een bloes.

De koffer was wel veel lichter geworden en even had David een spijtig gevoel. Maar ze waren nu tenminste weer vriendelijk tegen hem. Het muskietennet werd ook opgehanden, tot groot plezier van Jonas en Lucas. Ze kropen er meteen onder en lagen zo te spartelen, dat het ding bijna omlaag kwam.

„Kijk uit, stommelingen,” riep David. Als jullie niet ophouden ga ik er alleen onder liggen.”

Daarop riep grootmoeder vinnig: „Dan ga je maar buiten liggen met dat ding. Bij ons wordt alles gedeeld.”

Ja, dat had David nu wel begrepen, maar leuk was anders. Bij de familie Snelders had ieder zijn eigen bezittingen.

Een paar dagen later brak er opnieuw oorlog uit, maar deze keer was het de schuld van de andere partij.

„David, mogen wij met je bal spelen? Je krijgt hem eerlijk terug,” zei Lucas vleierend.

„We zullen er heel voorzichtig mee zijn,” beloofde Jonas.

David gaf geen antwoord. Hij duwde het tennisballetje nog wat dieper in zijn zak. Hij zat zogenaamd te lezen. Een Nederlands boek nog wel, dat hij al helemaal van buiten kende. Dat deed hij om indruk te maken op zijn familie. Ze hoefden niet te denken dat hij een zielig jongetje was, dat blij mocht zijn met een plaatsje in het huis van zijn grootmoeder. Het was juist andersom. Ze mochten blij zijn dat hij bij hen was teruggekomen. Tenslotte was hij het pleegkind geweest van niemand minder dan toean Bestuur. Dat was eigenlijk een hele eer voor zijn familie en ook nog wel voor het hele dorp. Alleen jammer, dat niemand dat inzag. Zijn neefjes Lucas en Jonas nog het minst.

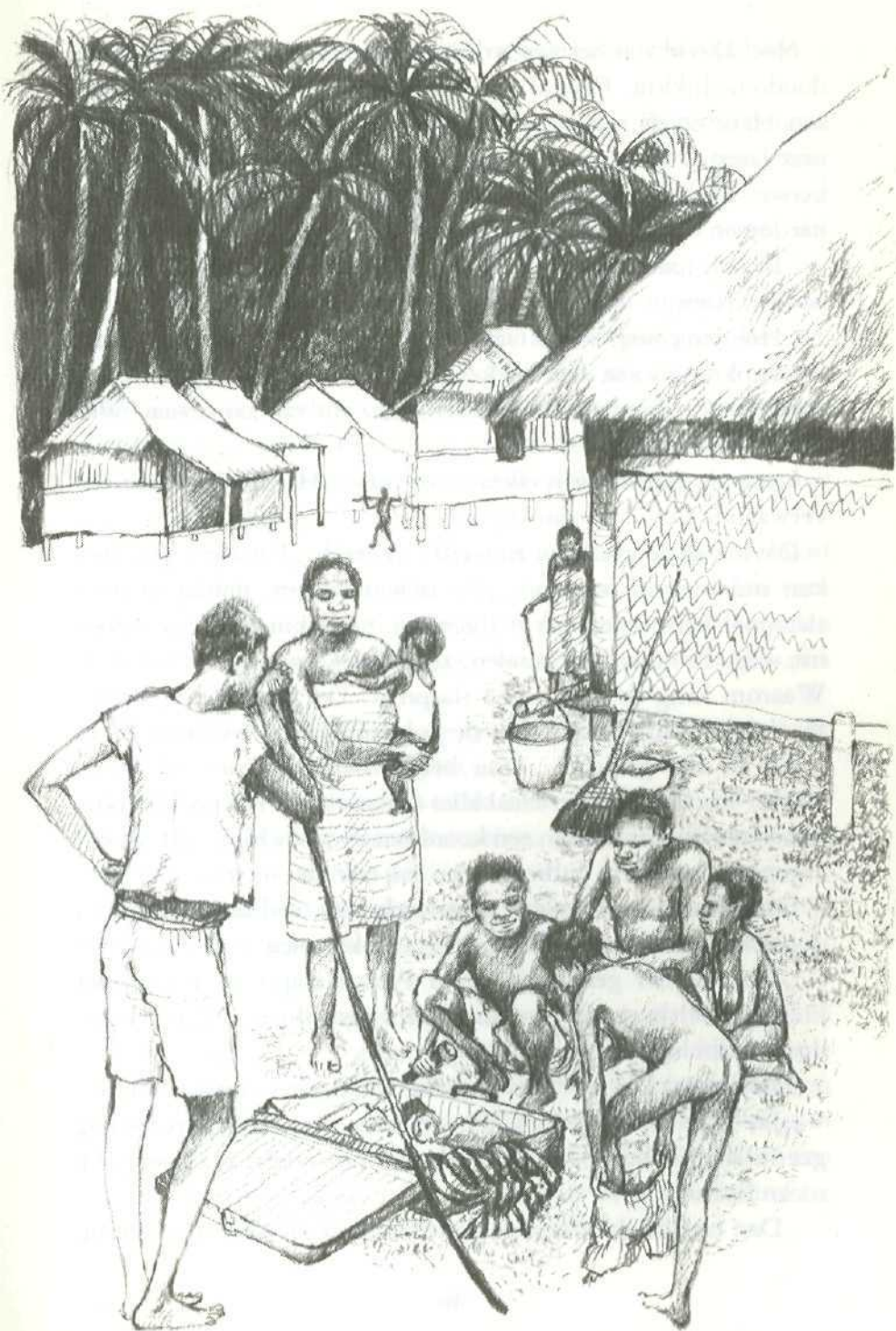
Grootmoeder, die voor het huis zat te dutten, keek verstoord op. „Begint dat gezeur om die bal alweer? Waarom ga je niet met ze spelen? Wat moet je met dat boek onder je neus?” Grootmoeder kon niet lezen.

„Ze kunnen niet eens voetballen,” gromde David. „Ze trappen maar zo'n beetje heen en weer.”

„En wat is daar verkeerd aan?” informeerde grootmoeder. „De mannen doen het ook. Je denkt toch niet dat een snotneus als jij het beter weet. Het gaat om het plezier.” Grootmoeder zelf vond het leuk om te zien, hoe zo'n groep kerels zwetend en schreeuwend achter een balletje aandraafde.

„Ze doen het niet volgens de regels,” zei David verwaand. „In Kokenau speelden wij heel anders. Echt zoals het moet.”

„In Kokenau, in Kokenau,” riep zijn grootmoeder. „Je woont nou in Pikapoe. Bevalt het je hier soms niet?”

Nee! David zou het wel willen uitschreeuwen. Hij voelde zich doodongelukkig. Ook al had hij zich voorgenomen nooit meer aan Hans en de rest van de familie te denken, kon hij het toch niet laten. Hij miste ze verschrikkelijk, trouwens alles van Kokenau. De hele dag liep hij te vergelijken. Bij zichzelf, maar ook hardop en dat vonden ze hier niet leuk.

„Ik ben maloe,” zei hij, in de hoop dat ze hem dan met rust zouden laten.

„Hoe lang nog?” riep tante Martha van achter het vuur waar ze sagokoeken aan het bakken was. „Je bent hier nou al een week en ik heb nog geen vriendelijk gezicht van jou gezien. Wat mankeert er aan ons?”

Lucas en Jonas gaven elkaar een stomp. Ha, net goed dat die verwaande David op zijn kop kreeg.

David zag ze gniffelen en werd woedend. „Die twee daar maken mij maloe,” riep hij. „Ze lachen me uit, omdat ik geen slaapmat heb. Iedere nacht liggen ze mij te knijpen of ze duwen me weg. Ik moet hun betalen, zeggen ze, want het is hun mat. Waarom krijg ik geen eigen slaapmat. Dat was toch beloofd.” Huilend stond hij op, trok de bal uit zijn zak en smeed hem Lucas in zijn gezicht. „Daar heb je hem! En hier heb jij de sleutel van mijn koffer. Haal alles er maar uit.” Hij gooide Jonas het sleuteltje toe dat aan een koord om zijn hals hing. „Ik ga wel ergens anders heen. Jullie kunnen mij ook niet uitstaan.”

Hij sprong van de galerij af en rende weg, verbaasd nagekeken door Petrus en oom Paulus die net thuiskwamen.

„Wat is hier gebeurd?” Oom Paulus raapte de bal en het koffersleuteltje op, die in het zand waren blijven liggen. Lucas drukte zijn hand tegen zijn wang.

„Dat smeed David in ons gezicht,” zei Jonas verontwaardigd.

„Ja,” riep zijn moeder schel, „meneer is maloe omdat hij nog geen slaapmat heeft. Hij met zijn gecommandeer. Hij doet of hij toean Bestuur is.”

„Dan had hij dat ding mee moeten brengen waar hij ginds op

sliep,” zei Petrus onverschillig en hij begon een sigaretje te rollen.

„Hij heeft gelijk,” zei grootmoeder hard. „Zelfs de honden hebben een eigen plekje waar ze rustig kunnen slapen, maar mijn oudste kleinzoon heeft niets. Die moet eerst betalen aan die deugnieten,” ze wees met haar stok naar Lucas en Jonas, die verschrikt ineens doken. „Wat hebben jullie voor je matje betaald, hee? En jij,” de stok zwenkte naar hun moeder. „Waar heb jij het zo druk mee? Kletsen met andere vrouwen, daar heb je al je tijd voor nodig. En jullie,” de stok wees verder naar de twee mannen, „heb ik ook nog niet horen vragen of hij mee ging vissen of jagen. Geen wonder dat dat kind maloe is. Jullie hebben hem meegebracht en als een oude, afgedankte prauw laten liggen. Akei...”

Grootmoeder hield een lange preek waar ze allemaal beduusd naar zaten te luisteren. Ze schreeuwde zo hard dat de andere oom en tante van David, die tegenover hen woonden het ook konden horen. Tot slot spuugde ze in het vuur en commandeerde: „Ga hem halen.”

Gehoorzaam stond Petrus op en hij verdween. Voor de oude vrouw hadden ze allemaal respect.

David zat bij de rivier en wilde eerst niet meekomen. Maar Petrus pakte hem bij zijn nek en siste: „Je moet. Grootmoeder zegt het.”

Dat was ook voor David genoeg. „Als jij me loslaat,” riep hij. Dat deed Petrus en David sjokte onwillig achter hem aan naar huis.

Daar zaten ze allemaal bij elkaar voor het huis, zo rustig en gewoon alsof er niets gebeurd was. Grootmoeder dutte, tante Martha had de baby op schoot en liet hem drinken. Lucas en Jonas zaten bij het vuur om een blikje slakken te koken en oom Paulus rookte een sigaretje. Verlegen hurkte David in een hoekje. Waarom zat oom Paulus nou naar hem te kijken of hij zich afvroeg wie die vreemde jongen ook alweer was.

Opeens zei hij: „Jij gaat morgen naar school. Ik heb toean Snelders beloofd dat ik daar voor zou zorgen.”

„Naar school,” herhaalde David teleurgesteld. Daar had hij helemaal geen zin in. De anderen keken verbaasd.

„Is hij daar niet te oud voor,” vroeg tante Martha.

„Wat moet hij daar,” zei grootmoeder opeens klaar wakker.

„Leren,” antwoordde oom Paulus kortaf. Dat gezeur van die vrouwen altijd.

„Ik wil niet meer leren,” zei David. „Ik weet genoeg.”

Grootmoeder rukte de gore lap, die ze altijd droeg, van haar hoofd en riep: „Waar bemoei jij je mee?” Petrus grinnikte. Maar even vinnig ging ze regen oom Paulus verder: „Waarom kun jij die jongen niets leren. Jij zult toch wel meer weten dan die snotneus van een goeroe.”

Daar was oom Paulus wel zeker van. Vissen, op varkens jagen, sago kloppen, een prauw maken, daar kon die onderwijzer niets van. Maar David hoefde dat ook niet te leren.

„David moet een hoge toean worden bij het bestuur,” legde hij uit. „Hij moet nog een jaar naar de dorpsschool en dan gaat hij in Hollandia verder leren. Dat zegt toean Snelders.”

Het bleef even stil. David voelde ze denken: Akei, wat verbeeldt die zich wel?

Tante Martha vroeg: „Kan een Papoea dat worden?”

En Petrus spotte: „Waarom is David niet meteen de nieuwe toean Bestuur geworden?”

Ze lachten allemaal, behalve grootmoeder. „Ik wil niet, dat hij nog eens weggaat. Hij is hier en blijft hier.” Woedend keek ze rond.

„Maar ik wil het helemaal niet worden,” riep David. „Jullie waren erbij, oom Paulus, toen ik dat zei.”

„Dat is waar,” zei oom Paulus. „Maar noem mij geen oom Paulus meer, want dat hoort niet. Oudere mannen noem je niet bij hun naam.”

David kreeg een kleur en probeerde het geginnegap van Lucas

en Jonas niet te horen. „Wat moet ik dan zeggen?”

„Ik ben je bapa,” zei oom Paulus waardig. „En dat is je mama,” en hij wees op tante Martha.

David knikte. Bapa en mama, dat klonk al een beetje of hij er ook bij hoorde. „Hoef ik dan alsjeblieft niet naar school, bapa,” vroeg hij beleefd. Dat vonden ze blijkbaar zo komisch, dat iedereen in lachen uitbarstte. Zelfs grootmoeder. Tenslotte grinnikte David verlegen mee.

Maar bapa bleef koppig. „Je gaat wel. Alleen als de goeroe vindt dat je genoeg weet, hoef je niet meer.”

David zocht steun bij grootmoeder, maar die zat opeens weer te dommelen. Dat kon ze blijkbaar ieder moment.

De volgende morgen kleepte David zich extra netjes aan. Een hemd, een T-shirt en een bloes. Het zat warm, maar het was deftig. En zo voelde hij zich ook. Met zijn neus in de lucht stapte hij door het dorp. Lucas en Jonas gingen met hem mee. Net als in Kokenau lagen de school en het goeroehuis aan het eind van het dorp.

„In welke klas zit je?” vroeg Lucas. Het was zijn school en dus zou hij wel even een en ander regelen.

„In de vijfde,” antwoordde David.

„Hee!” riep Jonas. „Wij hebben er hier maar drie. Ik zit in de eerste, Lucas in de tweede en dan zal jij wel in de derde komen.”

Nooit van zijn leven, dacht David, ik ga niet tussen kleine kinderen zitten. „Hoeveel goeroes zijn er?” vroeg hij.

„Een. We zitten allemaal bij elkaar. We zijn met vierentwintig.”

David gluurde over de lage muur van de school en trok zijn neus op. Hij zag zichzelf nog niet op een van de drie lage banken zitten. Vooraan tegen de muur hing een zwart geverfde, kartonnen plaat. De goeroe stond er op te schrijven. Dat was dus het bord.

„Toean,” riep Lucas opgewonden, „dit is mijn nieuwe broer.

Hij komt hier op school.”

De onderwijzer keerde zich om. Hij was vast niet veel ouder dan Petrus, dacht David, maar hij keek heel gewichtig.

„Aha,” zei de goeroe en hij bekeek David van top tot teen en weer terug. „Dus jij bent die jongen uit Kokenau. Hoe oud ben je?”

„Twaalf,” loog David.

„In welke klas zat je daarginds?”

„In de vijfde,” zei David trots.

O jee, dacht de goeroe, weer zo'n grote lummel erbij, die niets uitvoert en de boel aan de gang maakt. Ik heb al twee van zulke knapen. Maar hoe kwam hij op een nette manier van deze jongen af.

„Wie heeft je gestuurd?” vroeg hij.

„Mijn bapa,” riep Lucas trots. David keek hem vernietigend aan. „Toean Bestuur,” verbeterde hij.

De goeroe veranderde niet van gedachte. Peinzend speelde hij met het krijtje. „Schrijf je naam eens op,” zei hij en hij gaf David het krijt.

Die schreef met zijn mooiste letters op het bord: David Wamiauta.

„Goed. Hoeveel is drie keer twaalf?”

„Zesendertig,” antwoordde David vlug.

„Hmm,” de goeroe keek zoekend de klas rond. „Lees eens wat daar staat.” Hij wees op een vergeelde reclameplaat, die op de een of andere manier vanuit Holland in Zuid-Nieuw Guinea was terecht gekomen.

„Het bier is weer best,” las David triomfantelijk.

„Goed,” zei de goeroe, „je bent geslaagd. Je kunt gaan.”

David keek hem verbaasd aan. Wat bedoelde hij?

„Wacht, ik geef je een diploma,” zei de goeroe. Hij scheurde een blaadje uit een schrift en schreef er dwars overheen: David Wamiauta is geslaagd voor het eindexamen aan de dorpschool van Pikapoe. Examencommissie: goeroe B. Poana.

„Gefeliciteerd.” Hij schudde David plechtig de hand, gaf hem het papier en duwde hem de klas uit. Toen drong het pas tot David door.

„Wajna,” gilde hij uitgelaten. „Ik ben geslaagd. Ik hoef niet naar school.”

Heel de familie stond versteld. Hij was dus toch knapper dan ze gedacht hadden. Alleen grootmoeder snoof en verkondigde luidkeels: „Ik wist het wel, iedere dorpshond weet meer dan die lummel van een goeroe.”

Het diploma werd in huis op de wand geprikt tussen een vergeelde krant en een blote juffrouw van een Chinese kalender. Maar toch vroeg David zich nog wel eens af of de goeroe hem niet voor de gek had gehouden. Wat was dat nou voor een examen geweest!

Een paar dagen voelde hij zich wat gelukkiger, maar daarna begon hij zich te vervelen. Er waren wel andere jongens, even oud als hij. Alfons, zijn neef, Eugeen en Leo. Maar die gingen hem uit de weg, omdat hij zo bazig en opschepperig was. Het werd iedere keer ruzie als hij met hen meeging vissen of vogeltjes jagen, of paalwormen zoeken. David zat ook maar het liefst in zijn eentje bij de rivier. Daar zat hij dan te piekeren tot hij er suf van werd. Waarom mocht hij niet mee naar Holland? Waarom hadden ze hem weggestuurd? Wat had hij verkeerd gedaan? Behalve een paar gewone, ondeugende streken kon hij niets bedenken. En daar had Hans ook aan meegedaan. Misschien zouden pap en mam zich toch nog bedenken. Misschien kwamen ze hem toch nog ophalen met de buitenboordmotorboot. Iedere dag geloofde hij dat een beetje meer. En hij bleef gespitst op ieder motorgeluid.

Op een morgen hoorde hij het. Het verre geronk van een vliegtuigmotor. Roerloos bleef hij staan luisteren. Het geluid brak af. In Kokenau was het vliegtuig geland. Hij wist precies wat er nu ging gebeuren. Eerst werden de tanks bijgevuld en

dan stapten ze in. Hans en Marja, pap en mam. Alle mensen uit het dorp zouden hen uitzwaaien. Oda zou er tussen staan en ze zou wel huilen. En hij stond hier in Pikapoe en wachtte op iets wat toch nooit zou gebeuren.

Een poosje later hoorde hij het geronk opnieuw. Als het nou eens een watervliegtuig was. Dat zou hier wel kunnen landen. Maar het geluid stierf langzaam weg in noordelijke richting. Ze waren vertrokken. Nu was hij helemaal alleen.

Moedeloos slofte David weer naar zijn plekje aan de rivier en hij staaarde over het bruine water, naar de bossen aan de overkant. Zo verdrietig en wanhopig. Ik wou dat ik dood was, dacht hij. Niemand geeft wat om mij.

Maar dat had hij mis. Grootmoeder had alles gezien en begrepen. Al vanaf de eerste dag dat David moe, hongerig en bang haar huis was binnengestapt. En nu kwam zij hem troosten. Haar stramme knieën kraakten toen ze naast hem neer hurkte.

„Akei, akei,” mompelde ze meewarig en ze legde een bevende hand op het hoofd van haar kleinzoon. Nu kon David eindelijk huilen. Hij schokte van het snikken en grootmoeder liet hem rustig uithuilen. Ze had alle tijd. Zacht begon ze te zingen. Dat deed ze altijd als ze erg blij of erg treurig was. En nu was ze treurig, omdat David zich zo ongelukkig voelde. En ze was ook boos, omdat vreemde mensen dat haar kind hadden aangedaan. Gelukkig waren ze nu vertrokken. En zij zou wel zorgen dat David hen vlug vergat. „Je moet nooit meer aan hen denken, hoor je,” zei ze heftig. „Je moet ze vergeten.”

„Dat kan ik niet,” snikte David.

„Je wilt het niet,” zei ze. „Je houdt jezelf en ons voor de gek. Je zegt tegen ons, dat je boos bent en maloe en dat je niets meer met hen te maken wilt hebben. Maar je zou het liefst met ze mee zijn gegaan naar Holland. En je doet alsof je een Hollandse toean bent.”

„Nietwaar,” riep David en hij veegde zijn tranen weg.

„Welwaar,” zei ze vinnig. „Waarom ben je zo graag een

Hollander. Denk je dat wij minder zijn?"

„Dat denk ik helemaal niet." David haalde luidruchtig zijn neus op. Hij wist dat grootmoeder gelijk had, maar wilde het niet toegeven.

„O jawel," zei grootmoeder. Ze stampte driftig met haar stok in het gras. „Van wie is dit land? Van ons. Van wie is deze rivier? Van ons. En de vissen in het water, de varkens in het bos, de sagotuinen? Van ons, David Wamiauta, van ons. Jouw toean Bestuur heeft niets. Zelfs zijn huis is niet van hem, want daar woont nu alweer de nieuwe toean in." Ze keek hem triomfante-lijk aan.

„En toch zijn ze rijker dan wij," riep David kwaad. „Dat kan ik weten."

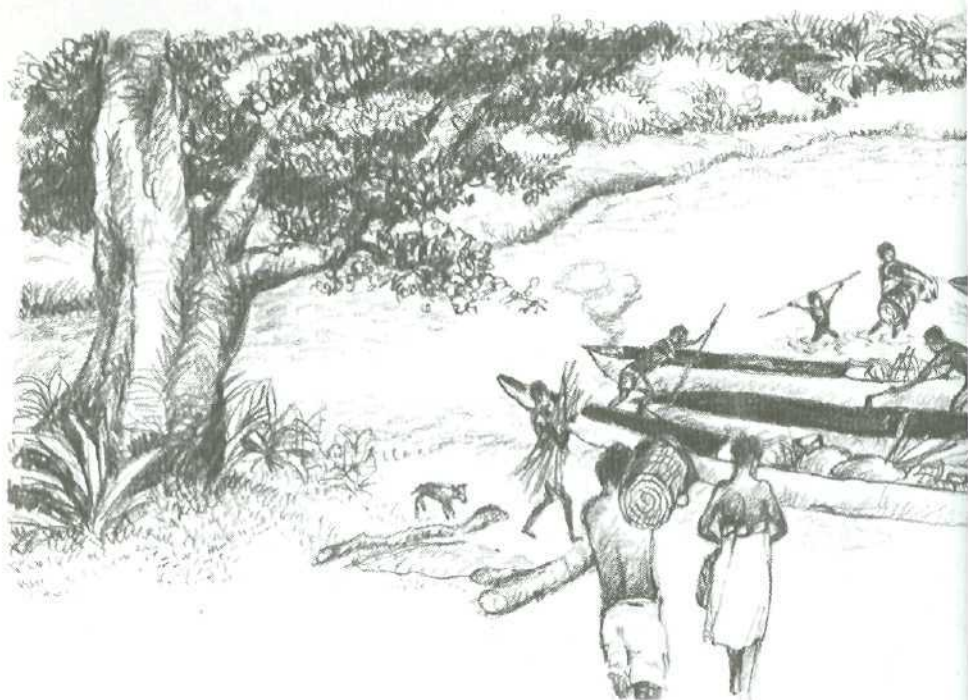
Nu werd grootmoeder echt boos. „Akei, al die rijke spullen zijn van ons. Lang geleden zijn onze voorouders naar het westen gegaan. En ze zouden terugkomen met schepen vol mooie spullen. Maar wat gebeurt er iedere keer als er een schip komt, dan pikken zij en die Chinees alles in."

David keek verwonderd op. Zou het toch waar zijn? Oda had hem ook al eens zoiets verteld, maar hij vond het zo'n vreemd verhaal.

„Vraag het maar aan het hele dorp als je een oude vrouw niet gelooft," zei grootmoeder verontwaardigd.

David twijfelde nog. „Pap zegt, dat het niet waar is," zei hij langzaam. „Hij zei dat de mensen dat verzonnen hebben."

Grootmoeder lachte schel: „Natuurlijk zegt hij dat. Ze zullen nooit toegeven, dat al die spullen van ons zijn. Ze denken dat wij domme mensen zijn, die domme verhalen verzinnen. Ze denken dat zij alles het beste weten en kunnen. Akei, zet jouw toean maar eens met een kapmes midden in een sagobos. Hij zou er doodgaan van de honger. Zo stom zijn ze. Wij moeten..." Ze begon zo vreselijk te hoesten, dat David bang was dat ze stikte. Maar toen de bui over was, keek ze hem met tranende ogen wantrouwig aan.

„Kun jij wel met een kapmes omgaan?”

„Natuurlijk,” riep David beledigd. Wat dacht ze wel. Hij was zo stom niet.

„En sago kloppen?”

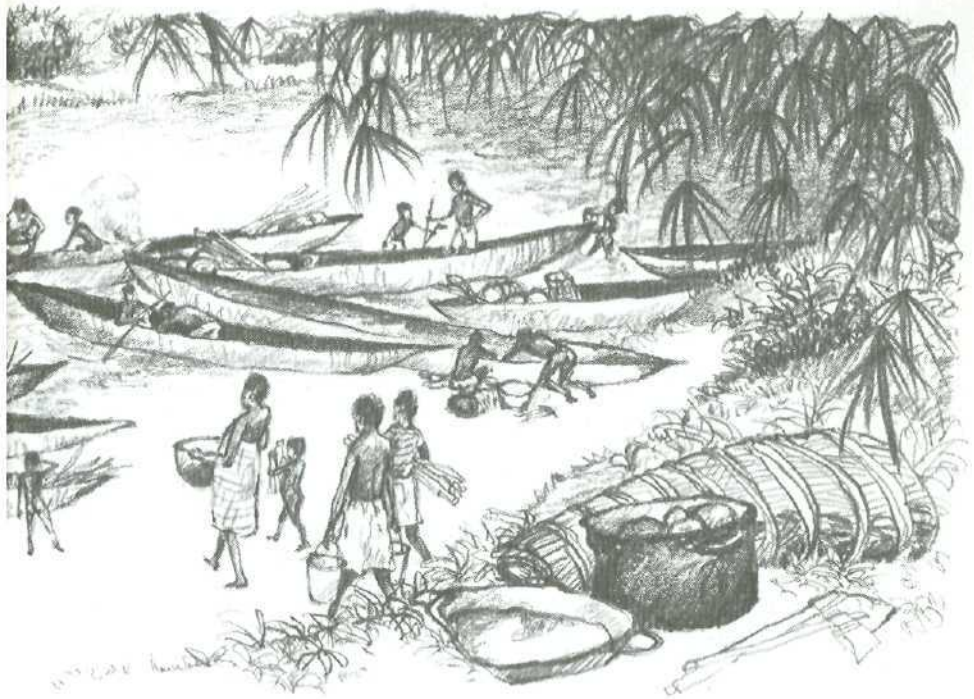
„Dat kan ik ook.” Het was niet waar. Hij had het wel eens gezien, maar nog nooit gedaan.

„Dan ga jij morgen met de anderen mee naar de sagotuinen,” commandeerde ze, „en laat ik niet naderhand horen dat je er niets van terecht bracht.”

Daar had David wel zin in. Dan had hij tenminste iets te doen. En hij zou laten zien dat hij evengoed kon sago kloppen als Alfons, Eugeen of Leo. Zo moeilijk kon het niet zijn.

Hij keek zijn grootmoeder eens aan. „Ik breng de grootste

portie sago voor je mee," beloofde hij stoer.

„Opschepper," zei ze. Gek, bij haar klonk het niet als een scheldwoord. Ze moesten er samen om grinniken. Opgelucht stond David op.

De volgende morgen was het hele dorp al vroeg wakker. De prauwen werden volgeladen met matten, kapmessen, bijlen, potten en pannen. David stond te aarzelen bij zijn koffer. Mee-nemen of niet? Hij vertrouwde Lucas en Jonas niet.

„Laat maar hier," zei grootmoeder, „en geef mij het sleutel-tje. Ik zorg dat er niemand aan komt." In ruil voor de oppas gaf David haar zijn deken. Zonder 'dank je wel' sloeg ze hem om haar schouders. 's Morgens vroeg kon het kil zijn. Lucas en

Jonas waren woedend dat ze niet mee mochten. Zij moesten naar school.

„Jullie passen op het huis,” zei bapa, „en zorg goed voor je grootmoeder.” Dat was gewoon een smoesje, waar die twee niet in traptten.

„Ik wil mee, ik wil mee,” krijsten ze woedend, toen de volgepakte prauwen een voor een vertrokken. Maar alleen de baby mocht mee, want die kreeg zijn melk nog van mama.

David wuifde zijn broertjes vriendelijk toe. „Dag jongens, lief zijn, hoor,” en opgewekt stak hij de peddel in het water.

Ze hadden er allemaal zin in. Zes dagen lang het oude, vrije leventje van vroeger, toen ze hun hutjes konden neerzetten waar ze maar wilden. Weg van de goeroe, die hen altijd op de vingers keek en alles aan het bestuur klikte. Bapa zette een roeierslied in en alle mannen herhaalden het refrein. Precies op de maat gingen de peddels op en neer. Plets-bonk-bonk, plets-bonk-bonk. David zong mee. Hij had zijn verdriet heel diep weggestopt. Hij sloofde zich geweldig uit, want in de prauw voor hem zat een meisje, Cornelia heette ze, dat telkens naar hem omkeek.

Ze voeren door zo'n wirwar van krekten en kreekjes dat hij er tureluurs van werd. Hoe zou hij hier ooit de weg kunnen vinden. Hij werd ook doodmoe, want hij stond op de voorste punt en daar was het roeien veel zwaarder, omdat die punt hoger lag. Nu snapte hij ook waarom Petrus zo grijsde, toen hij daar met alle geweld wilde gaan staan. Maar hij roeide door, al zouden zijn armen er afvallen.

Tegen de middag bereikten ze hun tuingebied. Het bos was hier minder dicht begroeid en ook lager, want sagopalmen werden lang niet zo hoog als de kokospalmen, die overal bij de dorpen werden aangeplant. Maar muggen zaten hier des te meer. Hele wolken vlogen op hen af en ze staken waar ze maar konden.

„Daar wen je wel aan,” zei Petrus, toen David woest om zich heen sloeg. De mannen gingen onmiddellijk een groot stuk grond schoon kappen en de vrouwen laadden de prauwen uit.

David zag dat Cornelia met een vracht matten liep te zeulen, die ze bijna niet kon torsen.

„Wacht,” riep hij, „ik help je.”

„Maar Cornelia smeed woedend haar hele bundel op de grond en zette een keel op: „Wil jij je vingers wel eens bij je houden, David Warniauta. We zijn niet getrouwd!”

Geschrokken vloog David achteruit. „Akei, ik doe je niks, ik wilde alleen maar helpen. Breek voor mijn part je nek met je troep.” Onder het gillend gelach van de vrouwen droop hij af en hij zocht troost bij bapa.

„Laat je niet uitdagen, man,” zei die, „ze doen het er om. Hier ga jij maar wat stevige stammetjes kappen voor ons bivak.” Hij duwde David een bijl in zijn handen. Met daverende slagen ging hij aan het werk. Die gekke wijven ook! Maar hij ontdekte gauw dat er nog veel meer geplaagd werden. Hij niet alleen. En als er nog eens iemand informeerde hoe het met zijn meisje en de trouwplannen stond, wist hij wel een antwoord waar iedereen om lachte. Er werd een lage, lange hut gebouwd met hier en daar een paar tussenschotten. De mannen sloegen de stammetjes in de grond en de vrouwen bonden er de matten aan vast. Alleen de lange voorkant bleef open.

Petrus was met een stel vrienden het bos ingetrokken om wat vlees te bemachtigen. David, Alfons en Eugene zochten langs de oever naar slakken, krabberjes en andere schaaldiertjes. En een paar vrouwen lieten hun grote, ovalen visnetten in het water zakken. Hout was er genoeg. Een paar uur later, tegen de avond, flakkerden de vuurtjes hoog op en dreven er allerlei heerlijke geuren over het water. Gebraden vlees, geroosterde vis, sagoballen en gekookte slakken.

Ze zaten heerlijk samen te eten. De grapjes vlogen over en weer en er werd veel gelachen. David genoot. Dit had hij nog nooit meegemaakt. Ze waren hier allemaal veel opgewekter dan thuis in het dorp. Hans zou jaloers zijn als hij het wist. Nee, daar moest bij nou niet aan denken, dat verpestte de gezellig-

heid. Hij sloeg zijn armen om zijn knieën en staarde soezerig voor zich uit.

Opeens zag hij een smal lint over de grond schuiven. „Een slang,” gilde hij opspringend. „Daar gaat-ie. In het gras.” Hij griste een stuk hout uit het vuur en begon er als een dolle op los te timmeren.

„Waar? Waar?” De mannen schoten toe met messen en stokken terwijl de vrouwen gillend bij elkaar kropen.

„Ik heb hem. Hij is dood,” gilde David triomfantelijk. Hij had de slang over de punt van zijn stok hangen en stapte er recht mee naar Cornelia. „Wil jij hem hebben, dan kun je hem om je nek hangen.”

„Nee, nee, ga weg,” gilde Cornelia en ze vluchtte het bos in. Voldaan slingerde David het beest in de rivier en hij ging weer zitten.

De volgende dag gingen ze pas goed aan het werk. Bapa verdeelde de taken en wees welke sagopalmen mochten worden omgehakt. Het viel David op, dat bapa het hier voor het zeggen had en dat iedereen naar hem luisterde, ook oudere mannen. Mijn bapa, dacht hij trots.

Er was een groep mannen, die alleen maar de bomen omhaken. Zodra ze krakend omvielen kwam een tweede groep, die de top en de takken eraf haalden en die werden weer weggesleept door David, Alfons, Eugeen en Leo. Van de enorme, holle blad-scheden maakten bapa en Eugeens vader spoelgoten, waarin later de sago werd gewassen, gezeefd en gekneed. Van de lange, smalle bladeren werden puntvormige kokers gevlochten om het sago-meel in te verpakken. Maar dat was vrouwenwerk. David was er blij om, want je kon je vingers flink openhalen aan de messcherpe randen.

Toen er een poosje niets te slepen viel, slenterde hij met Alfons rond. Ze gingen bij Petrus kijken, die met een houten wig de bast openspleet en de bovenste helft er af haalde. Nu kwam het merg bloot te liggen.

„Mag ik helpen kloppen als jullie zover zijn?” vroeg David.

„Kan jij dat?” vroeg Alfons. „Het is zwaar werk, hoor. Ik doe liever wat anders.”

„Vraag het maar aan bapa,” zei Petrus, die even ophield om het zweet van zijn gezicht te vegen en stiekem tegen Alfons grinnikte. David zag het wel.

„Wat is er?” vroeg hij wantrouwig.

„Je kunt niet zo maar raak timmeren,” zei Alfons. „Jouw bapa wijst de mannen aan. Hij weet precies de volgorde, want als je dat niet doet gebeuren er ongelukken. Of de sago bederft. Of er wordt iemand ziek.”

„Hoe komt dat dan?” vroeg David. Alfons en Petrus keken elkaar even aan, maar zeiden niets. David wist toen wel wat ze bedoelden. Ze waren bang voor de wraak van een geest, een setan. Maar pap zei altijd dat geesten niet bestonden. Als er iets gebeurde, waarvan de mensen niet wisten hoe het kwam, dachten ze dat er een setan achter zat. Maar Oda vond dat pap makkelijk praten had. Hij was een vreemde. De geesten zouden hem geen kwaad doen. Wie moest David nou geloven?

„Er is hier ooit eens een man onder een omvallende boom terecht gekomen,” vertelde Alfons ernstig. „Dood natuurlijk. En dat kwam omdat hij jonge bomen had gekapt. Dat mag niet. Je mag alleen maar oude bomen kappen. Dat was de straf van setan.”

„Akei,” zei David. Dat kon van alles betekenen. Maar voorlopig maakte niemand zich zorgen over setans. Ze hadden het veel te druk met de sago en andere karweitjes.

's Middags gingen ze meestal op eten uit. De vrouwen stroopten de oevers af of gingen vissen. En de mannen trokken het bos in. Aan de grens van hun gebied hadden ze een paar sagopalmen neergelegd om wilde varkens te lokken, want die hielden ook van sago. Ze hadden er inderdaad aangezet en ze vonden grote en kleine varkenssporen.

„Een zeug met biggen,” zei bapa.

„En nog vers,” zei Eugeens vader. „Die zijn hier vanmorgen nog geweest.”

„Waar moeten we onze schuilplaats maken,” vroeg Petrus. Daar werd lang en breed over gepraat, want ieder had zijn eigen mening en gaf die niet zomaar op. Het duurde de jongens veel te lang.

„Ik ga liever paalwormen zoeken,” zei Alfons. Eugeen en David dachten er ook zo over. Ze gingen mee. Eugeen gewapend met een kapmes. In het bos lagen genoeg bomen te rotten. Het zou al heel gek zijn als er niet een bij was, die krioelde van de paalwormen.

Ze liepen tussen de brede sagopalmen met hun wijd uitstaande bladeren. Op sommige plaatsen was de begroeiing weggekapt om de palmen wat meer levensruimte te geven. Dat waren dan ook kanjers geworden, die je met vier mannen kon omspannen. Geluidloos liepen de jongens over een dikke laag rottende planten, die een zware, benauwde geur verspreidden. En het stikte er van de vliegen en muggen. Ze kwamen op een open plek vlak bij de rivier. Half in het water lag een omgevallen boom.

„Die heeft paalwormen, wedden?” zei Alfons en hij wilde er op af stuiven, maar David hield hem bij zijn schouder tegen.

„Ssst,” waarschuwde hij, „kijk.” Een baan zonlicht viel over de geel-zwart gestreepte rug van een biggetje, dat genoeglijk knorrend om de boom dribbelde. Met zijn stompe snuitje porde het hier en daar onderzoekend tegen de stam. Het dunne staartje zwiepte driftig heen en weer.

„Die moeten we hebben,” fluisterde Eugeen.

„Wacht,” zei David, „de zeug is vast ergens in de buurt.”

Ze hurkten tussen het hoge gras en keken speurend tussen struiken en bomen. Maar moeder zeug liet zich niet zien.

„Misschien is ze dood,” zei Alfons.

„Of ze wil het jong niet meer,” zei Eugeen hoopvol. Hij kreeg genoeg van dat wachten en turen. Dadelijk was het beest verdwenen.

„Ik doe het,” mompelde hij.

„Hoe?” vroeg Alfons geluidloos.

Eugeen liet zijn kapmes zien. David schudde zijn hoofd. Dat lukte immers toch niet. Daar moest je een speer voor hebben. Dan kon je het beest in één keer doodsteken. In zijn hart of hals.

„Blijf hier, niet doen,” siste hij. Maar Eugeen slingerde het mes al weg. Mis! Het bleef rechtop in de stam staan, pal naast het varkentje, dat gillend wegstoof. Meteen hoorden de jongens een woest gegrom en gekraak van takken. Vlakbij de boomstam zwiepten de struiken heen en weer. Daar kwam de zeug aandaveren.

Toen Eugeen de harige snuit, met de kromme slagranden door de takken zag boren, raakte hij in paniek. Onverwacht ging hij er vandoor, schreeuwend: „bapa, bapaa!”

De stommeling! Alfons en David doken ineen. Het varken rende recht op het biggetje af, dat zich angstig tegen zijn moeder aandrong. Toen ze zag dat het niets mankeerde, duwde ze het opzij en keek dreigend grommend rond.

Verschrikt zagen de jongens dat de zware kop in hun richting zwaaide. Het leek wel, of ze hen met haar valse, knipperoogjes recht aankeek.

„Akei,” zei Alfons ademloos. Met één sprong stond hij achter een dikke sagopalm. Het varken zag iets flitsen, hoorde iets en kwam met gebogen kop op de boom afgestormd. Maar tot grote schrik van David zwenkte het plotseling af en draafde rakelings langs hem heen, de struiken in. Hij maakte dat hij wegkwam, spurtte naar de rivier. Dat was de veiligste weg om te ontsnappen. Als het varken terugkwam zou het hem vast niet nazwemen.

Plotseling hoorde hij achter zich Alfons gillen: „David help, ik zit vast.” Hij bleef staan en keek om.

Alfons droeg een T-shirt, dat hem minstens drie maten te groot was. Het fladderde altijd om hem heen en nu was de zoom blijven haken. Hij rukte als een bezetene. Het T-shirt rekte wel

mee, maar liet niet los.

„Trek dat ding uit. Schiet op!” riep David. „Ze komt weer terug.” Natuurlijk had het beest hun gehoord en het baande zich woest knorrend een weg terug, recht op Alfons' boom af.

Op de een of andere manier had die zich uit zijn hemd gewurmd en vloog naar een andere boom, waar hij zich achter verstopte. Net op tijd! Het varken zag het lege shirt hangen. Ha, dat was de vijand, die haar jong kwaad had willen doen. Woedend stootte ze er op af, scheurde het uit de takken, rukte het aan flarden en vertrapte het onder haar puntige hoeven. Verlamd keek Alfons toe.

David stond bijna te dansen van ongeduld. Waarom bleef die sufferd daar nou staan. Kom op, man, gebaarde hij heftig. Rennen, hierheen! Maar Alfons durfde zich niet te verroeren. Bibberend drukte hij zich tegen de bast en keek David radeloos aan. Wat nu? Er moest snel iets gebeuren. David keek rond. Niet ver van hem vandaan lag een afgebroken sagoblad, het onderste stuk waarmee het zich aan de stam vasthechtte. Dat was zo zwaar, dat er iemand de hersens mee kon inslaan. Het varken zou wel een hardere kop hebben dan een mens, dacht David, maar misschien kon hij het met dat stuk hout wel versuffen. En dan hoopte hij maar, dat bapa en de andere mannen op tijd kwamen om het beest af te maken.

Vlug raapte hij het stuk steel op. Akei, dat ding woog zwaarder dan hij gedacht had. Als hij dat maar ver genoeg kon wegslingeren. Zijn hart bonsde. Heel voorzichtig richtte hij zich op. Het varken was klaar met zijn vijand. Het T-shirt was grondig versnipperd, maar toch scheen het de zaak niet te vertrouwen. Snuivend dreutelde het rond de boom, rommelde door de bladeren. Er hing een vreemde geur. Het richtte zijn kop en tuurde langs de stam omhoog.

Nu, dacht David. Hij mikte op de zwarte nekharen, die als een borstel stijf rechtop stonden. Hij haalde uit, deed een paar stappen en gooide met alle kracht die hij had.

Met een doffe klap kwam het hout op de dikke nek terecht. Het varken zakte door zijn knieën en schudde met zijn kop. Maar toen krabbelde het brullend van woede overeind en het keerde zich om...

David dook de rivier in. Zo vlug hij kon zwom hij weg, onder water, tot hij bijna uit elkaar barstte door gebrek aan lucht. Hijgend en proestend kwam hij boven, hij schudde het water uit zijn ogen en keek om. De rivier was even rustig en leeg als altijd. Geen dobberende varkenskop, maar wel verderop een enorm lawaai. Schreeuwen, lachen, juichen en toen: „Daviid, Daviid, waar zit je?”

Ze hebben hem, flitste het door hem heen. „Hier!” probeerde hij te schreeuwen, maar er kwam alleen een schor geluid uit zijn keel. Hij zwom haastig weer terug.

Op de oever stond Eugene te springen. „Het varken is dood,” juichte hij. „Je hoeft niet bang te zijn.”

Je hoeft niet bang te zijn! David werd opeens woedend. Wie was er doodsbang het eerst vandoor gegaan. Die stomme idioot, die met alle geweld dat biggetje had willen vangen.

„Jou krijg ik nog wel,” schreeuwde hij, terwijl hij struikelend van moeheid de oever op kroop.

Eugene keek verongelijkt. „Ik ben toch hulp gaan halen.”

David spuugde verachtelijk op de grond. Toen zag hij bapa, Petrus en de andere mannen. Ze stonden om een zwarte, harige massa, die op de grond lag. Een speer stak schuin uit de flank. Glanzend rood bloed drupte door de haren op het gras. Groene mestvliegen kropen al over de snuit met de openhangende bek.

David stond zo te trillen dat zijn tanden ervan klapperden. Hij kon gewoon niet ophouden.

„Wie heeft...” begon hij en toen moest hij gauw gaan zitten. Naast Alfons, die grauw van ellende in het gras zat over te geven.

„Ik heb hem geraakt,” zei bapa trots. „Recht in zijn hart. Hij sloeg meteen tegen de grond.”

„We kwamen net op tijd,” zei Petrus. „Hoe kon je zo stom doen, David. Weet je niet dat een gewond dier levensgevaarlijk is. Hij had je wel dood kunnen trappen.”

„Ik kon Alfons toch niet alleen laten,” riep David en hij barstte in huilen uit. Toen kwamen de andere mannen allemaal om hem heen staan. Ze klopten hem op zijn schouders en rug, schudden hem door elkaar. En bapa zei, dat hij een dappere kerel was.

„De grootste stommeling staat daar,” riep Alfons verontwaardigd. Daarop moest Eugeen vertellen wat er gebeurd was. Zijn vader werd zo kwaad, dat hij zijn zoon een klinkende mep om zijn oren gaf. Door zijn gebrul voelden David en Alfons zich opeens een stuk beter.

Het varken werd ondersteboven aan een stok naar het bivak gesleept. Alle vrouwen kwamen aanrennen om de mannen toe te juichen. Ze dansten en zongen en deden hun uiterste best, want wie hard genoeg jubelde kreeg 's avonds een lekker stuk vlees. Tot diep in de nacht zaten ze rond de vuurtjes en vertelden elkaar verhalen. Van vroegere koppensnelerstochten, die de Manowees, een stam die naast hun gebied woonde, ondernamen. 's Nachts overvielen ze andere dorpen, staken de hutten in brand, roofden vrouwen in kinderen en sneden de mannen hun kop af. Bapa had het als kind nog een keer meegemaakt.

„Maar je grootmoeder,” zei hij tegen David, „kan er veel meer over vertellen.” David liepen de rillingen over zijn rug. En hij zag ook benauwde gezichten bij Alfons en de andere jongens. Hij was ook niet de enige, die er die nacht van droomde.

De sago was nog lang niet klaar. Het zwaarste werk kwam nog. Met de sagokloppers werd het merg van de boom bewerkt. Dat moest snel en heel secuur, stukje voor stukje gebeuren. De mannen wisselden elkaar af. David zeurde net zo lang tot hij het ook mocht proberen, maar hij bracht er niets van terecht.

„Ga jij nog eens paalwormen zoeken,” zei Alfons' vader.

„Of met Cornelia wandelen.” Dat was Petrus natuurlijk weer.

Maar David riep: „En jij met Jolita. Dat doe je bijna iedere dag, maar je hebt nog nooit paalwormen meegebracht.” Iedereen lachte, want ze wisten heus wel wat Petrus en Jolita in het bos deden.

De week vloog om. De laatste dag werden de prauwen weer volgestouwd. Vijfentwintig gevlochten kokers propvol sago gingen mee naar huis. Traag gingen de peddels op en neer. Niemand had zin om terug te gaan. Thuis was nu het bivak in de sagotuin. David wilde morgen wel weer terug. Zo fijn was het geweest.

In het dorp liep een man met een donkergroen politieuniform. Naast hem hinkte langzaam een jonge vrouw met een bloederig verband om haar hoofd.

„Oda,” schreeuwde David ontdaan, „wat is er gebeurd?”

Hoofdstuk 4

Oda's eigen vader had haar zo afgetuigd. Ze had een lange, diepe wond op haar hoofd. En ze kon nauwelijks rechtop lopen door de vurige striemen en blauwe plekken op haar rug. En dat alles omdat ze niet wilde trouwen met de man, die hij voor haar had uitgezocht.

David gloeide van verontwaardiging. Zo ranselde je een hond, die sago gestolen had, nog niet af.

„Wie is die kerel dan met wie je moet trouwen?” vroeg hij.

„Linus Mikwia,” zei Nico. Hij was met haar meegekomen.

„Die vieze, ouwe, schurftige kerel,” riep David vol afschuw.

„Ja, die!” zei Nico. „Als het even waait moet hij achter zijn eigen vel aanhollen, zo los hangen de schilfers erbij.”

„Maar hoe konden ze je te pakken krijgen? Je was toch bij de commandant in huis? Als je daar nog niet veilig bent!”

„Ja, eigenlijk is het haar eigen stomme schuld,” bromde Nico niet al te vriendelijk. „Ik had haar zó gezegd niet van het kazerneterrein af te gaan, want die kerels – haar vader en Linus – loerden al lang op haar. Maar toen alle vrouwen van de kazerne gingen vissen, moest en zou ze mee. Toen ze zich een ogenblikje in de struiken terugtrok voor je-weet-wel, kregen ze haar te pakken.”

„Je had iemand moeten meenemen om op de uitkijk te staan,” zei bapa. Oda knikte droevig met haar zere hoofd.

„En wat gebeurde er toen?” vroeg Petrus.

„Op haar gegil,” vertelde Nico verder, „kwamen alle vrouwen aanrennen en toen gingen ze er vlug vandoor. Maar ze riepen nog dat er wel andere manieren waren om Oda te dwingen. De vrouwen hebben haar naar het ziekenhuis gebracht, maar ze durfde er niet te blijven. Het is er niet veilig. Iedereen kan er in- en uitlopen. Daarom heb ik haar stiekem hierheen gebracht.” Het hele dorp had zich intussen om Nico verzameld.

„Waarom hierheen?” vroeg mama onvriendelijk.

„Waar anders,” riep Nico. „Ik ben van Pikapoe en Oda ook. Ze is hier toch geboren, net als haar eerste moeder.”

„Daar denken jullie alleen aan als er moeilijkheden zijn,” zei mama zuur. „Daar zit er nog zo een.” Ze knikte naar David.

„En hij had niet eens een slaapmat,” riep Lucas schel.

Iedereen lachte. David kon wel in de grond kruipen van schaamte. „Jou krijg ik nog wel,” gromde hij tussen zijn tanden. Grootmoeder kwam hem onverwacht te hulp.

„Hij heeft wel een slaapmat,” riep ze fel. „Ik heb er een voor hem gevlochten toen jullie in de sagotuinen waren. En als Oda er geen heeft, maak ik er ook een voor haar. Ik wil niet dat mijn kinderen zich maloe voelen. Begrepen?” Met priemende ogen keek ze mama aan. David durfde weer op te kijken. Hij wist nog niets van die nieuwe slaapmat. Wat goed van grootmoeder.

„Wat voor rechten heeft Linus op Oda,” vroeg bapa verder. „Heeft hij soms al voor haar betaald?”

Nico knikte somber. „Al twee bijlen en een stapel borden.”

„Dat maakt de zaak wel moeilijk,” zei Nico's vader zorgelijk. „Ik denk niet dat haar vader die terug zal geven om jullie te laten trouwen.”

„Nee, zeker niet,” zei Oda nu, „want ze hebben ook al besloten dat David met de zus van Linus zal trouwen. En die heeft ook schurft.”

„Ja, ik ben gek,” gilte David en hij sprong op of hij door een slang gebeten werd.

„Arme Cornelia,” zei Petrus met een uitgestreken gezicht.

„Och jij.” David gaf hem een stomp, maar hij lachte toch met de anderen mee.

„Er is maar één oplossing, Nico,” zei bapa grijnzend. „Als jij Oda wil hebben, zal je meer moeten betalen dan Linus.”

„En dan wordt Jolita voor mij,” riep David pesterig naar Petrus. Jolita was de zus van Nico en het meisje waarmee Petrus in de sagotuinen gevrijd had. Opeens greep David haar vast en hij sleepte haar een eindje met zich mee.

„Akei, gek, laat los,” schreeuwde Jolita. Met haar vrije hand timmerde ze David op zijn schouder tot hij haar lachend losliet. Zogenaamd maloe vluchtte ze een huis in.

„Wat heb jij opeens een praatjes,” bromde Petrus. Ze waren trouwens allemaal verbaasd. Zo vrolijk hadden ze David nog nooit gezien. Zelf wist hij wel hoe dat kwam. Door die fijne week in de sagotuinen, de onverwachte komst van Oda en de nieuwe slaapmat van grootmoeder. Ik heb vandaag niet aan Hans gedacht, ontdekte hij verwonderd. Hij geeuwde met wijd-open mond. Wat was hij opeens moe. Lekker moe.

Hij zat te knikkebollen tot hij wakker schrok van een ruzie. Grootmoeder krijste woedend: „Je kunt haar hier laten, maar dan betaal je ons de bruidschat, begrepen!”

„Nou,” zei Nico zuinig, „dat wordt wel veel, want ik moet natuurlijk eerst haar vader de bijlen en de borden terugbetalen. Anders laat hij ons nooit met rust. Misschien wil hij wel meer.”

„Haar vader,” gilde mama. „Wil je die soms betalen omdat hij zijn dochter zo heeft afgerammeld. Moet je zien wat hij gedaan heeft. Hij mag blij zijn dat hij nooit met mij is getrouwd. Ik zou hem!”

Ze keken allemaal naar Oda, die er nu nog zieliger uitzag. David kneep zijn handen tot vuisten. Was hij maar groter en sterker, dan ging hij meteen naar Kokenau om die twee kerels in elkaar te rammen.

Nico keek ook naar Oda en zei toen bedachtzaam: „Wie zegt dat Oda weer helemaal beter wordt. Misschien kan ze nooit meer zo hard werken als andere vrouwen. Ik wil haar wel hebben, maar dan betaal ik minder.”

Daar konden de mannen in komen. Vooral de jongeren zoals Petrus. Zij moesten ook een bruidschat bij elkaar schrapen als ze wilden trouwen. Maar de vrouwen schreeuwden hun verontwaardiging uit. Oda was haar zielige toestand op slag vergeten. Trots strekte ze haar pijnlijke rug.

„Ben jij gek,” riep ze tegen Nico, „die paar wondjes en schrammetjes genezen wel weer. Verder mankeer ik niets. Je moet niet denken dat je mij voor een oude, botte bijl kunt krijgen. Als je mij wilt hebben, Nico Aipuru, dan zal je moeten betalen. En niet te weinig. Anders...”

Ze wist zo gauw niet te bedenken wat ze anders zou doen, maar een droge stem uit de achterhoede vulde aan: „Anders trouwt ze toch nog met Linus Mikwia.”

De mannen schaterden en ook de vrouwen lachten zuurzoet mee. Oda ging mokkend het huis in en liet zich niet meer zien.

De volgende dag ging Nico terug naar de kazerne in Kokenau. Hij zou wel straf krijgen, omdat hij zonder verlof was weggegaan. Maar daar gaf hij niet om, zei hij stoer. Oda strompelde achter hem aan naar de rivier en zat hem treurig na te kijken toen hij wegvoer.

„Wanneer gaan jullie trouwen,” vroeg David en hij kwam naast haar zitten.

„Ik weet het niet.” Oda zuchtte. „Hij moet eerst de bruid-schat bij elkaar hebben en hij heeft nog bijna niets.”

„Blijf je al die tijd hier,” vroeg David. „Dat zou ik wel fijn vinden.”

„Ik weet niet of mama het zo fijn vindt. Hoe doet ze tegen jou? Krijg je wel genoeg te eten? Je bent mager geworden.” Bezorgd bekeek ze haar broertje. „Vind je het hier wel prettig?”

„Eerst niet,” bromde David, „maar nu gaat het beter.” Hij wilde Oda niet vertellen hoe vreselijk hij het gevonden had. Daar was hij te trots voor. En hij wilde ook niet vragen naar de familie Snelders, daar was hij ook te trots voor. Hij kneep zijn lippen stijf op elkaar.

Oda zei ook niets. Ze liet haar vingers knakken en zuchtte: „Ik ben bang.”

David keek op. „Voor wie? Voor je vader?”

„En voor Linus. Ik ben bang voor wat ze nu zullen proberen.”

„Je bent hier veilig. Daar zal ik voor zorgen,” zei David stoer.

Twee dagen later tufte een grote motorboot over de rivier, richting Pikapoe. David was de eerste, die het motorgeronk met zijn scherpe oren opving. „De bestuursboot komt eraan,” riep hij, want dat geluid kende hij precies.

Heel even was het doodstil in het dorp. Iedereen luisterde met ingehouden adem. Toen hoorden ze de goeroe commanderen: „Kinderen, allemaal naar huis, trek je beste kleren aan en kom onmiddellijk hier terug. Jij daar, haal de fluiten en jij de trom van het schoolorkest. Vlug, vlug, want de nieuwe toean Bestuur komt er aan...” Joelend renden de kinderen de school uit.

De vrouw van de goeroe schommelde naar de keuken en riep de meisjes. „Vooruit, til je luie achterste eens op, ga koffie zetten en citroenlimonade maken. En jij daar, ga de galerij vegen en zet stoelen klaar.”

Heel het dorp was in rep en roer. Er hing spanning in de lucht. Waarom kwam die nieuwe toean zo onverwacht? Ook

David trok zijn beste spullen aan. Zijn kleren waren nogal gekreukt, want een strijkbout had mama niet. Ze gingen allemaal naar de aankomst van de nieuwe toean kijken. Bapa, Petrus en mama. Zelfs de baby ging mee in een sarong op mama's rug. Alleen grootmoeder bleef rustig op de galerij zitten dommelen. Ze was niet nieuwsgierig naar die nieuwe toean. Voor haar leken al die bleke gezichten precies op elkaar.

Het dorp was uitgestorven. In de verte begon vals en schrill het bamboefluitorkest van de school te spelen. Achter het huis kraakte een tak. Een donkere gedaante met een groezelig, wit verband om het hoofd verdween haastig tussen de bomen. Grootmoeder verroerde zich niet.

Er was een heel gezelschap met de boot meegekomen. Niet alleen de nieuwe toean Bestuur was er, maar ook de dokter met zijn vrouw, de politiecommandant met zijn vrouw en wel zes agenten. Nico Aipuru was er niet bij. Ze stonden allemaal geduldig te wachten tot het schoolorkest was uitgefloten.

David stond half verborgen achter bapa naar de nieuwe toean Bestuur te gluren. Hij leek niet op pap. De nieuwe toean was groot en dik met een vuurrood verbrand gezicht. Op zijn neus hingen de vellen erbij. Hij leek Linus Mikwia wel.

Plotseling keerde hij zich naar de vrouw van de politiecommandant en hij vroeg hardop door de muziek heen: „Wie is nou dat meisje dat bij jullie werkte?” Alle Hollanders keken speurend rond.

De dokter ging op zijn tenen staan. „Ik zie Oda nergens,” zei hij, „maar wel haar broertje, dat bij Snelders in huis was. Verrek, waar is dat ventje nou gebleven?”

David had de benen genomen. In paniek rende hij naar huis. Dus daarvoor waren ze gekomen. Ze zochten Oda. Wilden haar natuurlijk meenemen. Maar daar kwam niets van in.

„Grootmoeder,” riep hij opgewonden, „waar is Oda? Ze moet weg. Ze moet zich verstoppen.”

Grootmoeder deed een oog open en bromde: „Ze is al weg.”

Ze maakte een vage beweging naar het bos achter zich.

„Gelukkig.” David zuchtte opgelucht. Hij hees zich op de galerij en veegde met zijn mouw de zweetdruppels van zijn gezicht. „Ze komen Oda zoeken,” zei hij nog hijgend. „Ik heb ze wel verstaan ook al praatten ze Hollands. Ze zijn er allemaal. De dokter, de commandant, de twee mevrouwen en wel zes agenten. En ze hadden het over Oda.”

Grootmoeder deed nu ook het andere oog open. „Weet je dat zeker?” vroeg ze ongerust.

David knikte heftig van ja. „Ik wil niet dat Oda nou alweer weggaat,” riep hij dreinerig. „Ze is hier nog maar net. En het is vast nog niet veilig in Kokenau.”

Daar kon hij wel eens gelijk in hebben, dacht grootmoeder. „Zouden haar vader en die Linus daar achter zitten?” vroeg ze zich hardop af.

„Vast en zeker,” zei David. „Zal ik haar gaan waarschuwen, dat ze weg moet blijven tot de boot weer vertrokken is?” Hij wipte van de galerij.

„Nee,” zei grootmoeder beslist. „Blijf hier. Oda is zelf wel zo slim. We moeten eerst afwachten wat er gaat gebeuren.”

Daar hoefden ze niet lang op te wachten. Onder tromgeroffel bracht het fluitorkest het hele Hollandse gezelschap naar het huis van de goeroe. Daar stond zijn vrouw hen al op te wachten met koffie, limonade en lauw bier. Glimlachend boog ze voor de hoge heren en hun dames, maar ze snauwde de meisjes af, die zwetend van de zenuwen met glazen en kopjes rondgingen. De agenten telden niet mee. Die moesten maar zien dat ze in het dorp wat opscharrelden. Op hun zware legerschoenen sjokten ze gewichtig door het dorp. Schuin tegenover grootmoeders huis gingen ze in de schaduw zitten en rolden een sjekkie. Van alle kanten slenterden de mensen langzaam naar hen toe. Iedereen was nieuwsgierig naar de reden van het onverwachte bezoek. Ook grootmoeder liet zich van de galerij glijden en David liep achter haar aan.

„Hoe is het met Nico afgelopen,” vroeg zijn vader bezorgd.

„Die heeft al een hele week huisarrest,” zei een van de agenten.

„Akei,” riepen de mensen verbaasd. „Waarom?”

„Nou,” zei de andere agent, „hij heeft nogal wat uitgehaald. Zonder verlof weggegaan. Oda ontvoerd en hier verborgen.” Hij grinnikte. „Dat hebben haar vader en Linus Mikwia de nieuwe toean Bestuur proberen wijs te maken, maar ik weet niet of hij het gelooft.” De agenten lachten allemaal. Het was wel duidelijk aan wiens kant ze stonden.

„Nou zullen we het krijgen, wat hebben ze zelf gedaan?” schreeuwde mama verontwaardigd.

„Net kleine kinderen, die bij hun bapa komen janken omdat ze hun zin niet krijgen,” zei Nico's vader verachtelijk.

„Vroeger regelden we zulke zaken zelf,” zei grootmoeder. „Bestuur, politie, bah!” Ze spuugde op de grond.

„En wat gaat er nu gebeuren?” vroeg David bezorgd. „Moet Oda terug?”

„Misschien.” De agenten haalden hun schouders op. Een zei: „Waar is ze? Ik heb een brief voor haar van Nico.” Hij haalde een opgevouwen papier uit zijn borstzak en hield het aarzelend omhoog.

„Wat staat er in?” vroeg grootmoeder wantrouwig. Ze hield niet van die geheimzinnige tekenjes, die ze niet begreep.

„Laat eens zien.” Brutaal graaide Petrus de brief weg, vouwde het blaadje open en las hardop: „Oda, je moet alles aan de toean vertellen. En ook laten zien hoe je vader je geslagen heeft, want ze hebben toean Bestuur van alles voorgelogen. Als je dat niet doet, ga ik de gevangenis in en mag geen politieagent meer zijn. Dan kan ik niets betalen en dan kunnen wij ook niet trouwen. Nico. Er staan nog vijf kruisjes onder, maar wat dat betekent weet ik niet,” zei Petrus. De agenten keken elkaar grijnzend aan.

David giechelde. „Dat zijn vijf zoentjes voor Oda,” riep hij.

„Kijk zo!” Hij gaf een paar smakkende zoenen op zijn hand. Iets dergelijks had hij ooit gezien op een film, die pap uit Holland had gekregen voor een feestje in de kazerne. Hij kreeg prompt een draai om zijn oren van grootmoeder.

„Akei, wat zijn dat voor manieren,” riep ze verontwaardigd. Maar toen ze zag dat ze allemaal grinnikten en giechelden strompelde ze brommend weer naar huis. Zoenen was voor Papoea's iets onbehoorlijks, maar die gekke Hollanders vonden het heel gewoon.

Opeens sprongen de agenten overeind en Petrus moffelde het briefje van Nico gauw in zijn zak. De commandant kwam er aan. Op slag werd het doodstil. Sommigen verdwenen stilletjes, maar bleven wel op veilige afstand staan kijken. Ook David wilde weglopen, maar het was al te laat. De commandant greep hem bij zijn arm en riep opgewekt:

„Hee David, hoe gaat het met jou?”

„Goed toean.” Schuw keek David even op. Dat de commandant zo vriendelijk deed, stelde hem niet gerust. Integendeel, hij was bang.

„Ben je al een beetje gewend?”

„Een beetje toean.”

„Ja, je zal Hans Snelders wel missen. Maar nou is je zusje hier, dat is ook wel fijn, he? Waar is ze eigenlijk, ik heb haar nog niet gezien?”

„Dat weet ik niet,” zei David stug. Hij liet zich niet door mooie praatjes vangen.

„Jammer dat ze is weggelopen, want daar is geen reden voor.”

Ja dat zal wel, dacht David schamper. Wat komen jullie hier dan doen? Hij kneep zijn lippen op elkaar. Hij zou Oda niet verraden.

„Is ze het bos ingevlucht?” hield de commandant aan.

„Misschien.”

„Of is ze met de prauw weggegaan?”

„Misschien.”

De commandant zag wel dat hij zo niet verder kwam. Hij probeerde het op een andere manier. „Je vertrouwt me niet,” zei hij. „Je denkt dat wij Oda kwaad willen doen. Maar wij willen haar juist helpen. En Nico ook. Maar dan moet ze ons vertellen wat er gebeurd is. We hebben het al zo vaak gehoord, maar ieder vertelt het op zijn eigen manier. Alleen van Oda zelf hebben we nog niets gehoord. Waar is ze?”

David zei niets.

„Moeten we dan maar geloven wat haar vader en Linus verteld hebben. Moeten we Nico in de gevangenis zetten en Oda laten trouwen met een man die ze niet wil?” schreeuwde de commandant boos.

„Nee,” zei David geschrokken. Zenuwachtig frunnikte hij aan zijn bloesje. Als hij de commandant nou maar kon geloven. Akei, wat was het moeilijk. „Wat moet ik dan doen?” vroeg hij om tijd te winnen.

„Naar haar toegaan natuurlijk, en zeggen dat ze bij ons moet komen.”

„Moet ze dan mee naar Kokenau?” wilde David eerst nog weten.

„Waarom?” De commandant keek verwonderd. „Ze kan haar verklaring hier ook wel afleggen. Wat ze dan verder wil, kan ze zelf beslissen.”

„Toe nou, David. Ga nou maar.” Bapa gaf hem een por in zijn rug.

„Natuurlijk,” zei mama, „Oda moet het zelf vertellen. Wie weet wat die kerels gelogen hebben.”

En zelfs grootmoeder schreeuwde vanaf de galerij: „Oda moet ze maar eens goed maloe maken.”

Nou ja, als ze er allemaal zo over dachten... David keek op. „Goed, ik ga haar zoeken.”

„Zal ik meegaan,” vroeg Petrus. „Of ik?” zei een van de agenten.

„Nee,” zei de commandant, „David gaat alleen. Als er een hele

optocht aankomt, schrikt Oda zich halfdood en neemt ze zeker de benen. Over een uur ben je terug, ik leen je mijn horloge.”

Vol ontzag keken ze allemaal toe. David moest de brede schakelband bijna tot tot zijn elleboog opschuiven eer hij paste.

„Als je het verliest, draai ik je nek om,” zei de commandant. „En nou vooruit, looppas!”

David rende weg. Een hand op het achterzakje van zijn broek, waar Petrus nog gauw het briefje van Nico in had gefrommeld.

Oda vinden was niet gemakkelijk, maar haar overhalen mee terug te gaan was nog veel moeilijker. David praatte en smeekte tot hij schor was. Maar telkens zei ze: „Ik durf niet. Nee hoor, ik ga niet. Ik ben bang.” Zelfs het briefje en de vijf zontjes van Nico maakten haar niet dapperder. David begreep het wel, want hij had in het begin ook niemand vertrouwd. Maar de wijzers van het horloge schoven steeds verder door. Nog een kwartier, nog tien minuten en nog was Oda niet van plan mee te gaan. Toen verloor hij zijn geduld.

„Stomme trut,” riep hij in puur Hollands. „Blijf dan maar zitten janken. Ik ga weg.” Nijdig stond hij op.

„Nee,” riep Oda verschrikt. „Wacht, ik kom al.”

Ze werden met gejuich in het goeroehuis ontvangen. Dat hadden ze niet verwacht. Ze waren er beduusd van.

„Goed werk, jongen,” zei de commandant, „je kunt jou om een boodschap sturen.” Hij klopte David op zijn schouders.

Zijn vrouw riep: „Ach Oda, wat heb ik in de zorg gezeten. Ik ben blij dat je nog leeft.”

„Zeg dat wel,” zei de dokter. „Mag ik eerst even haar verwondingen bekijken. Kom op meid, je muts zit scheef. Je hebt het verband er zeker al die tijd af gehad.” Oda lachte maar eens.

„Daar word ik gewoon koud van,” zei de vrouw van de dokter toen ze de grote wond zag. Er zat een heel rijtje hechtingen in. Met afgrijzen keken ze allemaal naar de vurige striemen op Oda's rug en schouders. „Ik zou die kerels met plezier ook eens zo aftuigen,” zei de nieuwe toean Bestuur. Hij kon er niet goed

tegen en ging op de galerij zachtjes staan vloeken. David moest er stiekem om lachen. Daar kon hij echt niks aan doen.

„Het ziet er al beter uit dan de vorige week,” bromde de dokter. „Nog een paar dagen en dan kunnen de draadjes er uit. De rest geneest vanzelf wel. Ik zal voor alle zekerheid nog een spuitje geven.”

„Akei,” zuchtte Oda benauwd. Een spuitje was het allerergste wat er bestond.

„Wil je die verwondingen even noteren, dok,” vroeg toean Bestuur over zijn schouder. Hij draaide zich pas weer om toen de dokter helemaal klaar was met Oda. En David zag hoe de andere Hollanders tegen elkaar knipoogden.

„Ziezo,” zei toean Bestuur en hij ging gewichtig achter de tafel zitten. „En nu moet je precies vertellen wat er gebeurd is. Begin maar.”

„Akei,” zei Oda weer benauwd, „dat weet ik niet.”

„Wat is dat voor onzin,” zei toean Bestuur. „Je was er toch zelf bij.” Oda keek hulpeloos om naar David. Wat wilden ze van haar? Wat moest zij vertellen? David haalde zijn schouders op. Hij wist het ook niet.

„Ze weet natuurlijk niet waar ze moet beginnen,” zei de commandant. „Mag ik haar wat vragen stellen?”

„Ga je gang,” zei toean Bestuur stroef. „Jij hebt meer geduld.” David was blij dat die man zijn mond hield, want als je tegen Oda begon te schreeuwen, zei ze geen stom woord meer. Aan de commandant kon hij het nu wel overlaten, die werd niet zo gauw kwaad.

Hij ging op het trapje zitten wachten. Plotseling kwamen de vrouw van de dokter en die van de commandant bij hem zitten, ieder aan een kant. Ze vroegen hem hoe hij het maakte en of hij al gewend was en wat hij de hele dag deed. En meer van dat gezeur. David voelde zich opgelaten, omdat hij de hele tijd zo stom zijn kop van de een naar de ander moest draaien. En natuurlijk stond het hele dorp te gapen.

Eindelijk kwam Oda naar buiten. Opgelucht zo te zien.

„En?” vroeg David nieuwsgierig. „Wat zeiden ze?”

„Toean Bestuur zei dat ik niet met Linus hoef te trouwen. En Nico mag mij over een week komen ophalen.” Ze straalde.

Het hoge bezoek dreutelde nog wat door het dorp. Ze deelden wat tabak uit aan de grote mensen, gaven snoepjes aan de kinderen en toen vertrokken ze weer. Maar eerst beloofde toean Bestuur nog, dat Nico weer vrij kwam en dat hij Oda's vader en Linus Mikwia eens flink onder handen zou nemen.

Pikapoe was in feeststemming. Ze waren weer onder elkaar en alles was goed afgelopen. Alleen grootmoeder zat nog wat te mopperen, maar dat waren ze gewend. Ze zaten die avond allemaal voor haar huis in het warme zand. Het was volle maan. Toen de grote, gouden bol langzaam boven de bosrand uitsteeg, zaten alle dorpshonden op hun achterste met de kop in de nek en ze huilden met lange uithalen. David liepen de rillingen over zijn rug. „Houd je kop, stomme beesten,” gilte hij en hij smeed een stuk hout in hun richting.

Het vreemd geheimzinnige maanlicht dat de schaduwen van bomen en huizen diepzwart aftekende, maakte mensen en dieren onrustig. De krekels sjirpten doordringender dan anders, het vloedbos geurde sterker en de vleermuizen fladderden grilliger heen en weer. Niemand dacht aan slapen.

Zoals gewoonlijk zaten mannen en vrouwen in gescheiden groepen. David, Alfons en Eugene zwierven er tussendoor. Ze voelden zich te groot om met de kleintjes te spelen, die elkaar gillend achterna zaten. Maar ze waren nog te jong om met de groteren mee te praten. Dat vonden ze niet erg, want naar gesprekken luisteren was ook best leuk.

„Wanneer zouden de vrouwen nou eens eindelijk de viskreek gaan afdammen?” vroeg bapa hardop aan de andere mannen.

„Zodra jullie eens de prauwen een dag laten liggen,” riep mama.

„Die liggen al twee dagen aan de kant,” zei Alfons' vader.

„Akei, vandaag konden we toch niet weg. En gisteren hadden we wat anders te doen,” riepen de vrouwen door elkaar.

Oda riep: „Waarom doen jullie het zelf niet?” Groot plezier onder de vrouwen.

De mannen deden beledigd: „Wat zijn dat voor gekke praatjes. Moeten mannen soms vrouwenwerk doen. We hebben al werk genoeg.”

„Ja, kletsen en slapen. Dat is mannenwerk.”

„En jullie dan?”

Zo ging het nog een poos door. Ieder deed om beurten beledigd, maar eigenlijk hadden ze groot plezier. Tenslotte werd besloten dat de vrouwen de volgende dag aan het werk zouden gaan.

„Wat gaan ze dan doen?” vroeg David nieuwsgierig. Het was vast weer iets dat hij nog nooit had meegemaakt.

„Ze gaan een kreek afzetten,” legde Alfons uit, „en dan gaan we de vissen vangen, die niet meer weg kunnen komen. Maar je moet wel een paar goeie vissperen hebben. Heb je die al? Nee? Dan gaan we ze morgen maken.”

De mannen hadden intussen de trommen uit huis gehaald en de rest van de nacht werd er gedanst en gezongen. Pas toen het licht werd, ging iedereen slapen en natuurlijk kwam er die dag niets van krekken afdammen. Ze moesten toch uitslapen! Een paar dagen later was het zo ver.

Tjonge, wat maakten die vrouwen toch altijd een drukte als ze iets gingen ondernemen. De mannen stonden het op hun gemak te bekijken, hoofdschuddend en grijnzend. De prauwen werden ingeladen. Mama stond op de oever te schreeuwen en met haar peddel aanwijzingen te geven, waar niemand naar luisterde. Jolita had haar tas met eten vergeten. Een ander kon haar peddel niet vinden en een derde maakte ruzie met haar man over het beste kapmes.

David keek zorgelijk naar Oda. Het beviel hem helemaal niet dat ze meeging. „Als er nou weer eens iets gebeurt. Blijf toch thuis.”

„Bemoei je met je eigen zaken,” riep Oda.

„O goed hoor,” schreeuwde David nijdig. „Voor mijn part komt heel Kokenau om je weg te slepen. Ik zal ze niet tegenhouden.” Hij stampte kwaad weg toen iedereen begon te schateren.

„Ziezo,” zei bapa tevreden, toen de laatste prauw om de bocht verdween, „nou kunnen wij ook eens wat doen.” Hij ging op zijn gemak een sigaretje zitten rollen.

David zocht de andere jongens op. Hij leerde die dag alles over vissperen. Met weerhaken, zonder weerhaken. In een bundeltje rond een stok gebonden. Alfons was een strenge meester. Hij brak gewoon door midden wat niet naar zijn zin was. En al mopperde en schold David nog zo hard, hij deed het weer opnieuw, want hij wou niet uitgelachen worden om zijn klungelige spullen.

„Goed werk,” zei bapa toen hij later zijn vissperen bekeek. Zelfs Petrus had niets aan te merken en grootmoeder knorde tevreden. Heel wat rustiger kwamen de vrouwen 's avonds naar huis. Doodop, met de modder tot in hun haar, maar het werk was klaar. Morgen kon het feest beginnen.

„Is dat nou alles,” vroeg David zich af. Met opgetrokken wenkbrauwen bekeek hij de smalle dam van aan elkaar gebonden takken en stokken, die dwars over de kreek van de ene oever naar de andere liep. Iedereen stond er naar te kijken of het iets heel bijzonders was.

„Hebben jullie een hele dag nodig om die paar stokken aan elkaar te binden?” vroeg hij aan Cornelia die trots naast hem stond.

„Daar heb je hem weer,” zei mama schamper. „Je weet niet eens hoe het in elkaar zit.”

„Duw hem met zijn kop onder water dan kan hij het zien,” riep Jolita giftig.

„Het was toch maar een grapje,” zei David. Hij probeerde zich eruit te redden.

Cornelia griste een van zijn nieuwe vissperen weg en hield die

onder zijn neus. „Als ik hiermee je ogen uitsteek, is dat ook maar een grapje,” gilte ze woedend.

„Blijf van mijn spullen af.” David pakte zijn speer terug en maakte dat hij wegwam. Later toen het water zakte ontdekte hij zijn vergissing. Er kwam een vlechtwerk te voorschijn van dunne twijgen, dat vanaf de dam tot op de bodem van de kreek neerhing. Het was zo dicht opeen gevlochten, dat je er geen vinger doorheen kreeg en het sloot als een muur de hele kreek af. Ook langs de onderkant kon geen vis ontsnappen, want dat werd door de mannen streng gecontroleerd. Het was een moeilijk en precies werk geweest, dat begreep David nu wel, maar daarom hoefden ze nog niet zo lelijk tegen hem te doen.

„Als jij wat zegt, dan lachen ze,” beklagde hij zich bij Oda, „maar als ik mijn mond opendoe worden ze kwaad.”

„Ja maar jij zegt ook zulke stomme dingen,” zei ze.

Intussen hakten de mannen nog meer takken af. Die werden dicht naast elkaar aan het doorlopende eind van de kreek in de grond gedreven. Toen ook die muur klaar was zaten de vissen al in de val. Als je goed keek zag je ze in het bruine water zenuwachtig heen en weer flitsen, alsof ze al door hadden wat hun boven het hoofd hing.

„We gaan beginnen,” schreeuwde bapa. Gewapend met zijn speer beklom hij de dam en hij ging er middenop staan. Aan het andere eind tegenover hem verzamelden zich alle anderen. Een rij oudere mannen stelde zich op over de hele breedte van de kreek. Daar achter de jongeren. Petrus met zijn vrienden en aan de zijkanten: David en Alfons, Eugeen en Leo. Als afsluiters kwamen de vrouwen, twee aan twee met de grote ovalen netten tussen zich in.

Het was een heel geharrewar eer ieder zijn plekje gevonden had. Bij de vrouwen duurden het natuurlijk weer het langst. „Komt er nog wat van?” vroeg de voorste rij ongeduldig. Ook David stond te trappelen van spanning.

„Klaar allemaal,” brulde bapa. Alle speren gingen omhoog.

„Een, twee, drie, Ajooo!” Bapa stootte zijn speer in het water. Een enorm lawaai barstte los. Joelend staken de mannen en jongens om zich heen, gillend duwden de vrouwen hun netten omlaag. Langzaam plonsden en ploegden ze over de modderige bodem, soms tot aan hun knieën wegzakkend. Wie beet had, haastte zich met grote stappen naar de kant, schudde de vis van zijn speer en holde weer terug. De vrouwen kliepten hun netten om op de oever en namen vlug hun plaats weer in.

„Wajna,” gilde David opgetogen, „alweer een. Hij gunde zich bijna niet de tijd om de vis van zijn speer te halen. Vlug, vlug, weer terug.

„Hoei, hoei, hoei,” loeide Alfons. „Opzij, ik heb er twee tegelijk.”

„Kijk uit, man, je steekt in mijn poot.”

„Mijn speer, mijn speer is gebroken.”

„Au stommeling.” Twee mannen liepen elkaar finaal ondersteboven en gingen kopje onder.

„Vooruit jullie. Weg daar!” Met een arm maaide mama een stel vrouwen met net en al omver. Het water schuimde en kolkte, de modder spoot omhoog. Er werd gelachen, gejoeld en gescholden.

Boven op de dam sprong bapa als een kikker op en neer en hij vuurde de massa aan: „Ajooo. Ajooo!”

„Oeoeoeoe,” antwoordde de rest in koor.

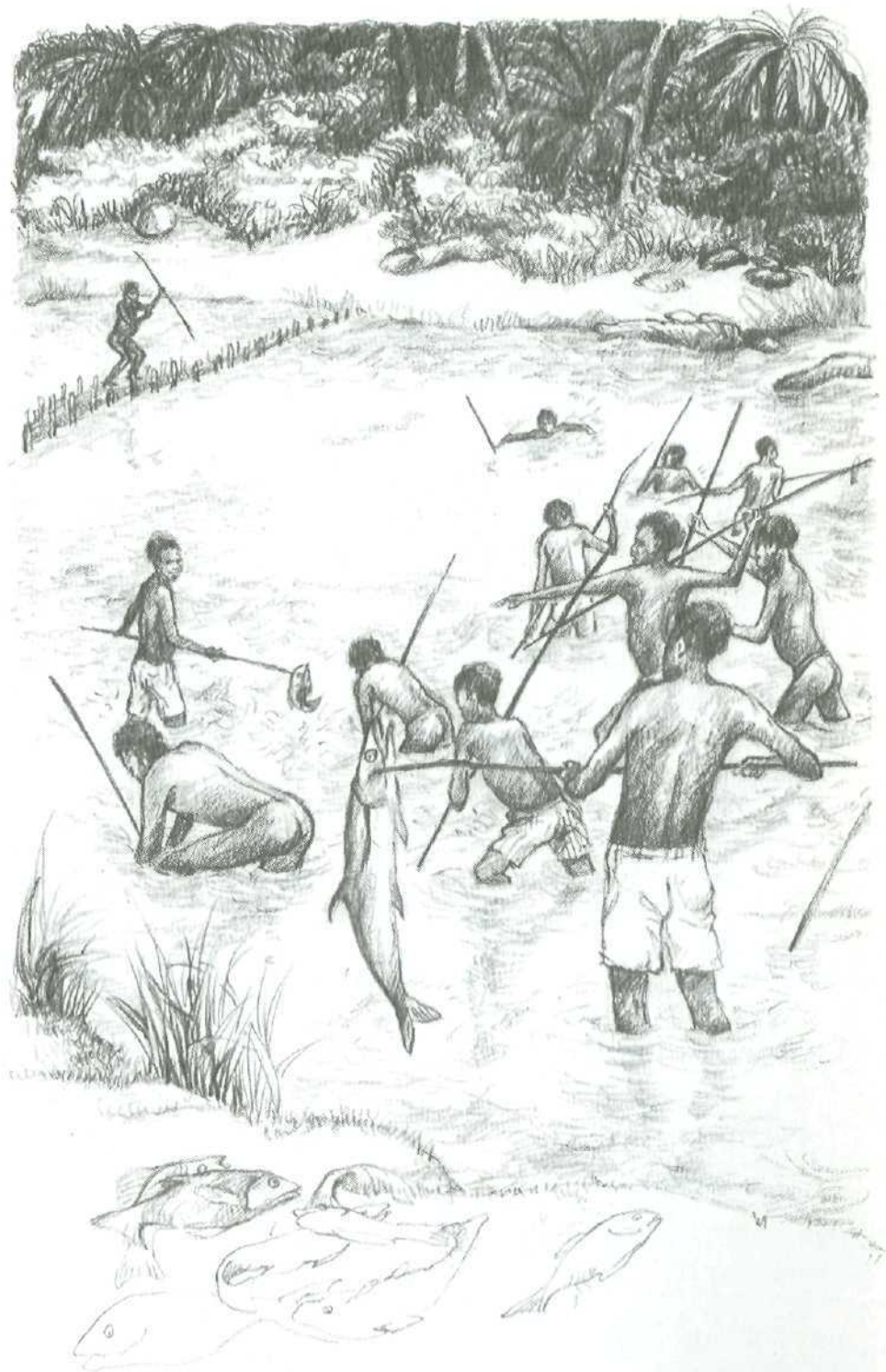
Langzaam maar zeker naderden de eersten de gevlochten muur. De spanning steeg. Geen vis mocht ontsnappen.

„Ik kan niet meer,” zei David hijgend. Hij kon zijn benen niet meer uit de zuigende modder loskrijgen en zijn arm leek wel van ijzerhout.

„Vooruit,” riep Oda achter hem. „Doorgaan of we scheppen je op en gooien je tussen de vissen aan de kant.

„Wajna, we zijn er.” De eerste mannen hadden de dam bereikt. Nog een laatste uitval en ze trokken zich op de oever terug.

Hijgend en snuivend ploeterde David door, prikte twee, drie vissen achter elkaar aan zijn speer. Hij moest en zou de muur

bereiken. Eindelijk was het gelukt. „Wajna,” piepte hij met zijn laatste adem en hij kroop op handen en voeten het water uit. Doodop lag hij uit te hijgen.

„Ik heb het gehaald,” riep hij trots naar Alfons, die meer dood dan levend naast hem neerplofte en zwakjes pufte: „Ik ook.”

Nu de vrouwen nog. Die moesten de laatste restjes vis uit het water scheppen. Wie alweer op adem was moedigde ze luidkeels aan. Er steeg een luid gejuich op toen mama en Oda als laatsten uitgeput tegen de dam aanvielen. Het hele geval kraakte en schudde, zodat bapa vlug het water indook.

„Heb je nog vis gezien?” vroeg Alfons' vader, toen hij weer opdook. Alsof er in dat smerige water ook maar iets te onderscheiden was.

„Alleen modder,” proestte bapa en hij schudde zich uit als een natte hond.

Een poosje lagen ze allemaal uit te puffen tussen de grote en kleine vissen, die overal verspreid lagen en waarvan een enkele nog zwakjes spartelde. Mama was de eerste die overeind kwam en de buit begon te verzamelen. Al gauw hielpen ze haar allemaal mee. Met volle tassen kwamen ze thuis.

„En hoe was het?” vroeg grootmoeder aan David.

„Ik heb wel honderd vissen gevangen,” riep hij. „En een speer gebroken en ik heb nog nooit zo gelachen als vandaag.”

„En welke vis is dan voor mij?” vroeg ze half plagend, half gemeend.

„De allergrootste en ik zal hem zelf voor je roosteren.” Dat deed hij ook en hij trok er zich niets van aan dat Lucas en Jonas zeiden, dat hij een schijnheilige uitslover was. Hij moest grootmoeder nog steeds iets teruggeven voor de nieuwe slaapmat.

Twee dagen lang werd er vis gekookt, gerookt, geroosterd en gezouten. Het hele dorp stonk ernaar en je gleed uit over de schubben. Ze konden geen vis meer zien.

Hoofdstuk 5

„Nico, hee Nicooo! Mogen we meevaren?”

De man in de prauw keek niet op of om. Hij roeide alleen nog wat sneller en verdween achter het watergordijn van een kletterende regenbui.

„Jij met je Nico,” zei Alfons boos. „Waarom zou hij dat moeten zijn?” Hij schudde de regendruppels uit zijn haar.

„Nico zou Oda toch komen halen,” zei David verontwaardigd.

„Al was het iemand anders, dan had hij ons nog wel kunnen meenemen,” zei Eugene klappertandend van de kou.

Ze stonden met zijn drieën in de stromende regen op de oever. Het was geen geluksdag vandaag. De hele middag hadden ze achter een koeskoes aangedraafd. Het schuwe buideldiertje met zijn lange grijpstaart van de ene boom naar de andere gejaagd. Tot het tenslotte uitgeput misgreep en naar beneden viel. David en Alfons stoven er toen op af. Ze sloegen op het gras aan de voet van de ijzerhoutboom. Ze hadden hem te pakken. Maar Eugene, die met pijl en boog klaarstond gilde opeens: „Daar gaat-ie weer omhoog.” Hij schoot zijn pijl af en... mis natuurlijk. Dat hadden ze kunnen weten. Die stommerd raakte immers nooit iets. Driftig schold Alfons hem de huid vol. David slingerde nog een stuk hout achter de koeskoes aan, maar het bleef tussen de onderste takken steken.

Vlak daarop barstte een stortbui los. En daarna ging die prauw, met of zonder Nico, hun neus voorbij. Mopperend begonnen ze aan de terugtocht. Schuilen had geen zin. De harde, rechte stralen sloegen dwars door de bladeren.

Terwijl zij door de blubber ploeterden schreeuwde Alfons nijdig: „Jij gaat nooit meer met ons mee. Jij brengt ons alleen ongeluk.”

„Daar kan ik toch niks aan doen,” schreeuwde Eugene terug. „Had zelf dan geschoten. Jullie laten mij altijd het moeilijkste doen.” Verongelijkt sjokte hij achter de anderen aan.

De regen hield weer even onverwacht op als ze begonnen was. De zon brak door en het bos begon te dampen. Meteen dwaalden de ogen van de jongens alweer rond, op zoek naar buit. Ze konden niet met lege handen thuiskomen. David liep voorop. Hij mepte onderzoekend met zijn kapmes tegen een omgevallen, halfvergane boom.

„Ha paalwormen,” schreeuwde hij en hij begon als een razende op het vermolmd hout te hakken. De spaanders vlogen in het rond. Alfons en Eugeen keken likkebaardend toe. David hakte de gangen open die een boktor in het hout had gegraven om er de honderden eitjes in achter te laten. Daar waren wormen uitgekomen, die wit en vet glanzend door elkaar krioelden. Met handenvol plukten de jongens ze uit het hout.

„Dit is het lekkerste dat er bestaat,” zei David en liet er een tussen duim en wijsvinger in zijn open mond vallen. „Hmm!”

„Ik neem ze mee om te roosteren,” riep Alfons opgetogen. „Da’s pas lekker. Wat zit jij nog te wroeten, Eugeen?”

„Ik dacht dat ik de boktor zag. Ja, hier is-ie.” Eugeen had de spartelende kever met de lange, trillende voelsprietten te pakken.

„Die is van mij,” zei David hebbertig. „Ik heb ze het eerst ontdekt.”

„Ja, had je gedacht,” zei Eugeen grijnzend en hij hield de kever achter zijn rug. Het zou nog vechten geworden zijn, als Alfons niet had beslist:

„Dan mag David een paar wormen meer hebben.” Met een zuinig gezicht gaf Eugeen toe. David sneed wat bananebladeren af waar ieder zijn portie in verpakte en daarna gingen ze opgewekt verder.

„Ik dacht vanmiddag dat ik Nico zag voorbijvaren,” zei David die avond, terwijl hij met een stokje de paalwormen om en om keerde boven het vuur. „Maar het was zeker iemand anders, want hij keek niet om toen wij riepen.”

Oda, die de baby van mama op schoot had, keek op. „Dus

toch," zei ze. „Jolita en ik waren kleren aan het wassen en toen zag ik in de verte een prauw aankomen. Ik dacht eerst ook dat het Nico was, maar even later was de prauw verdwenen. En toen hoorden we een tijdje later geritsel. Net alsof er iemand in de struiken naar ons zat te gluren. Maar toen we gingen kijken was er niemand."

„Dan kan er toch wel iemand geweest zijn," zei Lucas.

„Misschien wel een setan," zei Jonas bang en hij kroop achter zijn moeder.

„Onzin," snauwde grootmoeder. „Setans komen niet met een prauw. Die vliegen door de lucht." Onwillekeurig keken ze allemaal naar de donkere avondhemel boven hun hoofd. Maar behalve wat twinkelende sterren was er geen fladderende setan te zien.

Toch bond bapa die avond voor het slapen gaan de deur met een extra rotan stevig dicht. En Oda wilde persé in het midden liggen. Waar waren ze zo bang voor, vroeg David zich af.

De volgende morgen kwamen de vrouwen gillend het dorp binnen rennen. „We hebben hem gezien," schreeuwden ze. „We hebben hem gezien!" „Wie? wat? waar?" Sommige mannen grepen al naar een of ander wapen. De vrouwen snaterden opgewonden door elkaar, maar tenslotte bleek dat ze alleen een schim hadden opgevangen. Een donkere schim vlak bij de plek waar ze hout hakten.

„Had hij lange, zwarte haren," vroeg grootmoeder.

„Misschien," zei mama. Ze keken elkaar ongerust aan, want dan was het een setan.

„Ik weet het niet," zei Oda bang. „Ik heb hem nauwelijks gezien. Hij was zo vlug verdwenen."

„We gaan zoeken," zei bapa kordaat. „Wie gaat ermee?" Maar geen van de mannen had er nu nog zin in. Een kerel van vlees en bloed, die kon je in zijn nekvel pakken, maar een setan...!

„Ik ook niet. Ik ook niet." riepen de andere vrouwen.

Dat was te gek, vond bapa. „Jullie moeten zorgen dat er brandhout en eten is. Wie moet dat anders doen?"

„We kunnen bewakers meesturen,” stelde Alfons’ vader voor. „Als de vrouwen werken kunnen de mannen de omgeving in de gaten houden.”

„Zo gebeurde het vroeger ook altijd,” zei grootmoeder.

„Ja maar toen waren jullie bang voor de Manowee, de koppensnellers,” zei David. „Die zijn er nou niet meer.”

„Maar setans zijn er wel,” zei ze snauwend. „En die zijn veel gevaarlijker. Of weet jij het weer beter. Ga jij morgen maar eens mee als bewaker.”

De vrouwen protesteerden. Moest zo’n kleine jongen hun beschermen? Na lang praten bleken Petrus en zijn vriend bereid om op te passen. En David ging mee als koerier.

„Dus als er iets gebeurt, waar we meer mannen bij nodig hebben, ren jij naar het dorp om te waarschuwen,” drukte Petrus hem de volgende dag op het hart. David knikte. Ze konden toch maar niet zonder hem, al hadden ze altijd wat te vitten.

Met een dikke stok dreutelde hij tussen de oever en het bos heen en weer. Hij ergerde zich mateloos over Petrus en zijn medebewaker, die op hun luie achterste met de meisjes zaten te gekken, terwijl die de kleren wasten. Als dat wacht houden was!

„Pssst, David!”

Hij bleef stokstijf staan. Zijn hart begon te bonzen. Setans bestaan niet, zei bapa altijd. Maar wie riep hem daar? Voorzichtig gluurde hij over zijn schouder, klaar om weg te rennen.

Half verborgen achter een kasuarisboom stond een man en hij wenkte hem dringend naar zich toe. Geen lange, zwarte haren, dat zag hij meteen. Maar toch, David knipperde met zijn ogen. „Ben jij...” begon hij schor, hij slikte. „Ben jij niet Johannes uit Kokenau?” Voorzichtig deed hij een stap dichterbij.

De man grijnsde, zijn puntig, gevijlde tanden kwamen bloot. „Je kent me nog, zie ik?”

Of David hem kende! In Kokenau was iedereen bang voor Johannes. Het was een ruziezoeker en hij zat altijd achter de meisjes aan. David wilde niet laten merken dat hij ook bang

voor hem was.

„Man, ik schrik me halfdood,” riep hij verontwaardigd. „Wat doe je hier in Pikapoe?”

„Ssst, niet zo hard,” zei Johannes. „Ik wil al die vrouwen niet op mijn nek hebben. Waar is Oda?”

Nu was David dubbel op zijn hoede. „Wat moet je van Oda?”

„Ik heb een boodschap voor haar. Een brief.” Johannes graaide in het achterzakje van zijn vuile, rafelige broek en hield iets wit omhoog. Het kon een papiertje zijn. David aarzelde.

„Van wie is dat briefje? Van Nico soms?” vroeg hij wantrouwig. Tegelijkertijd begreep hij, dat Nico nooit een boodschap aan Johannes zou meegeven.

Plotseling ritselden de struiken. „David met wie praat je toch?” Oda boog de takken uiteen en kwam naast hem staan. „We gaan naar...” huis, wilde ze zeggen, maar het laatste woord bleef steken. Ze staarde verbijsterd naar Johannes, die nu echter de boom vandaan kwam.

„Wat doe jij hier?” Woedend barstte ze los: „Zit jij ons hier al twee dagen te begluren? Begin je nou ook al in Pikapoe? Ik ga de mannen roepen, hoor.” Ze wilde zich omdraaien.

Johannes stapte naar voren en zei dreigend: „Houd je bek en luister. Ik heb een boodschap.”

„Van wie dan?” Oda bleef staan.

„Van Linus Mikwia.” Er glinsterde iets vals in zijn halfdicht geknepen ogen.

„Die!” Oda spuugde verachtelijk op de grond. „Daar heb ik niets mee te maken. Kom David.” Ze pakte hem bij zijn arm om weg te gaan.

„Dat zul je wel merken,” siste Johannes. „Linus Mikwie heeft obat voor jou gemaakt. En al ga je naar het andere eind van de wereld, setan heeft jou in zijn macht.” Hij keerde zich om en was met een sprong tussen de struiken verdwenen.

David keek naar Oda. Ze was asgrauw geworden en stond te trillen op haar benen. „Obat,” fluisterde ze ontzet. „Obat.”

Langzaam liet ze zich op de grond zakken, sloeg de handen voor haar gezicht en schokte van het huilen.

Geschrokken knielde David bij haar neer. „Waarom huil je nou? Je gelooft toch niet in obat. Je weet toch dat het alleen maar wat rommel is in een lapje gewikkeld en dat ze ergens verstoppert. Pap heeft ons een keer zo'n obat laten zien, weet je nog wel. Het waren wat krulletjes haar, een afgeknipte nagel en een hoopje gedroogde poep. Daar kan je toch niet ziek van worden en doodgaan, zei pap. En toen heb je er zelf ook om gelachen en gezegd, dat het onzin was. Houd nou op met huilen.”

Maar Oda kon niet ophouden. Ze jammerden steeds harder tot ze het uitgilde van angst en afschuw. „Ik wil niet dood,” schreeuwde ze. „Geen obat, ik wil niet dood.” Ze rolde over de grond, trok aan haar haren en krabde haar gezicht open. Van alle kanten kwamen mensen en kinderen aangerend.

Mama greep haar vast. „Wat is er gebeurd? Ben je ziek? Heb je iets verkeerd gegeten?”

„Nee,” schreeuwde David woedend. „Die vent die jullie hier zat te bekluren, was iemand uit Kokenau. En die kwam zeggen dat Linus obat heeft gemaakt.”

Mama sprong achteruit alsof een slang haar had gebeten. Obat! Nee, daar wilde ze niets mee te maken hebben. Ontdaan stonden ze allemaal naar Oda te kijken, die nog steeds jammerend over de grond kronkelde.

„Help dan toch. Doe iets,” riep David radeloos. Maar niemand stak een vinger uit.

„Ik had het verwacht,” mompelde bapa.

Grootmoeder stond er hoofdschuddend bij. „Er valt niks te helpen,” kraakte haar oude stem. „Tegen obat zijn we machteloos. Dat is setanswerk. Akei, akei, wat een ongeluk.” Ze keerde zich om en strompelde langzaam naar huis, terwijl tranen over haar ingevallen wangen rolden.

De een na de ander verdween stilletjes, tot David alleen met

zijn zusje achterbleef. Het gejammer werd langzaam zachter en tenslotte bleef Oda stil in het gras liggen.

„Kom,” zei David. „Sta op, we gaan naar huis. Dan zien ze dat er niks aan de hand is.”

Oda verroerde zich niet. Na een poosje mompelde ze: „Ze willen mij niet meer. Ze zijn bang voor mij. Ik ben zelf ook bang. Ik ga dood David. Dat voel ik.”

„Onzin,” zei David hard. „Je bent geschrokken van die lelijke kerel.”

Oda schudde haar hoofd. „Ik ben aldoor bang geweest voor Linus,” fluisterde ze. „Ik heb hem maloe gemaakt en nou heeft hij wraak genomen. Er is niets aan te doen. Ik moet dood.”

David werd er koud van. „Houd op,” viel hij woedend uit. „Je hebt niets. Vooruit, sta op.” Hij probeerde haar overeind te slobberen, maar ze liet zich slap hangen. Hij sleepte haar naar een boom en zette haar er met de rug tegen aan. Wanhopig ging hij er bij zitten. Had hij die Johannes maar meteen op zijn bek geslagen. Want als Oda niets had gehoord, dan had ze ook niets van die obat voor haar geweten. Dan had ze nu met de andere meiden kunnen kletsen en lachen zoals altijd.

Of... Hij ging rechtop zitten. Er was een middel om van die obat af te komen. Dat pakje opsporen en in het vuur gooien. Dan was de macht gebroken. Maar waar moest hij zoeken. Linus had het natuurlijk in Kokenau verborgen. En hij zou vast niet vertellen waar. Was pap er nog maar, die zou het er bij Linus wel uit gekregen hebben. Misschien die nieuwe toean ook wel. Kon hij maar naar Kokenau, dan kon hij het uitleggen aan toean Bestuur. Want die kende natuurlijk de gebruiken van de zuidkust nog niet.

David tuurde naar de plaats waar de prauwen lagen te dobberen. Zou hij er een pakken. Maar hij wist de weg niet precies. Bovendien kon hij Oda nu niet alleen laten.

„Waar blijft die stomme rot Nico ook,” bromde hij kwaad in het Hollands. Als David goed nijdig was, schold hij het liefst in

het Hollands. Het was doodstil. Vanuit het dorp achter zijn rug kwam geen enkel geluid. Alleen in de verte klonk het gekrijs van een papegaai. In het licht van de late middagzon danste gonzend een wolk muggen.

Plotseling hoorde hij ver weg het hoge gezoem van een buitenboordmotor. De politieprauw. Opgelucht sprong hij over-eind. „Kom Oda,” riep hij opgewonden. „Sta op. Nico komt er aan.” Even keek ze hoopvol op, maar toen liet ze haar hoofd weer zakken.

David rende naar de aanlegplaats. Hij stond te springen van ongeduld tot de prauw met een grote boog bij de oever belandde. De motor viel stil. Ze waren met drie man. Nico en twee andere agenten. David hoefde hun niets te vertellen. In Kokenau wist iedereen al van de obat.

„Wat hebben jullie met Linus Mikwia gedaan?” vroeg David. „Die zit toch zeker in de gevangenis?”

„Hij is gevlucht,” zei een van de agenten.

„Gevlucht?” Ongelovig keek David hem aan. „En gaan jullie hem dan niet zoeken? Wat zijn jullie voor politie?” schreeuwde hij woedend.

„Waar wou je zoeken?” zei de andere agent. „We wachten wel tot hij weer opduikt.”

David zweeg. Ze hadden gelijk. Er was plaats genoeg om je te verbergen. Dus dat plan om Linus te laten zeggen waar hij de obat verstoppt had, kon hij nu wel vergeten.

„Maar wat nou?” vroeg hij.

De drie agenten stonden besluiteloos om Oda heen, die dof voor zich uitstaarde.

Nico krabde eens onder zijn groene vechtpetje. „Kom Oda, we gaan.” Ze reageerde niet. Hij hurkte voor haar neer en joeg zorgzaam de vliegen van haar gezicht. „We nemen haar mee,” zei hij kort.

„En dan?” vroeg David hulpeloos. „Jij gelooft toch niet in obat, he. Dat hebben jullie toch ook geleerd in de kazerne. Obat

heeft geen macht." Hij keek van de ene agent naar de andere. Ze stonden wat verlegen te draaien.

„Natuurlijk niet," bromde er een, maar tegelijk gluurde hij angstig om zich heen. David wist dat hij stond te liegen. Misschien was hij ook bang dat de mensen het zouden horen, want die stonden van achter de struiken en bomen te kijken. Ze hadden de politieprauw natuurlijk ook gehoord en waren benieuwd naar wat er ging gebeuren. Ze waren Oda liever kwijt dan rijk.

„In het ziekenhuis van Kokenau geven ze haar wel een spuitje," zei Nico vol vertrouwen, „en dan is ze zo weer beter."

Natuurlijk, dacht David opgelucht. Dat hij daar nog niet aan gedacht had. Toen zijn vader hem zes jaar geleden als een doodziek jongetje naar het ziekenhuis had gedragen, hadden ze hem daar immers ook weer beter gemaakt.

„Geloof dat maar niet," kraakte grootmoeders stem. Ze maaide de takken uiteen en deed een stap naar voren. Ze wees met haar stok naar Oda. „Dat meisje is niet ziek. Ze is in de macht van de setan, die in haar dringt en haar krachten opzuigt tot er een leeg lichaam overblijft. Geen enkele medicijn helpt. Ze gaat dood."

Hoofdschuddend wilde ze zich omkeren. Oda begon weer zachtjes te jammeren. Iedereen keek vol afgrijzen naar haar. Ook David liepen de rillingen over zijn rug. Bijna begon hij te twijfelen. Zou grootmoeder toch gelijk hebben. Misschien voelde ze dat, want plotseling keerde ze zich naar hem en schreeuwde: „Bemoei je er niet mee. Jij weet helemaal niet wat obat is."

„Dat weet ik wel," zei David koppig. „Ik weet wat ze erin stoppen."

„Ha, dat weten we allemaal," zei grootmoeder snierend. „Maar wat ermee gebeurt, dat weet jij niet. Ik heb het gezien. Hoe mensen doodgingen nadat er obat voor hen was gemaakt. Ga maar naar het ziekenhuis. Ga maar naar de vreemdelingen, die denken dat ze alles weten en die zich altijd met ons be-

moeien." Ze stampte met haar stok op de grond en krijste: „Ga weg en neem haar mee. Jullie horen niet bij ons." Ze spuugde vlak voor David op de grond. Hij deed een stap achteruit en keek haar met grote, bange ogen aan. Meende ze dat? Joeg ze hem weg? En Oda ook?

„Grootmoeder," hij slikte, zijn mond was kurkdroog.

Maar ze krijste weer: „Ga weg, ik wil je nooit meer zien, ondankbare hond."

Hulpeloze keek David rond, naar bapa, mama, Petrus en alle anderen. Maar ze keken allemaal even vijandig terug. Tranen liepen over zijn wangen en snikkend zei hij: „Kom maar Oda, we gaan."

De twee agenten pakte Oda ieder aan een kant onder haar arm en half lopend, half dragend brachten ze haar naar de prauw en zetten haar er in. David en Nico volgden. Als de verloofde van zijn meisje mocht Nico haar, waar iedereen bij was, niet aanraken. Dat hoorde niet. En nu durfde hij het zeker niet. Met een ruk startte hij de motot. De prauw voer weg.

Grootmoeder strompelde naar het water. Ze strekte haar armen uit. „David, kom terug," riep ze wanhopig. „Ik meende het niet. Laat Oda maar gaan, die is toch verloren. Dat is ook nooit mijn kind geweest. Jij wel, David. Jij bracht mij sago, jij gaf mij vis, jij deelde je paalwormen met mij. Wie moet er nu voor mij zorgen. David, mijn kind kom terug." Urenlang zat grootmoeder aan de waterkant te klagen, vol spijt om haar verloren kind, dat ze zelf had weggejaagd. Terwijl ze wist dat hij zich in de wereld van de vreemdelingen ook niet thuis voelde.

Maar daar wist David niets van. De motor ronkte eentonig. Ze vlogen over het water. Tenminste dat gevoel had David. Zijn tranen droogden in de wind. Hij zat voor op de punt met zijn rug naar de anderen.

Ondanks alle narigheid genoot hij van de tocht. Alles kwam immers weer in orde. Straks in het ziekenhuis kreeg Oda een spuitje en dan was ze zo weer beter. Dat was met mam ook

gebeurd. Die was ook een keer zomaar in elkaar gezakt en toen was de dokter gekomen en binnen twee dagen was ze weer beter.

Misschien was het wel niet waar wat gebeurd was. Hij had natuurlijk gedroomd. Als hij nou omkeek zat Hans achter hem, klaar om van plaats te ruilen. Want dat deden ze altijd. Ieder mocht om de beurt op de punt zitten. En achter Hans zaten mam en Marja en ze hielden hun hand over de rand in het water. Achter bij de motor zat pap en als hij nu omkeek zou pap tegen hem knipogen, zoals hij altijd deed. Dan moest David stiekem lachen, want bij Papoea's betekende zo'n knipoogje: zullen we samen in het bos gaan vrijen. Langzaam draaide hij zijn hoofd opzij, tot hij de donkergroene uniformbroek van een van de agenten zag en toen zat hij weer tot over zijn oren in de problemen.

Het ziekenhuis werd een grote teleurstelling.

„Ik geef geen spuitje,” zei de dokter. „Waarvoor? Oda is niet ziek. Lichamelijk mankeert haar niets.” Verslagen tuurde David naar de houten vloer. Hij snapte er niets meer van. Bestonden er nu wel of geen setans? Had obat wel of geen macht? Ze praatten allemaal met twee monden, hoe kon hij daar nou uit wijs worden.

„Ik kan haar niet helpen,” ging de dokter verder, „maar jij wel.”

„Ik?” vroeg David verbaasd. „Hoe dan?”

„Ja jij,” zei de dokter beslist en hij ging breeduit op de tafel zitten. „Luister, Oda denkt dat setan haar op de een of andere manier in zijn macht heeft. Dat hij haar langzaam dood laat gaan en ze denkt, dat daar niets tegen te doen is. Daarom wil ze ook niets meer. Niet eten of drinken, niet praten, niet lopen. Ze wacht maar af tot die setan haar komt halen. Maar jij weet dat er helemaal geen setans bestaan en dat die obat ook maar flauwekul is. Als ik dat tegen haar zeg, gelooft ze mij niet, want ik ben van andere een wereld. Maar jij David, bent ook een Papoea en jij

bent haar broer. Naar jou luistert ze misschien wel.”

„Misschien,” zei David. Veel hoop had hij niet. Vanmiddag wilde ze ook niet naar hem luisteren. Teleurgesteld ging hij buiten op het trapje voor het ziekenhuis zitten. Nou wist hij het ook niet meer.

Maar ze lieten hem niet met rust. De dokter kwam naast hem zitten. De zuster, de pastoor, Nico en de andere agenten en zelfs de politiecommandant, allemaal stonden ze om hem heen. En allemaal beweerden ze, dat hij de enige was die Oda kon redden.

„Wat moet ik dan doen,” vroeg hij wanhopig.

„Haar niet met rust laten,” zei de dokter. „Je moet met haar praten. Haar aandacht trekken. Zeggen dat er niets is om bang voor te zijn.”

„Zeg haar maar, dat er geen setans zijn, dat God over haar waakt,” zei de pastoor.

„En probeer haar aan het eten en drinken te krijgen,” zei de zuster.

„En Nico zal je iedere dag komen aflossen,” beloofde de commandant. We moeten haar niet alleen laten.”

Ze keken hem vol verwachting aan. Deed hij het?

„Ik zal het proberen,” zei David met een zucht.

Niemand kon zeggen dat David zijn best niet deed. Alle dagen was hij te vinden in het kleine kamertje achterin het ziekenhuis, waar Oda met doffe ogen voor zich uit lag te staren en iedere dag magerder werd. Als ze niet af en toe met haar ogen knipperde zou je geloven dat ze al dood was. Maar David bleef bezig. Iedere keer vertelde hij weer hetzelfde. Er bestaan geen setans. Obat heeft geen enkele macht. Obat is wat rommel in een lapje gewikkeld. Linus kan geen obat voor jou gemaakt hebben, want waar had hij een nagel van haar vandaag gehaald, en haren en andere troep, die hij voor obat moest gebruiken. Hoe kon je nou dood gaan van iets wat je nog niet eens gezien had, laat staan gegeten of gedronken. Van iets wat ergens in het bos begraven

lag? Oda gaf geen antwoord.

Als David honger kreeg, ging hij in de keuken eten halen. De meisjes, die daar kookten gaven hem wel wat.

„Akei,” zeiden ze medelijdend, „houd maar op. Het haalt toch niets uit.”

David nam zijn geroosterde vis mee naar Oda, hield hem onder haar neus en zei: „Ruikt dat niet lekker? Wil je ook een stuk?”

Oda keerde haar hoofd af. Van louter wanhoop riep hij woedend: „Dan niet, stomme trut.” En hij kon zich toen wel weer de haren uit zijn kop trekken van spijt. Ze kon er toch ook niks aan doen.

Nico kwam hem iedere dag aflossen. Maar daar had Oda niets aan. Hij zat alleen maar te zuchten en treurig te kijken. Daar zou nog geen hond vrolijker van worden.

De dokter zei ook al tegen hem: „Man, doe je mond eens open. Heb jij niets aan je meisje te vertellen?”

Nico schudde zijn hoofd en was blij als zijn tijd er op zat.

Ook de pastoor kwam en stuurde David weg. „Vooruit, ga jij maar eens voetballen of knikkeren met de andere jongens. Nu pas ik op Oda.”

Maar binnen de kortste keren was David weer terug. „Ik heb er geen zin in,” zei hij. En hij installeerde zich weer met gekruiste benen op het voeteneinde van Oda's bed.

De zuster kwam met een lange dunne slang en een naald, die ze in Oda's arm stak. En er werd een fles ondersteboven naast het bed gehangen. Het was de langste spuit die David ooit gezien had. Ja, nu kwamen ze wel, dacht hij bitter. In het begin kon er nog geen klein spuitje af.

Langzaam was zijn hoofd helemaal leeg. Hij wist niets meer te vertellen. En toen begon hij te zingen, zomaar wat, op eigen woorden en eigen melodie, zoals grootmoeder dat altijd deed. En toen zag hij opeens dat Oda naar hem lag te kijken. Ze luisterde. Ze vond het prettig. Want toen hij even plotseling

ophield, fluisterde ze met haar droge, gebarsten lippen: „Ga door.”

Hij legde zijn hand op haar ijskoude voet en zong zijn ziel uit zijn lijf. Hij merkte niet dat heel het ziekenhuis meeluisterde. Ze stonden allemaal doodstil aan de deur. De meisjes uit de keuken, de lopende patiënten, de dokter, de zuster. Toen hij ophield en omkeek, zag hij hen pas. Hij grijnsde verlegen.

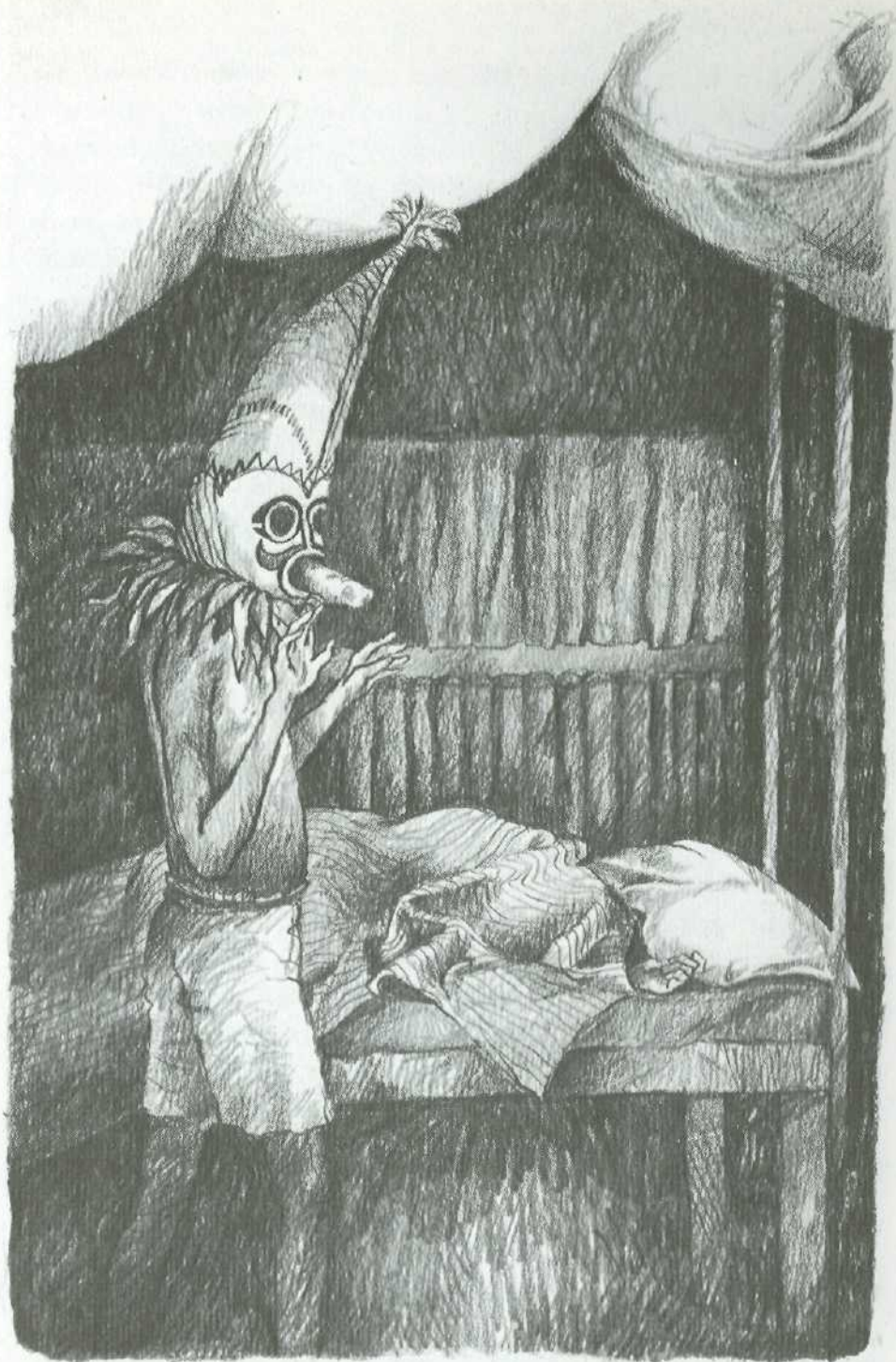
„Ze haalt het jongen,” zei de dokter opgetogen. „Dit is de manier. Ga zo maar door.” David was overgelukkig. Hij stond zijn plaatsje even af aan Nico en ging met de meisjes mee naar de keuken voor het avondeten. Ze stapelden zijn bord vol met sagokoeken, vis en krabbepootjes. En ze kwetterden en snaterden en beweerden, dat geen van hen in een setan of obat geloofde. Vroeger wel maar nu niet meer. Dat had de pastoor hun geleerd. Je ging pas dood als God het wilde. En daarna giechelden ze zenuwachtig en ze gluurden angstig over hun schouder.

Boskippen, dacht David verachtelijk. Hij stond op. Het had hem goed gesmaakt. Het laatste krabbepootje bewaarde hij voor Oda, misschien had ze nu zin in een stukje.

Hij liep over de lange, donkere galerij naar achter. Door de open deuren van de ziekenzalen scheen licht naar buiten. In het voorbijgaan keek hij naar binnen. Alle patienten zaten rustig op de bedden of op de grond te eten. Het viel hem op, dat uit Oda's deur geen licht kwam. Alleen een vaag, rood schijnsel, dat bewoog. Wat was dat nou? Had Nico de petroleumlamp lager gedraaid? Hij duwde de deur verder open en schrok. Een donkere gedaante stond gebogen over het bed, zodat hij Oda niet kon zien. Dat was Nico niet.

„Hee,” riep hij ongerust, „wie ben jij en wat doe je daar?”

Met een ruk keerde de gedaante zich om en David staarde verbijsterd in een afschuwelijk gezicht met zwarte, holle gaten in plaats van ogen. In de mond gloeide een stuk smeulend hout, dat het gele vlechtwerk van het puntig uitlopende masker van onderop bloedrood verlichtte.

Een setan! Of liever, een man met een setansmasker op, dat wist David best, maar het zag er zo griezelig en zo dreigend uit, dat hij star van schrik bleef staan. Zijn mond werd kurkdroog. Hij wilde roepen, maar er kwam geen geluid uit. Met schokkende bewegingen danste de setan op hem toe. David stapte achteruit. Hij botste met zijn rug tegen de deur, die dichtsloeg. Nu zat hij in de val.

De setan stond vlak voor hem. Hij voelde de warmte van het gloeiende hout op zijn gezicht. In de rood-wit omrande gaten flikkerden twee mensenvol haat en moordlust en van achter het masker klonk een gegrom als van een wild dier.

„Ga weg,” fluisterde David schor van angst. „Ga weg!” Twee handen grepen om zijn hals en drukten zijn keel dicht. Wild kronkelend probeerde hij de knellende vingers los te rukken. Hij trapte om zich heen van pijn en benauwdheid. Lucht, lucht, hij stikte bijna. Rode vlekken rekten en wrongen voor zijn ogen. Door het gesuis in zijn oren hoorde hij vaag gillen: „Help, zuster, dokter!”

Toen kreeg hij een harde stomp in zijn rug. De handen lieten los en het masker verdween. De deur vloog open. David tuimelde opzij, bonkte hard met zijn hoofd tegen een ijzerhouten balk in de muur en zakte op de grond neer. Daar bleef hij duizelig en versuft liggen.

Er barstte een verward lawaai los. Geschreeuw, gevloek, doffe klappen en een stem die angstig krijste: „Niet slaan, toean, houd op!” Wat gebeurde er toch allemaal. Doodsbenauwd kroop David onder het bed. Ergens vandaan scheen licht. Hij zag het schijnsel op de grond en daarin een wirwar van benen. De witte van de dokter, de groene van de politie en de bruine van de pastoor. En toen ontdekte hij ook nog een paar blote, blanke benen met een witte rokrand. De zuster, die naar Oda kwam kijken. Misschien wel te laat. Want nu begreep David wat de setan bij haar aan het doen was toen hij hem verraste. Misschien had hij Oda al vermoord.

Het lawaai en het gebonk hield op. „Vooruit,” hoorde hij de politiecommandant hijgend zeggen. „Breng die kerel naar de kazerne en sluit hem op. Ik kom zo.”

David drukte zich plat tegen de grond om te zien wie 'die kerel' was, want ze hadden het natuurlijk over de setan. Zware schoenen klostten langs en een paar donkerbruine blote voeten. Meer zag hij niet.

„Zo, en hoe is het nou met Oda,” vroeg de dokter ook al hijgend. „Dat was schrikken, he meid. Brrr, wat een lelijke kerel. Maar de schok heeft jou wel goed gedaan, geloof ik.”

Ongelovig spitste David zijn oren. Oda leefde dus nog. Hij zuchtte opgelucht toen hij haar zwakjes hoorde zeggen: „Met mij is het goed, maar waar is David?”

„Hier,” zei hij zacht en hij kroop onder het bed uit.

De mensen stonden hun kleren recht te trekken en keken verbaasd op.

„Ach gut,” zei de zuster medelijdend, „die arme stakker!” Ze zat op de rand van het bed met een arm om Oda heen, die hem angstig bezorgd aankeek.

„Heeft hij je pijn gedaan,” vroeg ze. „Akei, ik was toch zo bang. Ik dacht dat hij je wou vermoorden.”

„Dat wou hij ook,” zei David hees. „Mijn keel doet zeer. Ik kan bijna niet praten.”

„Vermoorden,” riep de dokter. „Jou? Waar was je dan? Laat eens zien.”

Hij duwde Davids kin omhoog. „Allemachtig,” zei hij ontdaan. „De vingerafdrukken staan in zijn hals.”

„En mijn kop doet ook pijn.” Met een zielig gezicht wreef David over zijn hoofd, waar een fikse bult groeide. „U gooide mij tegen de muur,” zei hij verwijtend.

„Ik?” riep de dokter verbaasd. „Stond jij dan voor de deur? Ik dacht dat het die kerel was, die Linus Mikwia.”

Met open mond keek David hem aan. „Die is toch weg. Gevlucht!”

„Nee,” zei de commandant, „de mensen hadden ons al gewaarschuwd dat hij weer in de buurt was. Dus wij keken al naar hem uit. Daarom kwam Nico ook zo vaak oppassen.”

„Akei, Nico!” David sprong bijna uit zijn vel van kwaadheid. „Die bangerik was allang verdwenen toen ik kwam en hij had de lamp ook uitgedaan.”

„Nee, dat is niet waar,” zei de commandant. „Hij werd weggeroepen. Een kleine jongen kwam zeggen dat hij bij de commandant moest komen en daarom ging hij weg. Maar ik had hem niet geroepen. En we zijn als de bliksem naar het ziekenhuis gegaan, omdat we het niet vertrouwden. En we kwamen net op tijd.”

„Ja,” zei de pater. „Hij zat al met één been over het raamkozijn. Daar is hij natuurlijk ook naar binnengekomen. En hij zal de lamp wel uitgeblazen hebben. Weet jij dat niet, Oda.”

„Nee,” zei Oda verlegen en ze kroop bijna onder het laken. „Ik sliep, denk ik. Maar opeens werd ik wakker en toen was alles donker. En bij het raam stond die setan,” ze rilde, „met dat lelijke, vurige gezicht. Akei, ik kroop meteen onder het laken met mijn hoofd onder het kussen. Want als ik hem goed had aangekeken, was ik meteen doodgeweest. Ik voelde hoe hij aan het laken trok, maar toen kwam David en hij liet mij los. Toen ik voorzichtig om een hoekje gluurde, zag ik dat hij David vasthad. Met twee handen om zijn keel. En toen ben ik om hulp gaan schreeuwen.”

„Maar hoe kon je dat in het donker zien?” vroeg de zuster.

„Door het vuur in zijn mond. Dat scheen op Davids gezicht. Akei, wat was ik bang.”

„Nou, het is gelukkig goed afgelopen,” zei de dokter. „Waar is dat brandend hout en het masker gebleven?”

„Dat heb ik van zijn kop getrokken,” zei de pastoor. „Het hout ligt buiten en het masker daar in de hoek.” Hij raapte het op.

„Nee, nee,” gilde Oda in paniek. „Weg ermee, ik wil het

niet zien." Ze sloeg het laken over haar hoofd en kroop dicht tegen de zuster aan.

„Toe malle meid," zei die lachend, „het is toch maar een gevlochten ding."

„Het is van setan," riep Oda van onder het laken.

„Maar die setan was Linus Mikwia," zei de dokter. „Wat zeg jij ervan David, jij gelooft niet in setans, he?"

David zei niets. Hij was nog niet van de schrik bekomen en het was allemaal zo verward. Hoe kwam het dat hij niet had kunnen weglopen en roepen. Hij was helemaal stijf van angst geweest.

„Misschien heeft Linus dit wel gestolen," zei de pastoor terwijl hij het masker aan alle kanten bekeek. In het volle licht zag het er niet meer zo griezelig uit.

„Dat zou best kunnen," zei de commandant. „Wat doen we ermee? Verbranden? Dan is Oda tenminste van haar angst bevrijd."

Onder het laken werd hevig 'ja' geknikt.

„Dat is zonde," vond de dokter. „Geef mij het maar. Zoiets krijg je nooit meer in handen."

„Als je dat ding mee naar huis neemt, zijn morgen al je vrouwelijke patiënten en assistenten verdwenen," zei de pastoor.

Er werd geklopt. Voor de deur stond een groep mannen uit het dorp. Ze kwamen het masker ophalen. Het was van hen. Linus had het uit hun feesthuis gestolen. Ze waren erg ongerust en verontwaardigd.

„Dit is mijn vader," riep een oude baas, trillend op zijn benen van kwaadheid. „Linus heeft hem willen dwingen, die kinderen te vermoorden. Wie weet wat voor rampen daar uit voortkomen. Hoe kunnen we dat goed maken?"

Ze bekeken het masker aan alle kanten. Het was gelukkig niet kapot. Daarna wikkelden ze het zorgvuldig in een sarong en verdwenen haastig.

Het ziekenhuis leek uitgestorven. Alle patiënten waren ge-

vlucht. Ze lagen in bed met de dekens over hun hoofd en de deuren van de zalen waren van binnen gesloten met tafels en krukjes er voor.

Oda kwam puffend en zwetend te voorschijn.

„Ziezo,” zei de dokter zuchtend, „dat avontuur hebben we achter de rug. Geef ze allebei maar een pilletje om te slapen en laat ze naar een van de zalen verhuizen, want hier doen ze natuurlijk geen oog dicht.”

Dat gebeurde. En hoewel David en Oda allebei een eigen bed hadden, vond de zuster hen de volgende dag met de armen stijf om elkaar heen in het bed van Oda. Ze hadden heerlijk geslapen, dat wel.

Hoofdstuk 6

Voor de laatste keer zwierf David door Kokenau. Morgenvroeg vertrok hij naar huis. Oda had zijn hulp niet meer nodig. Het ging goed met haar. Ze was nog wat mager en zwak, maar ze at tenminste weer. En dat suffige staren was voorbij. Ze begon hem zelfs al te commanderen.

Van haar vader had ze geen last meer. Die was erg geschrokken van de gekke dingen die Linus had uitgehaald. En nu vertelde hij overal, dat hij er niets mee te maken had en dat Oda kon trouwen met wie ze wilde.

En Linus zat veilig opgesloten. Nou ja, veilig? Heel het dorp was woedend, omdat hij het masker gestolen en misbruikt had. Voor de gevangenispoort stonden opgeschoten jongens te dreigen en te schelden. 's Nachts knalden er stukken hout op het aluminium dak en Linus zat bibberend van angst in zijn cel. Hij werd bijna stapelgek. Maar ook de andere gevangenen begonnen na een paar dagen te mopperen over al die herrie. En daarom

besloot toean Bestuur Linus over te plaatsen naar de gevangenis in Hollandia.

Vandaag nam het vliegtuig, dat post kwam brengen en ophalen, hem mee. Heel het dorp deed hem joelend uitgeleide. David en Oda waren er niet bij. Dat ze 's nachts die lelijke kop nog telkens voor zich zagen en de angst opnieuw beleefden, vonden ze al meer dan genoeg. Ze spraken ook nooit meer over het avontuur.

David maakte, toen iedereen op het vliegveld was, van de gelegenheid gebruik om het bestuurshuis te bezoeken. Dat had hij al zo vaak willen doen.

Eerst keek hij goed rond of er vanuit de kazerne of het bestuurskantoor niemand naar hem stond te loeren. Toen glipte hij brutaal naar binnen en hij wandelde het hele huis rond. Vreemd kaal vond hij het, ook al stonden er nog dezelfde meubels. Die hoorden bij het huis. Het nieuwsgierigst was hij naar zijn eigen kamer. Hij duwde de deur open. Akei, wat een troep! Dat moest mam eens weten! Het bed van Hans lag vol rommel, maar zijn eigen bed werd blijkbaar beslapen. Daar slingerde een vuile deken op en er boven hing een muskietennet, waarvan de scheuren waren dichtgebonden. De vloer was smerig, met plakken opgedroogde modder.

„Wat doe jij hier?”

David kromp ineen van schrik. Het was Primus, die hem wantrouwig opnam.

„Wou jij soms iets stelen?”

„Ik mag toch wel even kijken,” zei David. „Dit was vroeger mijn kamer.”

„Nou is het de mijne,” zei Primus triomfantelijk. „Ik ben huisjongen.”

„Fijn voor toean Bestuur,” zei David spottend. „Was jij nooit je vuile poten?”

Primus bewoog zijn stoffige tenen in de grote, afgedragen slippers van zijn toean. „Hier leef ik zoals ik wil,” zei hij

waardig. En plotseling beledigd: „Voor de rest is alles schoon. Ik veeg iedere dag het hele huis. Waar bemoei jij je mee. Je woont hier niet meer. Maak dat je wegkomt.” Hij schreeuwde hoe langer hoe harder.

David moest lachen. „Je bent nog steeds dezelfde. Hoe harder je schreeuwt, hoe minder je durft.”

„O nee?” Met zijn schouder duwde Primus tegen David.

„Nee,” zei David en hij duwde zo hard terug dat Primus bijna omviel.

„Als ik wil, sla ik je zo plat als een kakkerlak,” zei hij dreigend.

„Probeer eens!” David ging pal voor hem staan. Hij had best zin in een vechtpartijtje. Maar Primus niet.

„Is het waar dat Linus Mikwia jou bijna heeft vermoord,” zei hij nieuwsgierig.

„Ja,” zei David kortaf.

„Waarom?”

„Daarom.”

Plotseling schrokken ze allebei. Er klonken stappen op de houten vloer voorin het huis. „Primus,” riep de stem van toean Bestuur.

David wilde er vlug tussenuit gaan, maar het was al te laat. Toean Bestuur kwam door de gang naar achter. Bij de deur van Primus' kamer botsten ze bijna tegen elkaar op.

„Wel, wel, daar hebben we David, de geestenbezweerder,” riep hij opgewekt. „Hoe gaat het met je zusje? Is ze nog in het ziekenhuis?”

„Goed toean,” zei David verlegen. „Ze mag er morgen uit.”

„Zo, dan is jouw taak afgelopen, he? Wat ga je verder doen?”

„Morgen brengt Nico mij weer terug,” zei David opeens mismoedig. Grootmoeder had hem immers weggejaagd. Oda beweerde wel, dat ze het niet meende, maar hij was er niet zo zeker van.

„Kom eens mee, ik moet met je praten,” zei toean Bestuur.

Hij nam David mee naar zijn werkkamer en plantte hem in een stoel voor het grote bureau. Zelf ging hij er achter zitten. Het was nog net zo met papieren beladen als bij pap, zag David. Alleen de foto waar mam, Hans, Marja en hijzelf op stonden was weg. Allicht!

„Ik heb van anderen al heel wat over jou gehoord,” begon toean Bestuur. „Jammer, dat zo'n pientere jongen als jij niet wil doorleren. Het land zit te wachten op Papoea's, die gestudeerd hebben. Ze zijn nodig bij het bestuur, de politie, het onderwijs, landbouw, ziekenhuizen. Noem maar op. Waarom wil jij niet meer naar school?”

„Ik heb al een diploma,” zei David stug.

„Van de dorpsschool? Ja, maar je moet er meer hebben. Je kunt toch goed leren?”

David haalde zijn schouders op. „Ik wil andere dingen leren,” zei hij. „Prauwen maken, krokodillen vangen, sago kloppen, en zo. Dat kan ik allemaal niet, omdat ik zo lang bij de familie Snelders heb gewoond. In Pikapoe vinden ze mij stom.”

„Maar jij weet weer andere dingen. Jij weet bijvoorbeeld dat er geen setans bestaan. Daar heb je je zusje mee gered. Je zou nog veel meer mensen kunnen helpen.”

„Misschien.” David geloofde er niets van. Wie luisterde naar hem?

„Weet je,” zei toean Bestuur peinzend. „Het is misschien wel zo goed dat je nog een poosje bij je familie blijft wonen. Dan kom je er wel achter waarom ze in setans geloven. En je leert een heleboel gebruiken kennen. En hun manier van denken en geloven, die bij ons vreemdelingen heel anders is. Ik denk, dat jij later je volk beter kunt besturen dan wij.”

„Misschien,” zei David weer. Hij voelde er niets voor.

„Onthoud goed, David,” zei toean Bestuur ernstig, „als je toch nog naar school wilt, zal ik zorgen dat je er komt, okee?”

„Okee, toean,” zei David en hij gleed opgelucht van zijn stoel. Het gesprek was nu wel afgelopen. Maar...

„Wacht even. Hier ligt al maanden een pakje voor jou. Nog van mevrouw Snelders.” Hij rommelde in de laden van het bureau. „Asjeblief, maak maar open.”

Er kwam een splinternieuwe broek uit en een pot pindakaas. „Ha,” riep David blij. Met moeite kreeg hij de geroeste deksel los. De inhoud was om te huilen. Ingedroogd, keihard en een dikke laag schimmel er op. Verslagen stond David er naar te kijken.

„Vind jij dat spul zo lekker?” vroeg toean Bestuur. „Nou man, dan krijg je toch een andere pot. Primus,” brulde hij, „breng een pot pindakaas. Hier is de sleutel.”

Even later zaten de jongens naast elkaar op het bed van Primus, de nieuwe pot tussen hen in, en ze propten zich vol brood met pindakaas.

De volgende morgen bracht Nico hem met de politieprauw naar Pikapoe. Hij wilde de spullen van Oda ophalen en kon David weer mee terugnemen als zijn familie hem niet meer wilde.

Maar dat viel mee. Het dorp was uitgestorven op een paar oude mensen en kleine kinderen na. Iedereen zat in de tuinen aan de bovenstroom van de rivier. Grootmoeder was thuis. Ze zat op haar plekje in het zand. Langzaam liep David naar haar toe. Was ze nog kwaad?

Maar grootmoeder zei droog: „Ben je daar weer?” Alsof hij maar even was weggeweest.

Opgelucht hurkte hij naast haar neer. „De groeten van Oda.”

Ze verroerde zich niet. De rimpelige kromgewerkte handen lagen stil in haar schoot. Net vogelklauwtjes, dacht David.

„Oda is weer beter,” probeerde hij nog eens.

Nu lachte ze schel. „Moet ik je toejuichen? Verbeeld je maar niets. Die obat van Linus Mikwia had geen kracht. Hij had hulp moeten vragen aan iemand die het beter kon dan hij. Maar wat doet die gek? Hij zet een masker op. Alsof je een setan kunt commanderen.”

„Hoe weet je dat allemaal?” vroeg David verbaasd.

„Van de wind,” zei ze kortaf en ze staarde weer voor zich uit.

„Grootmoeder,” vroeg David aarzelend, „was Linus Mikwia een echte setan?” Hij had er zoveel over nagedacht, maar hij kwam er niet uit.

„Ja natuurlijk,” zei ze heftig. „Wie een masker van een setan opzet, is die setan, met al zijn macht en kracht. Maar niet iedereen mag zomaar een masker opzetten. Dat mag alleen bij feesten. Prauwenfeest, varkensfeest en het vroegere neusdoorboringsfeest. Het kon wel eens slecht met die Linus aflopen.”

„Doen setans de mensen alleen maar kwaad?”

„Vroeger niet. Maar de mensen hebben hen niet genoeg geëerd en daar zijn ze kwaad om. Als ik doodga moeten jullie mijn setan goed behandelen, zodat hij tevreden kan weggaan. Naar de bergen waar hij thuishoort. Anders blijft hij hier rondzwerven en maakt het jullie moeilijk.”

David knikte. Het klonk niet eens zo gek wat grootmoeder vertelde. De pastoor en de goeroe zeiden ook dat iedere mens een setan of een ziel had. Die ging na je dood naar God in de hemel. Maar waar die hemel was, en hoe of wat, dat wisten ze niet.

Pap en mam zeiden altijd, dat na de dood alles ophield. Geen setan, geen God, geen hemel. Niets. Dat leek David niet zo prettig.

Grootmoeder keek haar kleinzoon aan. „Geloof je het weer niet?”

„Jawel,” zei David langzaam. „Maar ik moet zoveel denken. Pap heeft mij wel van al die dingen verteld, maar hij legde het anders uit dan jij.

„Natuurlijk,” zei ze, „want hij is een vreemdeling, hij begrijpt ons niet.” Ze lachte een beetje spottend. „Jij moest toch maar een toean Bestuur worden. Dan hebben we het zelf weer in handen. En alle mooie spullen die van ginds komen, zijn dan van ons.”

David keek verbaasd op.

„Later,” zei ze vlug. „Nu nog niet. Je bent nog veel te jong en je moet nog zoveel van onze gebruiken leren. Je lijkt af en toe zelf wel een vreemdeling. En ga nou maar weg, want ik ben moe.”

Gehoorzaam stond David op en grootmoeder sloot haar ogen. Ze kon gerust zijn, haar kleinzoon was weer thuis. Nu voelde ze zich moe, zo vreselijk moe.

Twee dagen later was grootmoeder dood. Zomaar 's nachts gestorven, zonder dat iemand het gemerkt had. Heel de familie huilde. Ze waren allemaal erg verdrietig. Vooral mama en Alfons' moeder, haar dochters, gingen nogal tekeer. Ze hadden hun sarongs, de lange lap die ze altijd om zich heen wikkelden, uitgedaan en zich van top tot teen met modder ingesmeerd. Dat was een teken van rouw. Jammerend hurkten ze bij grootmoeder neer. Ze trokken aan haar armen en benen, aaiden over haar gezicht.

„Grootmoeder, sta op,” riepen ze. „Blijf niet zo stil liggen. Kom terug. Akei, akei!” Wanhopig liepen ze weer naar buiten, alsof ze geen raad wisten met hun verdriet.

De mannen huilden ook, maar minder luidruchtig. David was verslagen. Hij zat huilend in een hoekje, terwijl dikke tranen over zijn wangen rolden. Hij kon het maar niet begrijpen. Waarom ging grootmoeder juist nú dood. Net nu ze het zo goed met elkaar konden vinden. Net nu hij haar zoveel wilde vragen. Ze had dikwijls lelijk tegen hem gedaan, maar dat had ze niet zo gemeend, wist hij nu. Toen hij verdrietig was, had ze hem getroost en voor hem gezongen. Dat had mam nooit gedaan. En Alfons had hem verteld dat ze iedere dag naar de rivier was gegaan, nadat ze hem en Oda had weggejaagd. Dat was natuurlijk omdat ze hem toch miste. Zelf had ze daar niets over gezegd. Maar zo was ze.

„Grootmoeder kom terug,” snikte David, „dan haal ik wat slakken voor je? Of heb je liever bananen of een stukje papaja?”

Maar grootmoeder wilde niets meer. Grootmoeder was dood. De hele dag liepen er mensen in en uit. Ze kwamen bij grootmoeder klagen en huilen, want iedereen had veel respect voor haar. Met al haar vinnigheid was ze toch een wijze, oude vrouw geweest.

Tegen de avond werd ze begraven. Dat gebeurde zoals de goeroe het wilde. Hij nam dikwijls de taak van de pastoor over, omdat die niet in alle dorpen tegelijk kon zijn. In een lange rij liepen kinderen en grote mensen achter de baar aan waar grootmoeder op lag, gewikkeld in haar eigen slaapmat. Het was een stille tocht. De goeroe wilde niet dat er hard gejammerd of gehuild werd. Dat hoorde niet, zei hij. En hij vond ook, dat er bij het graf gebeden moest worden, hoewel grootmoeder niet gedoopt was en nooit had willen bidden.

De goeroe speelde opeens wel erg de baas. Bapa wilde haar begraven op haar geliefde plekje bij de rivier, maar dat mocht ook al niet. Ze moest bij de andere mensen liggen, op het kerkhof ver buiten het dorp. Onder doodse stilte zakte grootmoeder omlaag in het graf. Stil gingen de mensen weg. Mama vond het maar een kale, saaie boel. Ze was kwaad.

„Wat ben jij toch een sul,” schreeuwde ze tegen bapa. „Mijn moeder houdt niet van die nieuwe gebruiken, dat weet je best.”

„Ja maar de goeroe zegt dat het zo moet van het bestuur en de pastoor,” verdedigde bapa zich.

„Akei,” riep Alfons' moeder al even verontwaardigd, „je weet best hoe grootmoeder over het bestuur en de goeroe dacht.” Dat wisten ze allemaal, want grootmoeder had daar nooit een geheim van gemaakt.

„Een lummel van een goeroe,” zei Lucas giechelend en hij kreeg prompt een klets om zijn oren.

„Wat willen jullie dan,” zei bapa geërgerd. „Jullie zeuren altijd achteraf.”

„Een dodenfeest! Om de setan van grootmoeder te eren,” zei mama.

„Dat mag zeker niet,” riep bapa. „Daar komt de grootste herrie van, want de goeroe gaat het natuurlijk aan toean Bestuur of de pastoor vertellen.”

„Onzin,” riepen de vrouwen tegelijk. „We hebben de begrafenis op hun manier gedaan, nou doen wij het verder op onze manier.”

„Denk je dat ik in dit huis durf te wonen als grootmoeders setan hier nog rondzwerft,” schreeuwde mama. „Ik ga weg en ik kom pas terug als het dodenfeest voorbij is.”

Ze graaide wat spullen bijeen, rukte een koker sago van het rek, hees de baby op haar rug en smeed tot slot een kalebas water over het vuur. In een wolk van sissenden damp stapte ze woedend de deur uit en ze trok met haar kinderen naar het huis van haar zus, Alfons' moeder. Daar zaten de mannen. Zoals altijd hadden de vrouwen het laatste woord. Bapa was maloe, want mama kwam niet terug. Die nacht sliepen bapa, Petrus en David dicht tegen elkaar onder het muskietennet van David. Je wist immers maar nooit!

De volgende morgen werd er door alle mannen van het dorp urenlang overlegd. Er bleek nog een setan rond te zwerven van een man, die maanden geleden gestorven was. Het vroegere dorpshoofd. Twee setans, dat was wel een dodenfeest waard, vonden de mannen. Het zou gevierd worden als de goeroe een paar dagen op familiebezoek was in Kokenau. Dan kon hij er zich tenminste niet mee bemoeien.

Zo op het oog ging alles zijn gewone gang in het dorp. David, Alfons en nog een paar jongens moesten paalwormen verzamelen. Die werden als troost afgeleverd bij de mensen, die om grootmoeder hadden gehuild.

Maar er gebeurde meer. Alle vrouwen van het dorp bakten extra veel sagokoeken, die ze bewaarden op het rek boven de vuurplaats. De mannen gingen op varkensjacht. Ze brachten er twee mee naar huis. Maar die jacht had wel een paar dagen

geduurd. Want de mannen hadden eerst het feest voorbereid en de uitrusting voor de setans gemaakt. Dat mocht niemand weten. Zeker geen vrouwen.

Jonge mannen klommen in de kokosbomen en kapten een heleboel jonge kokosnoten. Het vruchtesap stond overal in de huizen in grote kalebassen te gisten om er palmwijn van te maken. Heel het dorp leefde in een onderdrukte spanning en had stiekem plezier om de goeroe, die niets merkte van alle voorbereidingen. Zelfs de schoolkinderen hielden hun mond over het feest. Want geheim was geheim. Daar praatte je niet over.

Ook David genoot van de geheimzinnige opwindning. Daardoor miste hij grootmoeder nog niet zo erg. Ze was er immers nog, ook al zag hij haar niet.

Eindelijk brak de dag aan dat de goeroe en zijn vrouw bepakt en bezakt in de prauw stapten. Ze kregen met opzet de beste roeiers mee. Zelf roeien naar Kokenau was beneden de waardigheid van een goeroe. Ook de meisjes die voor zijn vrouw werkten, gingen zoals gewoonlijk mee. Allemaal net of er niets aan de hand was, maar als ze hun vrachtje hadden afgeleverd, zouden de meisjes en de roeiers stilletjes weer terugkomen. Het feest begon toch pas tegen de avond.

's Morgens werd er nog gauw een houten vloer gebouwd, ongeveer een meter van de grond. Langs de kanten hingen franjes neer van jonge sagobladeren en verder was het podium versierd met houten schilden, lange stokken met bosjes witte veren en bovenop een staak prijkte een verbleekte varkensschedel. Ook werd er een emmer met palmwijn opgehangen, want van dansen kreeg je dorst.

Opzij onder een afdakje kwamen drie mannen met trommen te zitten. Om een beetje in de stemming te komen, werd er zo nu en dan al een roffel weggegeven en dan begonnen alle vrouwen te dansen. Mama en Alfons' moeder, en ook de weduwe en de dochters van het gestorven dorpshoofd hadden zich weer helemaal met modder ingesmeerd. En zij alleen mochten op het

podium dansen. Het wachten was op de setans.

David beet zenuwachtig op zijn nagels. Hij luisterde nauwelijks naar het opgewonden gepraat van Alfons en Eugeen. Hij was bang voor wat er komen ging.

Opeens kwamen ze uit het vloedbos. Twee setans met puntige, gele maskers op. Vanaf de schouders hing een franje van sagobladeren tot op hun voeten neer. Alleen de armen waren vrij. Met woeste sprongen, zodat de franje op en neer golfde, kwamen ze aangedanst en ze gooiden uit bamboekokers een wolk van fijne kalk om zich heen. De mensen, ook de kinderen begonnen allemaal te roepen en te schreeuwen.

Ze zien er gelukkig niet zo dreigend uit als Linus in het ziekenhuis, dacht David opgelucht. Maar dat kwam misschien omdat het nog niet helemaal donker was en ze hadden ook geen vuur in hun mond.

Bapa en een groep oudere mannen dansten al even wild en woest de setans tegemoet en gooiden ook met kalk. Bapa riep luidkeels de namen van grootmoeder en het dorpshef en hij leidde de twee setans naar het podium. De vrouwen, die daar nog aan het dansen waren, maakten gillend dat ze wegkwamen. Ook David en de andere jongens, die met hun neus vooraan stonden, stoven lachend en schreeuwend weg.

De setans gingen moeizaam op de rand zitten. Onmiddellijk vloog de hele groep op hen af. Huilend grepen de mensen hen bij hun benen, voeten en armen. Ze wreven erover, rukten en trokken eraan, zoals ze dat ook gedaan hadden toen grootmoeder pas dood was. Sommigen hielden echte tranen, zag David. Zelf had hij ook een dikke brok in zijn keel. Hij drong weer naar voren, want nu wilde hij wel eens weten wie grootmoeders setan was. Dat het haar eigen geest was geloofde hij niet. Maar door het gedrang kon hij niets zien.

Opeens sprongen de setans weer op. Iedereen schoof wat achteraf. Alleen David bleef nog even staan en toen zag hij aan het litteken dwars over de voet van grootmoeders setan, dat het

Alfons' vader was. Zie je nou wel!

„Achteruit jij,” snauwde bapa. Hij kwam naar voren samen met Eugeens vader. Ze gingen recht voor de setans staan. De ene had een suikerrietstengel in zijn handen en de ander een varkenspeer. Ze zwaaiden ermee in het rond.

„Wat betekent dat?” vroeg David aan Jolita, die toevallig naast hem stond.

„Ze vragen of er iemand is die net zo goed in de tuin kan werken, of varkens jagen als zij,” legde ze uit.

„Is dat om ons uit te dagen?” vroeg David.

„Ja, stil nou,” zei ze ongeduldig. „Je bapa geeft antwoord.”

Bapa begon te zingen. „Oudere broer, (dat was tegen het gestorven dorpshef) we weten wel dat je veel varkens hebt neergestoken. En jij daar, bracht altijd veel suikerriet, bananen en sago mee uit de tuin. Maar dat kan ik ook wel. Ik eet vaak genoeg sago en varkensvlees. Jullie zijn nu wel dood, maar we hebben toch genoeg sago en vlees.”

„Ooooo, oe, oe, oe!” riepen alle anderen in koor, alsof ze zeggen wilden: Ja, dat is waar. Jullie zijn niet onmisbaar.

Plotseling sprong Bapa op het podium, hij gooide kalk over de setans en sloeg hard op hun maskers waarbij hij riep: „Waarom zijn jullie gestorven? Jullie moeten bij ons blijven!”

„Akei,” riep David geschrokken, maar hij moest ook lachen. „Dat moest bapa eens een andere keer proberen, dan kreeg hij zo een mep terug van jouw bapa,” riep hij gnuiwend naar Alfons. Die keek hem verschrikt aan. Hij had natuurlijk ook allang gezien dat die ene setan zijn vader was, maar dat moest je niet hardop zeggen, want de vrouwen mochten het niet weten. Die geloofden dat het echte setans waren.

Eugeens vader was ook op het podium gesprongen. Hij rukte de setan de peer uit zijn hand en zwaaide er zelf mee rond.

„Waarom doet-ie dat?” schreeuwde David boven het enthousiast gejoel van de anderen uit.

„Hij is zelf ook een goeie varkensjager,” riep Alfons trots.

Nog meer mannen kloten op het podium om de speer of de stengel af te pakken en op de maskers te slaan.

„Ik zou niet graag setan zijn,” riep Alfons lachend.

„En zo'n ding op je kop zal ook lekker benauwd zitten,” zei Eugeen.

Plotseling keerden de setans zich om en ze renden op een sukkeldrafje terug naar het vloedbos, onder een oorverdovend gekrijs, gejoel en gejammer van de toeschouwers. Even later kwamen ze weer terug. David zag meteen dat er nu twee anderen onder het masker zaten. En hij moest zich al erg vergissen als niet een van de twee zijn bapa was. Nu hadden ze een sagoklopper en een trom bij zich. En het spel van uitdagen, afpakken en slaan begon opnieuw. Intussen dansten vrouwen en kinderen beneden voor het podium op het geroffel van de trommen. Maar opeens klom ook mama naar boven. Eigenlijk mocht dat niet. Jammerend liet ze zich op haar knieën vallen en rukte aan de franje van een van de setans. David vond het maar gek.

„Zo dadelijk trekt ze dat ding omlaag,” zei hij gegergd. Jolita en Cornelia lachten zich slap. Er waren wel meer jongeren, die vonden dat de ouderen zich aanstelden. De setan kon zich met moeite losmaken en nam de benen. Zijn metgezel tuurde verward om zich heen door de gaten van het masker en holde toen gauw achter hem aan. Weer werden ze begeleid door een luid gejoel.

Toen de setans voor de derde keer terugkwamen, sprongen ze aan de voorkant van het podium af en ze liepen het dorp in. Halverwege gingen ze een eindje uit elkaar op de grond zitten. Meteen vormde zich een dichte kring mensen om hen heen. De vrouwen deden nu helemaal of ze gek waren geworden. Ze draaiden met uitgestrekte armen om de setans heen, rolden over de grond, trokken de haren uit hun hoofd en verdraaiden hun ogen. Mama liet zich zomaar tegen een setan aanvallen en wreef met haar rug langs de zijne. De weduwe van het dorpshef zat vlak voor de andere setan en zwaaide een bebladerde tak voor

zijn ogen heen en weer.

Intussen roffelden de trommen hoe langer hoe sneller en het geluid van de zangers leek steeds meer op het korte, felle blaffen van een meute jachthonden.

David vond het doodeng. De koude rillingen liepen over zijn rug, hoewel hij drijfnat was van het zweet. Zoals iedereen trouwens. Kleine kinderen renden weg, schreeuwend van angst. Opeens zag hij Lucas en Jonas. Ze stonden hand in hand te huilen en te roepen: „Mama, mama!”

David ging naar de jongens toe. „Kom maar,” zei hij, „we gaan hier weg. Laat die gekken daar maar tekeer gaan.” Met zijn armen om hun schouders bracht hij hen uit de drukte naar het andere eind van het dorp.

Het was intussen helemaal donker geworden. Toen hij zich nog eens omkeerde, zag hij vaag dat er nog meer kleine kinderen achter hem aanhielden. Maar ook Alfons en Eugeen. Ze gingen met zijn allen achter de school zitten. Daar zag je niets meer en ook het lawaai was minder hard.

„Ik ben zo bang voor die setans,” zei Jonas met een klein stemmetje en hij kroop tegen David aan.

„Ik ook. Ik ook.” riepen de andere kleintjes en ze schoven naar elkaar toe als een zwerm angstig bibberende vogeltjes.

„Daar hoef je helemaal niet bang voor te zijn,” zei David beslist, „want het zijn geen setans. Weet je wie onder die maskers zaten? De bapa van Alfons, onze bapa, Vitalis en Andreas, Jacobus en Petrus. Daar ben je anders toch ook niet bang voor? Nou dan! Ze deden maar net of ze een setan waren. Er bestaan geen echte setans.”

„Nee, echt niet?” vroeg Jonas ongelovig. „Hoe weet jij dat?”

„Dat heb ik zelf gezien,” zei David en hij vertelde van Linus Mikwia. In het donker zaten de kinderen hem allemaal gespannen aan te staren. Hij zag hun ogen flitsen. En hij zag ook dat Alfons en Eugeen elkaar aanstootten, maar dat kon hem niks schelen. Hij wist nog maar al te goed hoe bang hij was geweest

voor die setan in het ziekenhuis. Hij droomde er nog steeds van. Angst (niet zomaar een beetje griezelen) nee, echte angst was iets afschuwelijks.

„Grote mensen,” zei hij, „proberen zichzelf en ons wijs te maken dat er echte setans bestaan. Wat ze nou aan het doen zijn is gewoon een spel.”

„Waarom gillen ze dan allemaal zo hard,” vroeg Lucas.

„Dat hoort bij het spel,” zei David.

„Nou, ik werd er anders gek van,” zei een klein meisje verontwaardigd.

„Ik ook. Ik ook,” riepen ze allemaal door elkaar.

„Ze zijn dronken,” zei Eugene. „Daarom doen ze zo gek.” Plotseling stond hij op en hij maakte een paar kromme sprongen. Ze moesten allemaal zenuwachtig giechelen achter hun hand, want helemaal gerust waren ze nog niet. Een poosje zaten ze stil te luisteren naar het verre lawaai. Het klonk nog steeds erg eng, vonden ze.

„Ik heb honger,” zei Alfons opeens. Er bleken meer hongerigen te zijn.

„Dan halen we toch wat,” zei David lachend, „er is eten genoeg. En ze merken het nou toch niet. Blijven jullie maar hier. Alfons en ik gaan wel wat halen. Eugene, maak jij intussen een vuurtje.” Ze slopen weg.

Het feest van de grote mensen ging nog steeds door. De setans liepen nu in de richting van het vloedbos. Op een afstand volgden de zangers en de trommelaars. En daarachter zagen de jongens in het flakkerende schijnsel van een paar fakkels een tierende, hossende massa.

„De setans vertrekken,” zei Alfons. „Kijk maar, ze worden weggebracht.

„Vlug dan,” zei David, „anders worden we gesnapt. Ga jij maar naar binnen, ik let wel op.”

„Zal ik ook drank meenemen,” klonk Alfons' stem gedempt van binnen.

„Natuurlijk,” zei David, „en ook vlees. Wacht, dat haal ik bij een ander huis. Anders valt het op.”

Even later waren ze weer terug achter de school. Ze hadden de buit in hun bloes gestopt en Alfons droeg een kalebas met drank.

Ha! De kinderen staken gretig hun handen uit naar de sagokoeken. De grote jongens regen rauwe stukken varkensvlees alvast aan stokken. Zodra het vuur begon te gloeien werden ze op het rooster gelegd, dat Eugeen had gemaakt van twee ijzeren staven en twee grote keien.

„Ziezo,” zei David grinnikend, „ieder zijn eigen feest.” Hij zette de kalebas aan zijn mond. „Hier Lucas, nou jij. Ieder om de beurt een slok.”

Ze zaten gezellig om het vuur, aten sagokoeken, kluiden op het vlees, dronken van de palmdrank. Ze smakten en veegden hun vuile vingers af aan hun haren. Ze lachten en werden steeds luidruchtiger. Kwaad kon het niet, want de grote mensen maakten altijd nog meer lawaai.

Erg lang duurde hun feestje niet. Ze werden zwaar en slaperig van de palmdrank. De een na de ander zakte opzij en sliep in. Ook de drie aanvoerders van het feest.

Intussen waren de setans in het vloedbos verdwenen. Voor goed. De mensen gingen langzaam terug naar hun huizen.

„We kunnen gerust zijn,” riep bapa in het rond. „We hebben de setans alle eer en rouw gegeven die hun toekwam. Nu kunnen we ons overal weer vrij bewegen. Er zal ons geen kwaad overkomen.”

Daarna laaiden de vuren hoog op en er werd net zo smakelijk gegeten en gedronken als op het kinderfeest achter de school. Alleen duurde dat van de grote mensen tot de nieuwe dag begon.

Het was ver in de morgen toen David wakker werd met een barstende hoofdpijn. Hij was een van de laatsten. Alle andere kinderen waren al verdwenen. Alleen Alfons zat even suf voor

zich uit te kijken.

„Ben jij ook zo beroerd,” informeerde David.

„Mijn kop,” zei Alfons kreunend. Sloom staarden ze naar de resten van hun feest. Een hoopje as, het rooster van Eugene, de lege kalebas.

Tenslotte hees David zich langzaam overeind. „Ik ga een bad nemen,” zei hij. „Misschien helpt dat.” Hij liep naar de rivier en plonsde in het water. Het hielp inderdaad. Zijn hoofdpijn verdween en hij voelde zich een stuk beter.

Ook Alfons nam een duik. Daarna wandelden ze samen naar zijn huis, waar mama nog steeds inwoonde.

Tegelijk hoorden ze de harde, kijdende stemmen. De hele familie zat buiten, maar niet in de beste stemming. Papa was er ook.

„Nou kun je best terug naar je eigen huis,” zei hij kwaad. „Dit hier is veel te klein voor ons allemaal. Ik wil een behoorlijke slaappleats.”

„Ik ga pas weg als ik een nieuw huis krijg,” schreeuwde mama.

„Welja,” zei bapa. „en wie moet dat nieuwe huis bouwen?”

„Wat mankeert er aan jouw huis,” vroeg Alfons' moeder, die haar gasten wel weer kwijt wilde.

„Van alles,” riep mama. „Om te beginnen is grootmoeder daar gestorven en het is er vast nog niet veilig.”

„Onzin,” zei bapa. „Het is er even veilig als hier. De setans zijn gisteravond heel tevreden naar de bergen gegaan.”

„Setans bestaan niet,” zei Lucas. Zijn moeder keerde zich wild om.

„Wat? Wat zeg je daar?” schreeuwde ze en ze kwam dreigend op hem af.

Lucas dook verschrikt in elkaar. „Dat zegt David,” antwoordde hij half huilend. „Hij heeft gezegd, dat bapa voor setan speelde. En dat jullie ons voor de gek houden.”

Nu stoof mama op David af, maar bapa hield haar tegen.

„Is dat waar?” vroeg hij streng. David keek hulpeloos naar Alfons, maar die schoof voorzichtig bij hem vandaan.

„Ja,” riep Jonas vals, „en hij heeft ook weer sago gestolen.” Het leek net of hij er zelf niet van gegeten had.

„Voor de laatste keer, David, is dat waar?” Bapa's ogen leken wel door hem heen te priemen.

David knikte.

„Waarom?”

„Daarom,” riep mama, ze duwde hem opzij en gaf David een fikse draai om zijn oren. „En daarom.” Hij kreeg er nog een. „Omdat hij weer zo nodig de grote toean moest spelen.”

„Nietwaar,” huilde David, „omdat al die kleine kinderen...”

„Jij vergiftigt al onze kleine kinderen,” krijste mama razend. „Jij zit van je haren tot je tenen vol vreemde ideeën. Maar nou is het uit.”

„Je hebt ook geprobeerd je grootmoeder in te palmen,” riep nu ook Alfons' moeder. „En maar om haar heen draaien. Grootmoeder lust je een visje? Grootmoeder wil je sago? Grootmoeder wil je dit, wil je dat? Ik werd er doodziek van.”

„Grootmoeder is dood,” zei bapa kortaf. „Dus die kan hij geen kwaad meer doen.”

„Die trapte daar trouwens niet in,” zei Alfons' vader. „Ze heeft hem zelf weggejaagd.”

„Ja maar hij kwam mooi weer terug,” riep Petrus.

„Ik zal wel weer weggaan,” snikte David. „Ik kan toch nooit iets goed doen.” Hij keerde zich om en zag dat het hele dorp zich achter hem had verzameld om mee te luisteren.

„Hoe eerder hoe liever,” schreeuwde mama hem na, terwijl hij wegliep.

David kon het niet laten zich nog een keer om te draaien en uitdagend te schreeuwen: „Grootmoeder vond het wel fijn dat ik terugkwam, maar jullie hebben altijd de pest aan mij gehad. En ik ook aan jullie.”

„Brutale hond, indringer, dief!” Een regen van scheldwoor-

den werd hem nagejouwd totdat hij in het bos verdween. Met een grote boog liep hij om het dorp heen naar de rivier. Daar zat hij woedend naar het bruine water te kijken, dat bijna sarrend traag voorbij stroomde.

'Ik ga weg' was makkelijk gezegd, maar hoe en waarheen? Kokenau natuurlijk, er zat niets anders op. Toean Bestuur zou een oplossing zoeken had hij beloofd. Je had wel kans dat hij weer begon te zeuren over naar school gaan. Misschien was dat toch niet zo gek... Als hij later zelf toean Bestuur was kon hij ze hier in Pikapoe alles betaald zetten. Vooral mama en die twee krengerige rotjongetjes, Lucas en Jonas. Op bapa en Petrus was hij minder boos, die zou hij niet zo hard aanpakken. Hoewel, al te vriendelijk waren ze tegen hem nooit geweest. En op Alfons was hij ook kwaad. Die had net zo goed sago gestolen, maar die liet hem mooi alleen de schuld dragen. En hij had nog wel gedacht dat Alfons zijn vriend was. Nou, mooie vriend. Die kreeg hij later ook nog wel.

Hoe lang hij daar op allerlei toekomstige wraakacties zat te broeden wist hij niet, maar opeens stond Alfons naast hem. Hij had een peddel bij zich. „Hier is de peddel van grootmoeder,” zei hij verlegen. „Voor als je weg wilt.”

David was blij verrast, maar hij liet het niet merken. „Wil je soms iets goedmaken,” vroeg hij hard.

„Ja,” zei Alfons en hij schuifelde met zijn voet door het gras. Opeens liet hij zich op zijn hurken zakken en zei dringend: „Je moet weggaan en nooit meer terugkomen.”

„Dat was ik al van plan,” zei David uit de hoogte.

„Ja maar zo gauw mogelijk,” zei Alfons zenuwachtig. Hij gluurde om zich heen, schoof wat dichterbij en fluisterde: „Jouw mama zei: Als hij nog een keer durft terugkomen sluit ik hem op in grootmoeders huis en steek het in brand. Dan zijn we overal van af.”

„Dat moet ze proberen,” zei David stoer, maar er liep een ijsskoude rilling over zijn rug.

„Dat doet ze ook,” fluisterde Alfons. „Ze is razend. Je moet nu gaan. Neem onze prauw maar. Ik heb hem al verlegd. Kom mee. Het is nu aflopend water, je hebt de stroom mee. Schiet op.”

David was al overeind. Samen slopen ze voorzichtig langs de waterkant, voorbij de aanlegplaats waar de andere prauwen aan staken lagen vastgebonden. Vandaag ging niemand de rivier op.

De prauw van Alfons' vader lag verborgen onder een struik, die ver over het water hing. David stapte er in.

„Later kom ik terug,” zei hij, „als ik toean Bestuur ben. En vertel ze maar vast dat ik dan wraak neem.” Hij stak de peddel in het water en duwde af.

„Vraag of de goeroe de prauw terugbrengt,” riep Alfons hem zachtjes na.

David knikte en voer geruisloos weg. Eerst bleef hij dicht langs de kust varen, maar zodra hij dacht dat ze hem vanaf de aanlegplaats niet meer konden zien, zocht hij de stroom op. Het duurde even eer hij het ritme te pakken had, want een vrouwenpeddel was hij niet gewend.

De zon stond hoog in een strak blauwe lucht. Het water schitterde en stroomde klotsend langs de prauwboorden. Het was gloeiend heet. Kriebelend zweet liep in straaltjes over Davids hele lijf, maar hij bleef stug doorroeien. Snel, snel, want verbeeld je dat ze hem eens achterna kwamen. Zouden ze hem werkelijk levend willen verbranden? Mama misschien wel. Hij hoefde maar aan gisteravond te denken. Ze leek zelf wel een setan. Zou grootmoeder ook zo tekeer gegaan zijn als ze nog geleefd had? Vast wel. Grootmoeder was een echte Papoease vrouw, die vroeger nog veel ergere dingen had meegemaakt. De overvallen van de koppensnellers, toen ze nog een klein meisje was. Ze had zich verstopt maar wel alles gezien. Ze zou nog wel veel banger zijn geweest dan die kleine kinderen gisteren.

Koppensnellen gebeurde niet meer. Daar had het bestuur een eind aan gemaakt. Dat was wel prima, had grootmoeder toege-

geven. Maar ze vond niet goed dat het bestuur zoveel feesten had verboden. Zoals het neusdoorboringsfeest, waarbij een lange stok dwars door het neusbot werd gestoken om jongens tot man te maken.

Stel je dat eens voor. David voelde even aan zijn eigen neus en rilde. Nee hoor, het was goed dat het bestuur dat feest verboden had. Bapa had geen gat door zijn neus en die was toch een echte man. Je kon toch ook wel feesten zonder al die afschuwelijke, angstigmakende dingen. Dan beleefde de kinderen er ook plezier aan. Daar zou hij later wel voor zorgen. Als hij toean Bestuur was.

Het was een lange, bijna eindeloze tocht. De zon verschoof naar het westen. De schaduwen van de donkergroene bossen aan weerskanten van de rivier werden langer en donkerder. Steeds vaker liet David de peddel rusten. Blaren brandden in zijn handen en zijn rug leek wel gebroken. Hij was doodop.

Tegen de avond werd er op de deur van het bestuurshuis geklopt.

„Ja,” riep toean Bestuur en hij keek vragend op. De deur ging langzaam open. Een smal jongensgezicht, grauw van vermoeidheid, gluurde wat angstig om de hoek.

„Toean,” zei David, „ik wil weer naar school.”

Toean Bestuur lachte. „Daar ben ik blij om,” zei hij. „Kom erin.” David stapte naar binnen en deed de deur achter zich dicht.

Miek Dorrestein heeft vele jaren in Brazilië en het vroegere Nieuw-Guinea gewoond en gewerkt. Zij heeft daar les gegeven aan kinderen en volwassenen. Daarom weet zij precies hoe de mensen er wonen en hoe het land er uitziet. Wat zij vertelt over kinderen is echt gebeurd en heeft zij zelf meegemaakt. Als je meer over deze landen wilt weten, moet je vooral ook haar andere boeken lezen en bekijken, want er staan prachtige illustraties in.

Geesten houden niet van regen

Als de mannen naar de kust trekken, sluipt Kiam hen ongemerkt achterna. Hij vertoont zich pas als ze al ver in het oerwoud zijn. Het wordt een gevaarlijke en lange tocht over bergen en rivieren. Plotseling staat hij oog in oog met de gevreesde koppennellers...

De belofte van de lange haren

Engeltje vindt het vreselijk om zulke lange haren te hebben. Gelukkig heeft hij een vriend die hem helpt. Ze gooien paardevijgen naar kinderen die treiteren. Op een dag mogen ze samen mee met een tocht over de rivier. Maar opeens komt er een enorme vis op hun boot af...

David is woedend als hij hoort dat hij niet mee mag naar Holland. Wat heeft hij misdaan? Ze zeiden dat ze hem als hun eigen zoon beschouwden. En nu moet hij terug naar zijn geboortedorp. Hoe zal zijn familie hem ontvangen? Is het leven daar ook fijn? De tocht er naar toe is al vol avontuur. De boot wordt door een krokodil aangevallen. Toch kan David in het dorp moeilijk wennen. Zijn ooms en tantes vinden hem vrijpostig en eigenwijs. Alleen zijn grootmoeder neemt het voor hem op. Maar als zijn zus helemaal toegetakeld in het dorp verschijnt, denkt ook zij dat die vreemde jongen ongeluk brengt...

